

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.21 seisuga

Margit Partei

2022 Tartus

Sisukord

Sisutabel.....	3
Eessõna.....	6
1. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu tulemuslikkus.....	7
Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu seire ülesehitus.....	7
Edu ja Tegu üldine tulemuslikkus: rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja	8
Väljundnäitaja.....	8
Tulemusnäitaja.....	10
2. Tulemused 31.12.2021 seisuga	13
Väljund- ja tulemusnäitaja	13
Tegevussuund 1: ettevõtlus- ja karjääriõppe metoodika arendamine ja õppevara koostamine.....	16
Tegevussuund 2: ettevõtlus- ja karjääriõpet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitus	19
Tegevussuund 3: kooli ettevõtlikumaks muutmise ja praktilise ettevõtlus- ja karjääriõppe läbiviimise toetamine.....	25
Tegevussuund 4: ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamine kõrg- ja kutsekoolides	38
Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ettevõtlus- ja karjääriõppe alal.....	51
Tegevussuund 6: teadlikkuse tõstmine ettevõtlus- ja karjääriõppe arendamise vajalikkusest ja võimalustest	55
Kokkuvõte	59
Lisad	60
Lisa 1. Seire tulemuste koondtabel 31.12.2021 seisuga.....	60
Lisa 2. Rakenduskava tulemusnäitajasse arvestatud õppeasutused	63
Lisa 3. Rakenduskava väljundindikaatorisse arvestatud õppeasutused.....	68
Lisa 4. Junior Achievementi ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused.....	74
Lisa 5. Haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitunud uued õppeasutused	80
Lisa 6. Nii haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” kui ka Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused	83
Lisa 7. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi täienduskoolitusel osalenud õppeasutuste kaupa	85
Lisa 8. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi õppereisidel osalemine õppeasutuste kaupa	95
Lisa 9. Eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud õppeasutused õppurite osaluskordade kaupa	96
Lisa 10. Väljatöötatud ettevõtlus- ja karjääriõppe moduleid rakendavad õppeasutused.....	98
Lisa 11. Avatud taotlusvooru kaudu projekti läbiviinud ja ettevõtlus- ja karjääriõpet rakendavad õppeasutused	100
Lisa 12. Ettevõtlus- ja karjääriõppe alal nõustatud õppeasutuste arv.....	101
Lisa 13. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi raames toimunud õppereisid ja konverentsid.....	104

Sisutabel

Indikaator / aruanne		Mõõtmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis(ed)	Lisa(d)	Väline allikas
Programmi üldine tulemuslikkus							
VN	Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	4	9–10, 13	1, 3	1, 2	1, 3	–
TN	Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	4	10–12, 14	2, 3	1, 2	1, 2	–
Tegevussuund 1: ettevõtlus- ja karjääriõppe metoodika arendamine ja õppevara koostamine							
7.1 a	Tegevuse raames väljatöötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlus- ja karjääriõppe moodulite arv	4	16	4	–	–	–
7.1 b	Tegevuse raames välja töötatud ettevõtlus- ja karjäärikujundamise pädevuste õpiobjektide arv	4	16	4	–	–	–
7.1 b i	Digitaalselt kättesaadavate õpiobjektide arv	4	16	4	–	–	–
Tegevussuund 2: ettevõtlus- ja karjääriõpet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitus							
7.2	Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	4	19	5, 6, 7	3	1, 7	–
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	4	19	5	–	–	–
A	Täienduskoolituste tagasiside uuring	2	23	–	–	–	LINK
A	Täienduskoolituste järeluuring	2	23	–	–	–	LINK
TI	Täienduskoolitused läbinute sugu, asutus, vanus, elukoht (tasakaalustatus sugude, vanusegruppide, asutuste ja maakondade kaupa)	2	21	7	3	–	–
Tegevussuund 3: kooli ettevõtlikumaks muutmise ja praktilise ettevõtlus- ja karjääriõppe läbiviimise toetamine							
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	4	26	8	–	1, 6	–
7.3 a i	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	4	26, 35, 36	8	–	–	–
7.3 a ii	Nõustatud koolide arv	4	26, 27	8	–	1, 12	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	4	28–29, 36, 36	8	4	1, 5	–
7.3 b ii	„Ettevõtliku kooli” koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	4	26	8, 9	–	–	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	4	26, 32–34, 36, 37	8	–	1, 4	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	4	26	8, 10, 11	–	–	–
TI	Eestis registreeritud õpilasfirmade arvu muutus aastate kaupa	1	–	–	5	–	–
TI	„Ettevõtliku kooli” programmis osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa	1	–	–	4	–	–
TI	Junior Achievementi programmides osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa	1	–	–	–	–	–

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Sisutabel jätkub

Indikaator / aruanne		Möötmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis	Lisa(d)	Väline allikas
Tegevussuund 4: ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamine kõrg- ja kutsekoolides							
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	2	39, 41–44	12, 14	–	1, 9	–
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	2	39, 41–44	12, 13, 14	–	–	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	2	39, 41–44	12, 13, 14	–	–	–
7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	2	38, 41–44	12, 14	–	–	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	2	38, 41–44	12, 14	–	–	–
TI	Eelinkubatsiooni programmi üritustel osalenute arv	4	39	–	–	–	–
A	Programmis osalenute õpikogemus ja valmisolek ettevõtlusega tegelemiseks: põhiprogrammi tagasiside uuring	2	49	–	–	–	LINK
A	Põhiprogrammist väljalangenute (<i>drop-out</i>) küsitlus	2	49	–	–	–	LINK
A	Pikaajalise mõju uuring: põhiprogrammi tiimijuhtide järeluur	2	49	–	–	–	LINK
A	Programmis osalenute õpikogemus ja valmisolek ettevõtlusega tegelemiseks: edasijõudnute programmi tagasiside uuring	2	–	–	–	–	LINK
A	Edasijõudnute programmi väljalangenute (<i>drop-out</i>) küsitlus	2	–	–	–	–	LINK
A	Pikaajalise mõju uuring: edasijõudnute programmi tiimijuhtide järeluur	2	–	–	–	–	LINK
Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ettevõtlus- ja karjääriõppe alal							
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	4	51, 54	15	–	1	–
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	4	51, 53, 54	15	–	10	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	4	52–53	15	–	–	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	4	51, 52, 54, 54	15	–	–	–
7.5 a iv	Välja antud tudengitööde auhindade arv	4	53	15	–	–	–
7.5 a v	Oluliste panustajate poolt läbitud koolituste arv	4	52	15	–	–	–
TI	Õppereisidel ja konverentsidel osalenute arv	2	51	–	–	8, 10	–
A	Õppereiside ja konverentside tagasiside: koostöökaasused ja nähtud praktikate rakendamine	2	–	–	–	–	LINK

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Sisutabel jätkub

Indikaator / aruanne		Möötmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis	Lisa(d)	Väline allikas
Tegevussuund 6: teadlikkuse tõstmine ettevõtlus- ja karjääriõppe arendamise vajalikkusest ja võimalustest							
7.6	Ettevõtlus- ja karjääriõpet propageerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	4	55, 55–56	16	–	1	–
7.6 a i	Tunnustatute arv	4	56, 58	16	–	1	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	4	56	16	–	1	–
TI	Kodulehe (http://ettevõtlusõpe.ee) külastuste arv	4	58	–	–	–	–
TI	Facebooki lehe külastuste arv	4	58	–	–	–	–
TI	Meedias programmi Edu ja Tegu kohta ilmunud kajastuste arv	4	57	17	–	–	LINK

Nt: 7.1 – tegevussuuna väljundindikaator, 7.1 a – tegevussuuna alamindikaator, TI – täiendav indikaator, A – ankeetküsitlus

Allikas: autori koostatud

Eessõna

Käesolev dokument annab ülevaate ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi „Ettevõtlus- ja karjääriõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” (Edu ja Tegu programm) tegevustest, tulemustest ja indikaatorite seisust. Varem on valminud:

- 2016. aasta koondtulemuste aruanne¹,
- 2017. aasta seire I vahearuanne²,
- 2017. aasta seire poolaastaruanne³,
- 2017. aasta II seire vahearuanne⁴,
- 2017. aasta seire koondaruanne⁵,
- 2018. aasta seire I vahearuanne⁶,
- 2018. aasta seire poolaastaruanne⁷,
- 2018. aasta II seire vahearuanne⁸,
- 2018. aasta seire koondaruanne⁹,
- 2019. aasta seire I vahearuanne¹⁰,
- 2019. aasta poolaastaruanne¹¹,
- 2019. aasta seire II vahearuanne¹²,
- 2019. aasta seire koondaruanne¹³,
- 2020. aasta seire I vahearuanne¹⁴,
- 2020. aasta seire poolaastaruanne¹⁵,
- 2020. aasta seire II vahearuanne¹⁶,
- 2020. aasta seire koondaruanne¹⁷,
- 2021. aasta seire I vahearuanne¹⁸,
- 2021. aasta seire poolaastaruanne¹⁹,
- 2021. aasta seire II vahearuanne²⁰.

Käesolevas ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu seire aruandes tutvustatakse esmalt programmi tarbeks välja töötatud seire metoodikat ning üldise seire tulemusi. Järgnevad peatükid, mis analüüsivad iga tegevussuuna tulemuslikkust ja indikaatorite sihttasemete täitmist sügavuti. Aruanne lõpeb kokkuvõtte ja lisadega.

Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu seire aruanne on valminud koostöös kõigi programmi tegevussuundade ja partneritega. Seiremetoodika on välja arendanud, tegevusi koordineerib ja analüüsi teostab Tartu Ülikool programmi Edu ja Tegu tegevussuuna 5 raames. Aruande koostaja tänab kõiki osapooli nende suure panuse eest seire aruande valmimisse.

Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu toetavad Euroopa Liidu Sotsiaalfond ning Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium.

¹ Partei, M. (2017) „Seire aruanne. 2016 aasta koondtulemused 31.12.16 seisuga”. [\[LINK\]](#)

² Partei, M. (2017) „2017. aasta I seire vahearuanne 31.03.17 seisuga”.

³ Partei, M. (2017) „2017. aasta seire poolaasta aruanne 31.05.17 seisuga”.

⁴ Partei, M. (2017) „2017. aasta II seire vahearuanne 30.09.17 seisuga”.

⁵ Partei, M. (2018) „2017. aasta seire koondaruanne 31.12.17 seisuga”. [\[LINK\]](#)

⁶ Partei, M. (2018) „2018. aasta seire I vahearuanne 31.03.18 seisuga”.

⁷ Partei, M. (2018) „2018. aasta seire poolaastaruanne 31.05.18 seisuga”.

⁸ Partei, M. (2018) „2018. aasta II seire vahearuanne 30.09.18 seisuga”.

⁹ Partei, M. (2019) „2018. aasta seire koondaruanne 31.12.18 seisuga”.

¹⁰ Partei, M. (2019) „2019. aasta seire I vahearuanne 31.03.19 seisuga”.

¹¹ Partei, M. (2019) „2019. aasta seire poolaastaruanne 31.05.19 seisuga”.

¹² Partei, M. (2019) „2019. aasta seire II vahearuanne 30.09.19 seisuga”.

¹³ Partei, M. (2020) „2019. aasta seire koondaruanne 31.12.19 seisuga”.

¹⁴ Partei, M. (2020) „2020. aasta seire I vahearuanne 31.03.20 seisuga”.

¹⁵ Partei, M. (2020) „2020. aasta seire poolaastaruanne 31.05.20 seisuga”.

¹⁶ Partei, M. (2020) „2020. aasta seire II vahearuanne 30.09.20 seisuga”.

¹⁷ Partei, M. (2021) „2020. aasta seire koondaruanne 31.12.20 seisuga”.

¹⁸ Partei, M. (2021) „2021. aasta seire I vahearuanne 31.03.21 seisuga”.

¹⁹ Partei, M. (2021) „2021. aasta seire poolaastaruanne 31.05.21 seisuga”.

²⁰ Partei, M. (2021) „2021. aasta seire II vahearuanne 30.09.21 seisuga”.

1. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu tulemuslikkus

Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu seire ülesehitus

Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi Edu ja Tegu seire tegevus tugineb 2016. aasta jooksul programmi tegevussuuna 5 raames välja töötatud ja kõigi tegevussuundade juhtidega kooskõlastatud laiahaardelisele seire skeemile. Lisaks programmi tulemuslikkuse hindamisele on seire skeemi eesmärk muuta programmi tegevused läbipaistvaks, kõigile üheselt mõistetavaks ja luua süsteem, mis aitab kõigil osapooltel tegutseda kindlaksmääratud tingimustes. Seire skeem sätestab mitmesugused tähtajad ja vastutuse jagunemise, et muuta kõigi programmiga seotud isikute töö planeerimine lihtsamaks. Kogu programmi seiremetoodika, mis on tabelite kujul kirjeldatud seire skeemis, on üles ehitatud internetipõhisesse Google Sheets keskkonda ja on elektrooniliselt kättesaadav igal ajahetkel kõigile programmi töötajatele. Ka andmete kogumine kõigis tegevussuundades toimub valdavalt Google Sheets keskkonna abil, mis muudab andmetabelid igal ajal kättesaadavaks kõigile, kellel on ligipääs seire skeemile. Selline ülesehitus on sihilik, eesmärgiga saavutada täielik läbipaistvus programmi tegevuste tulemuslikkuse seiramisel.

Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi tulemuslikkust hinnatakse kolme liiki indikaatoritega:

1. Meetme tegevuse „Ettevõtlus- ja karjääriõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” toetuse andmise tingimustest (TAT) tulenevad indikaatorid:
  - a. rakenduskava väljundnäitaja (lihtsuse huvides edaspidises tekstis lühendatud kui väljundnäitaja),
  - b. rakenduskava tulemusnäitaja (edaspidi: tulemusnäitaja),
  - c. toetatavate tegevuste spetsiifilised väljundnäitajad (edaspidi: tegevussuundade väljundindikaatorid);
2. „Ettevõtlus- ja karjääriõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” iga aasta tegevuskava ja eelarve projekti juurde kuuluvast seletuskirjast tulenevad indikaatorid, mis võivad aastate kaupa muutuda tulenevalt programmi tegevustest (edaspidi: alamindikaatorid);
3. Tegevussuundade töörühmade ja seire juhi koostöös valminud tegevussuundade-põhised täiendavad indikaatorid, mis annavad edasi detailsemat informatsiooni tegevussuundade spetsiifikast lähtuvalt (edaspidi: täiendavad indikaatorid).

Esimest liiki indikaatoritele on toetuse andmise tingimustes (TAT) määratletud sihttasemed 2018., 2020. ja 2023. aasta lõpuks, teist liiki indikaatorite sihttasemed määratakse programmi iga tegevusaasta tegevuskava ja eelarve projekti juurde kuuluvas seletuskirjas. Täiendavatel indikaatoritel sihttasemed puuduvad, kuna tegu on lisainformatsiooni edasiandvate indikaatoritega. Lisaks täiendavatele indikaatoritele on tegevussuundades 2, 4 ja 5 kasutusel ankeetküsitlused, hindamaks tegevuste nii lühema- kui ka pikemaajalist mõju. Tegevussuuna 2 (ettevõtlus- ja karjääriõppet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitus) ja tegevussuuna 5 (pädevuste arendamine ettevõtlus- ja karjääriõppe alal) ankeetide tulemustest valmivad lühiraportid, tegevussuuna 4 (ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamine kõrg- ja kutsekoolides) küsitluste tulemustest valmivad tagasiside aruanded.

Iga tegevussuuna sees vastutab andmete kogumise eest tegevussuuna juht, kes edastab informatsiooni süsteemselt seire spetsialistile, kelle ülesanne on saadud informatsioon koondada, andmeid analüüsida ja asjakohaselt presenteerida. Seire spetsialist kogub lisaks kvantitatiivsetele andmetele (väljund-, alam- ja täiendavad indikaatorid ning rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja) teavet ka tegevussuundades toimunud tegevuste ning tulevikuplaanide kohta, et anda programmi tegevustest ja tulemuslikkusest kõikehõlmav ülevaade. Seire tegevus annab väärtuslikku informatsiooni ja tagasisidet tegevussuundade

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

spetsiifiliste tegevuste ja kogu programmi tulemuslikkuse kohta kõigile seotud osapooltele, alates programmi elluvijast ja partneritest kuni tegevussuundade töörühmade liikmeteni.

Programmi seire aruanne ilmub neli korda aastas, seejuures erineb aruande detailsusaste:

1. Iga kalendriaasta 7. mail ilmub programmi esimene vahearuanne, mis on oma olemuselt kõige vähem ametlik ja lühike aruanne. Vahearuanne kajastab indikaatorite tulemusi 31. märtsi seisuga²¹. Oluline on meeles pidada, et vahearuanDES ei saa tulenevalt programmi tegevuste eripäradest kajastada kõigi indikaatorite hetkeseisu.
2. Iga kalendriaasta 31. augustil ilmub programmi poolaastaruanne 31. mai²² seisuga. Poolaastaruandes on toodud ülevaade indikaatorite täitmisest, kuid selles aruandes kajastub rohkemate indikaatorite hetkeseis kui vahearuannetes.
3. Iga kalendriaasta 7. novembril ilmub programmi teine vahearuanne, mis kajastab indikaatorite täitmist 30. septembri²³ seisuga. Tulenevalt sellest, et programmi poolaastaruande ja teise vahearuanDE vahelisest neljakuisest aruandlusperioodist 75 protsenti jääb õppeaasta mõistes väheaktiivsesse suvevaheaja perioodi, on ootuspärane eeldada, et indikaatorite tasemed võrreldes poolaastaruandega väga palju ei muutu.
4. Iga kalendriaasta kokkuvõttev aastaaruanne 31. detsembri²⁴ seisuga ilmub järgneva kalendriaasta 28. veebruaril. Tegemist on kõige laiahaardelisema ja pikema aruandega, kus kajastuvad kõigi seire skeemis välja toodud indikaatorite seisud ning see annab täieliku ülevaate aastaga toimunud arengutest ja plaanidest järgmiseks aastaks.

Alljärgnevalt antakse ülevaade ettevõtlus- ja karjääriõppe üldise tulemuslikkuse seire meetodikast.

Edu ja Tegu üldine tulemuslikkus: rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja

Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi üldist tulemuslikkust kõigis tegevussuundades kokku hinnatakse kahe meetme tegevuse „Ettevõtlus- ja karjääriõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” toetuse andmise tingimustest (TAT) tuleneva indikaatoriga:

1. Rakenduskava väljundnäitaja: õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul;
2. Rakenduskava tulemusnäitaja: programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud.

Nii väljund- kui ka tulemusnäitaja tase kujuneb mitme tegevuse tulemuse summana. Järgmisena kirjeldatakse eraldi väljund- ja tulemusnäitaja kujunemise meetodikat.

Väljundnäitaja

Tabelis 1 on välja toodud väljundnäitajasse ehk programmis osalevate koolide arvu kujunemisse panustavad osad.

---

²¹ I periood: 1.01–31.03

²² II periood: 1.04–31.05

²³ III periood: 1.06–30.09

²⁴ IV periood: 1.10–31.12

Tabel 1. Rakenduskava väljundnäitaja koostisosad haridustasemetega ja -liikide kaupa

RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA	
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	
Tegevus-suund	Alusharidus
TS1/TS2	Koolieelsed lasteasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS3	Junior Achievementi programmiga "7 sammu" liitunud uued koolieelsed lasteasutused
TS3	„Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued koolieelsed lasteasutused
TS3	Koolieelsed lasteasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on saanud ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist Edu ja Tegu programmi raames
TS3	Koolieelsed lasteasutused, kus kasutatakse alushariduse ettevõtlus- ja karjääriõppe õpikut
TS5	Koolieelsed lasteasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Koolieelsed lasteasutused, mis on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendavad ettevõtlus- ja karjääriõpet
Tegevus-suund	Üldharidus
TS1/TS2	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS1	Üldhariduskool rakendab ettevõtlus- ja karjääriõppe moodulit
TS3	Junior Achievement (JA) õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõpet pakkuvates programmides osalevad uued üldhariduskoolid
TS3	„Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued üldhariduskoolid
TS3	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on saanud ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist Edu ja Tegu programmi raames
TS4	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Üldhariduskool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet
Tegevus-suund	Kutseharidus
TS1/TS2	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS1	Kutseõppeasutus rakendab ettevõtlus- ja karjääriõppe moodulit
TS3	Junior Achievement (JA) õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõpet pakkuvates programmides osalevad uued kutseõppeasutused
TS3	„Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued kutseõppeasutused
TS3	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on saanud ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist Edu ja Tegu programmi raames
TS4	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Kutseõppeasutus on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet
Tegevus-suund	Kõrgharidus
TS1/TS2	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS1	Kõrgkool rakendab ettevõtlus- ja karjääriõppe baas- ja/või spetsialiseerumismoodulit
TS3	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/võtmeisik on saanud ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist Edu ja Tegu programmi raames
TS4	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Kõrgkool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet

Allikas: autorite koostatud

Nagu eelnevalt mainitud, kujuneb väljundnäitaja tulemus ehk programmis osalevate õppeasutuste arv tabelis märgitud osade summana. Programmis osalevateks õppeasutusteks

arvestatakse kõik Eesti õppeasutused, mis on täitnud vähemalt ühe osaluskriteeriumi, seejuures saab eristada osalenud koolieelseid lasteasutusi, üld-, kutse- ja kõrgkooli. Nii alus-, üld-, kutse- kui ka kõrghariduse puhul tulenevad osaluskriteeriumid neid otseselt puudutavatest tegevussuundadest.

Kõiki haridustasemeid ja -liike puudutavad ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi tegevussuundadest tegevussuund 1 (ettevõtlus- ja karjääriõppe metoodika arendamine ja õppevara koostamine), 2 (ettevõtlus- ja karjääriõpet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitus) ja 5 (pädevuste arendamine ettevõtlus- ja karjääriõppe alal); tegevussuund 3 (kooli ettevõtlikumaks muutmise ja praktilise ettevõtlus- ja karjääriõppe läbiviimise toetamine) keskendub alus-, üld- ja kutseharidusele, kuid nõustamisteenust saavad kasutada ka kõrgkoolid, ning tegevussuund 4 (ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamine kõrg- ja kutsekoolides) eelkõige kõrg- ja kutseharidusele, kuigi eelinkubatsioonis on võimalik osaleda ka gümnaasiumiõpilastel.

Tegevussuund 1 ja 2 panustavad väljundnäitajasse ühise osaluskriteeriumiga (õppeasutused, kust vähemalt üks õpetaja/õppejõud/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud), sest tegevussuunas 1 välja töötatud moodulite kasutuselevõtmine eeldab teatud ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi täienduskoolituste läbimist. Selleks, et osaleda Edu ja Tegu programmi täienduskoolitusel, peab olema teatud huvi ettevõtluse ja ettevõtlike hoiakute õpetamise vastu, ja enne kui võtta kasutusele ettevõtlus- ja karjääriõppe moodul, peab õppeasutuse personal saama vastavaid täienduskoolitusi.

Tegevussuund 5 panustab rakenduskava väljundnäitajasse samuti haridustasemete ja haridusliikide jaoks ühise osaluskriteeriumiga. Programmis osalenud õppeasutusena arvestatakse neid õppeasutusi, kust vähemalt üks õpetaja/õppejõud/mentor/juhendaja on osalenud ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi õppereisil. Õppereiside eesmärk on teiste Euroopa riikide ettevõtlus- ja karjääriõppe parimate praktikatega tutvumine, nende ületoomine, kohandamine ja rakendamine Eesti haridussüsteemis.

Tegevussuund 3 panustab väljundnäitajasse üld- ja kutsehariduses kolme, alushariduses nelja ja kõrghariduses ühe osaluskriteeriumiga: väljundnäitajasse arvestatakse õppeasutused, mis on liitunud Junior Achievement Eesti (JA) ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega (Õpilasfirma, Õpiettevõte, Minifirma, Mini-minifirma, "7 sammu", "Mina, majandus ja ettevõtlus") ja/või on liitunud haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” ja/või saanud ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist Edu ja Tegu programmi raames. Samuti arvestatakse väljundnäitajasse koolieelsed lasteasutused, kus on kasutusele võetud Edu ja Tegu programmi abil loodud alushariduse ettevõtlus- ja karjääriõppe õpik. Junior Achievementi programmide eesmärk on koolitada õpetajaid, kes õpetaks õppuritele ettevõtlust ja finantskirjaoskust, valmistades neid ette ärimaailma sisenemiseks ja edukaks hakkamasaamiseks tööturul; „Ettevõtliku kooli” võrgustikku kuuluvad haridusasutused, kes on oma organisatsioonis seadnud hariduse eesmärgiks ettevõtliku hoiaku kujundamise õppeprotsessi kaudu (sh riiklikule õppekavale toetudes).

Tegevussuund 4 panustab väljundnäitajasse ühe osaluskriteeriumiga. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmis osalevad need õppeasutused, kust vähemalt üks õppur on osalenud eelinkubatsiooni programmis STARTER. Eelinkubatsiooni programmi eesmärk on aidata õppurit oma äriidee arendamisel, pakkudes selleks tasuta neljakuulist kursust koos meeskonna loomise võimaluse ja valdkonna spetsialistide mentorlusega.

Tulemusnäitaja

Nagu eespool mainitud, kujuneb ka rakenduskava tulemusnäitaja (programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud) erinevate osaluskriteeriumi täitnud õppeasutuste summana (vt tabel 2), mis jagatakse väljundnäitajasse kuuluvate õppeasutustega, et saada ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud õppeasutuste osakaal.

Mooduli rakendamine on programmi Edu ja Tegu tulemuslikkuse hindamise mõistes laiem kui vaid tegevussuuna 1 raames väljatöötatud moodulite kasutuselevõtmine õppeasutuses. Näiteks üldhariduse eri kooliastmetes täiendatakse riikliku õppekava aineid: lõimitakse aine protsessikirjeldusse ettevõtlikkuse komponendid. Üldhariduse õppeprotsesside kirjelduste täiendamine annab õpetajatele juhised ettevõtlikkuse toetamiseks ainetes ja aitab luua seoseid sobivate õpitulemustega.

Tabel 2. Rakenduskava tulemusnäitaja koostisosad haridustasemetes ja -liikide kaupa

RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA	
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	
Tegevus-suund	Alusharidus
TS3	Junior Achievementi programmi "7 sammu" rakendavad koolieelsed lasteasutused
TS3	„Ettevõtliku kooli“ haridusprogrammiga liitunud uues koolieelses lasteasutuses on ettevõtlus- ja karjääriõpe võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS3	Koolieelsed lasteasutused, kus kasutatakse alushariduse ettevõtlus- ja karjääriõppe õpikut
Avatud taotlusvoor	Koolieelne lasteasutus on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet
Tegevus-suund	Üldharidus
TS1/TS2	Üldhariduskoolis on kasutusele võetud valikainete moodul („Ettevõtlusõpetus“ (põhikooli III aste), moodul „Majandus- ja ettevõtlusõpetus“ (gümnaasiumi aste)) ja/või moodul "Ettevõtluspädevuse lõimimine õppeprotsessi kirjeldustesse"
TS3	Junior Achievementi õpilasfirma või muu ettevõtlusõpet pakkuv programm on üldhariduskoolis rakendunud: koolis on tekkinud mini- või õpilasfirma või õpetaja on alustanud mini-minifirma, 7 sammu ja „Mina, majandus ja ettevõtte“ programmi rakendamist üldhariduskoolis
TS3	„Ettevõtliku kooli“ haridusprogrammiga liitunud uues üldhariduskoolis on ettevõtlus- ja karjääriõpe võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS4	Üldhariduskool toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmis (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Üldhariduskool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet
Tegevus-suund	Kutseharidus
TS1/TS2	Kutseõppeasutus rakendab ettevõtlus- ja karjääriõppe moodulit
TS3	Junior Achievementi õpilasfirma programm, õpiettevõtte programm või programm „Mina, majandus ja ettevõtte“ on kutseõppeasutuses rakendunud: koolis on tekkinud õpilasfirma või õpiettevõtte või õpetaja on asunud rakendama programmi „Mina, majandus ja ettevõtte“
TS3	„Ettevõtliku kooli“ haridusprogrammiga liitunud uues kutseõppeasutuses on ettevõtlus- ja karjääriõpe võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS4	Kutseõppeasutus toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmist (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Kutseõppeasutus on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet
Tegevus-suund	Kõrgharidus
TS1/TS2	Kõrgkool rakendab ettevõtlus- ja karjääriõppe baas- ja/või spetsialiseerumismoodulit
TS4	Kõrgkool toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmist (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Rakenduskõrgkool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlus- ja karjääriõpet

Allikas: autorite koostatud

Samal ajal on võimalik hinnata ja tulemusnäitajas arvestada mooduleid kui õppekava sisulise liigendamise ühikuid. Moodul koondab õppeained eesmärgistatud kogumiks või koosneb ühest õppeainest, mille aluseks on ainekava (vt TAT). Siinkohal on oluline märkida, et moodulite sisu võib haridustasemetega ja -liikide kaupa mõneti erineda.

Lisaks tõlgendatakse programmi raames ettevõtlus- ja karjääriõppe mooduli rakendamisenähtude ka Junior Achievementi ettevõtlusega seotud programmides, „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammis ja eelinkubatsiooni programmis STARTER osalemist, kuna eelnimetatud programmidele on võimalik omistada toetuse andmise tingimustes (TAT) defineeritud mooduli tunnused ning nende programmide üldised eesmärgid valdavalt kattuvad loodud moodulitega. Erinevused seisnevad sihtrühmades ja kasutatavates meetodites.

Samuti nagu väljundnäitaja puhul, panustavad ka tulemusnäitajasse tegevussuunad 1 ja 2 üheskoos, kuna nad on omavahel tugevalt seotud. Tulemusnäitajasse lähevad kirja need õppeasutused, kus on ettevõtlusmoodul: kutse- ja kõrghariduses baas- ja/või spetsialiseerumismoodul(id), üldhariduses valikainete moodul või ettevõtlikkuse lõimimine õppeprotsessi.

Tegevussuunast 3 arvestatakse moodulit rakendavate õppeasutustena üld- ja kutsehariduses neid õppeasutusi, kus JA programmiga liitumise tulemusel on tekkinud mini- või õpilasfirma või õpiettevõtte ja/või on asunud rakendama teisi programme (7 sammu, Minifirma ning „Mina, majandus ja ettevõtte”); „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud õppeasutused on liitumislepingus kohustunud kasutusele võtma ettevõtlus- ja karjääriõppe, selle vorm on õppeasutuse jaoks vabalt valitav (valikained majandusõpetus ja ettevõtlusõpetus, JA programmid jm), seega lähevad tulemusnäitajasse kirja kõik „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued õppeasutused. Lisaks arvestatakse tulemusnäitajasse koolieelsed lasteasutused, kus on kasutusele võetud Edu ja Tegu programmi abil loodud alushariduse ettevõtlus- ja karjääriõppe õpik.

Tegevussuunast 4 arvestatakse tulemusnäitajasse need õppeasutused (valdavalt kutse- ja kõrgkoolid, aga ka üldhariduskoolid), kus toetatakse oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmis ja/või eelinkubatsiooni programm on seostatud õppetöoga. Selle tingimuse täitmist hindavad eelinkubatsiooni programmi läbiviijad.

Avatud taotlusvoorus rahastatud projekti läbi viinud ja ettevõtlus- ja karjääriõpet rakendavad koolid arvestatakse samuti tulemusnäitajasse.

2. Tulemused 31.12.2021 seisuga

Väljund- ja tulemusnäitaja

31.12.2021 seisuga on programmis osalenud ehk väljundnäitajasse arvestatud 520 (sh 20 suletud) õppeasutust (vt tabel 3):

- 53 koolieelset lasteasutust (sh üks praeguseks suletud koolieelne lasteasutus) (1%* kõigist Eesti koolieelsetest lasteasutustest; 30.09.2021: 1);
- 414 üldhariduskooli (sh 14 praeguseks suletud üldhariduskooli) (76%* kõigist Eesti üldhariduskoolidest; 30.09.2021: 409, 31.05.2021: 385; 31.03.2021: 383, 31.12.2020: 383; 31.12.2019: 360; 31.12.2018: 320; 31.12.2017: 250; 31.12.2016: 140),
- 34 kutseõppeasutust (sh kaks praeguseks suletud kutseõppeasutust) (100%* kõigist Eesti kutseõppeasutustest; 30.09.2021: 34, 31.05.2021: 34; 31.03.2021: 34, 31.12.2020: 34; 31.12.2019: 30; 31.12.2018: 29; 31.12.2017: 28; 31.12.2016: 20),
- 19 kõrgkooli (sh kolm praeguseks suletud kõrgkooli) (89%* kõigist Eesti kõrgkoolidest; 30.09.2021: 19, 31.05.2021: 19; 31.03.2021: 19, 31.12.2020: 19; 31.12.2019: 19; 31.12.2018: 19; 31.12.2017: 19; 31.12.2016: 15).

Tabel 3. Väljund- ja tulemusnäitaja 2021. a 30. septembri seisuga

Programmi üldine tulemusliiklus	1.01.16– 31.12.16	1.01.16– 31.12.17	1.01.16– 31.12.18	Sihttase 2016– 2018	1.01.16– 31.12.19	1.01.16– 31.12.20	Sihttase 2016– 2020	1.01.16– 31.12.21	Sihttase 2016– 2023
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA									
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlus-programmis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	174 (139 ük, 20 kk, 15 kõk)	295 (250 ük, 26 kk, 19 kõk)	368 (320 ük, 29 kk, 19 kõk)	360	409 (360 ük, 30 kk, 19 kõk)	436 (383 ük, 34 kk, 19 kõk)	425	520 (53 la, 414 ük, 34 kk, 19 kõk)	450
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA									
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	48%	58%	59%	58%	69%	78%	75%	71%	90%

la – koolieelne lasteasutus, ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

Väljundnäitaja on kujunenud järgmiselt:

- Täienduskoolitustel on osalenud õppetöga tegelevaid spetsialiste 15 koolieelsest lasteasutusest, 244 üldhariduskoolist, 28 kutseõppeasutusest ja 18 kõrgkoolist;
- Ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist on saanud 37 koolieelse lasteasutuse, 172 üldhariduskooli, 20 kutseõppeasutuse ja nelja kõrgkooli personal;
- „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga on liitunud kuus koolieelset lasteasutust, 134 uut üldhariduskooli ja üks kutseõppeasutus;
- Junior Achievement ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega on liitunud 318 uut üldhariduskooli ja 16 uut kutseõppeasutust;
- Eelinkubatsioonil on osalenud õppureid 54 üldhariduskoolist, 18 kutseõppeasutusest ja 15 kõrgkoolist;

* Osakaalu arvutamisel on arvestatud neid väljundnäitajasse kuuluvaid koole, mis olid 31.12.2021 seisuga avatud, s.t välja on arvatud need väljundnäitajasse kuuluvad koolid, mis olid 31.12.2021 seisuga suletud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- Õppereisidel on käinud õpetajaid/õppejõude/juhendajaid/mentoreid viiest üldhariduskoolist, kaheksast kutseõppeasutusest ja 10 kõrgkoolist;
- Avatud taotlusvoorus rahastatud projekti on läbi viinud ja ettevõtlus- ja karjääriõpet rakendab 54 üldharidus- ja kolm kutsekooli.

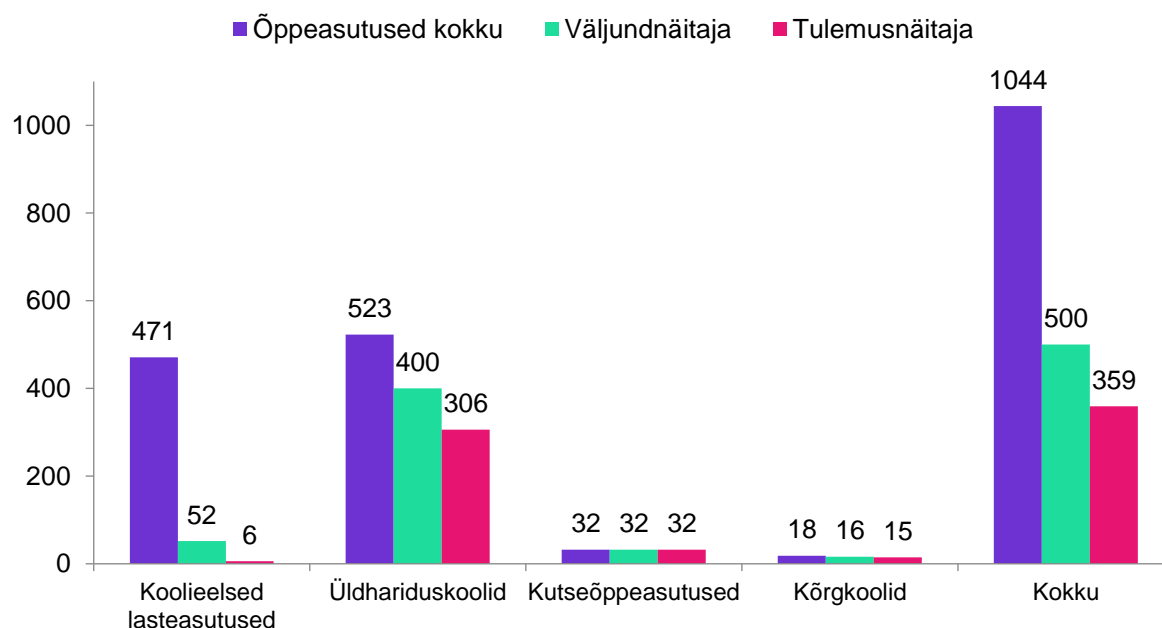
Mitmed koolid on osalenud rohkem kui ühes programmi tegevuses. Nimekiri ettevõtlus- ja karjääriõppe programmis osalenud õppeasutustest osaluskaardide kaupa on toodud lisades 4–11 (lk 74–100). Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmis Edu ja Tegu osalevad õppeasutused on graafiliselt esitatud joonisel 2.

Kokku arvestati 31.12.2021 seisuga tulemusnäitajasse 369 (sh 10 praeguseks suletud) õppeasutust:

- 6 koolieelset lasteasutust (12%* programmis osalenud koolieelsetest lasteasutustest);
- 315 üldhariduskooli (neist üheksa praeguseks suletud üldhariduskooli, 77%* programmis osalenud üldhariduskoolidest; 30.09.2021: 297, 31.05.2021: 296; 31.03.2021: 294; 31.12.2020: 294; 31.12.2019: 249; 31.12.2018: 190; 31.12.2017: 173; 31.12.2016: 76),
- 32 kutseõppeasutust (100% programmis osalenud kutseõppeasutustest; 30.09.2021: 32, 31.05.2021: 32; 31.03.2021: 32; 31.12.2020: 32; 31.12.2019: 20; 31.12.2018: 17; 31.12.2017: 8; 31.12.2016: 3),
- 16 kõrgkooli (neist üks praeguseks suletud kõrgkool, 94% programmis osalenud kõrgkoolidest; 30.09.2021: 16, 31.05.2021: 16; 31.03.2021: 16; 31.12.2020: 16, 31.12.2019: 15; 31.12.2018: 11; 31.12.2017: 9; 31.12.2016: 8),

s.o 71 protsenti programmis osalenud õppeasutustest (vt tabel 3).

Joonis 1. Rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja haridustasemete ja -liikide kaupa 31.12.2021 seisuga

Märkus. Väljund- ja tulemusnäitajasse arvestatud, kuid 31.12.2021 seisuga suletud koolid on jooniselt välja arvatud.

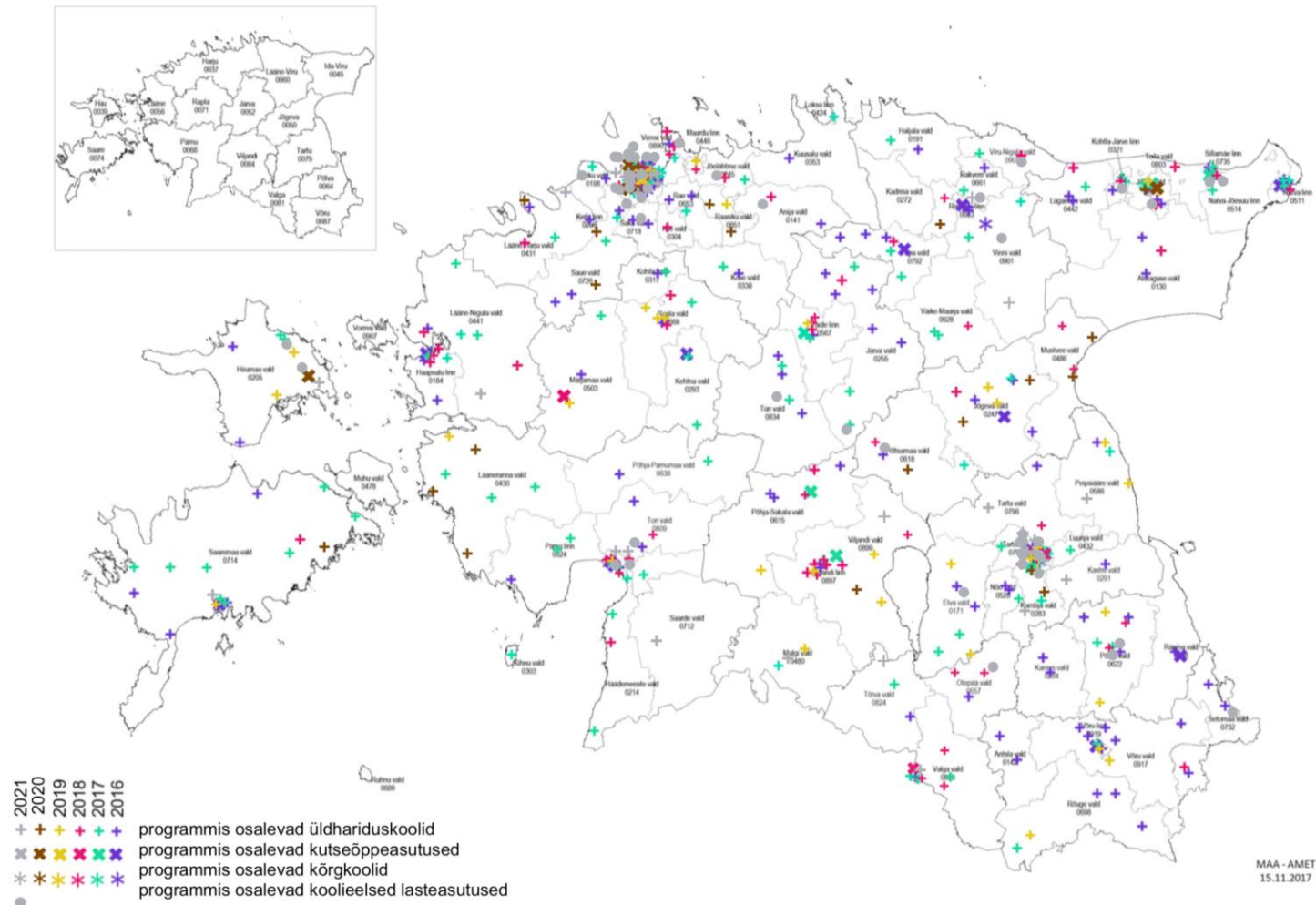
Allikas: autori koostatud

Alljärgnevalt tutvustatakse seiremetoodikat ja tulemusi tegevussuundade kaupa.

* Osakaalu arvutamisel on arvestatud neid koole, mis olid 31.12.2021 seisuga avatud, s.t välja on arvatud need koolid, mis olid 31.12.2021 seisuga suletud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Joonis 2. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmis Edu ja Tegu osalevad õppeasutused 31.12.2021 seisuga

Allikas: Maa-amet (kaardi põhi), täiendatud autori poolt

Tegevussuund 1: ettevõtlus- ja karjääriõppe metoodika arendamine ja õppevara koostamine

2021. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 1 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaatorid:
  - 7.1 a: Tegevuse raames väljatöötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlus- ja karjääriõppe moodulite arv;
  - 7.1 b: Tegevuse raames välja töötatud ettevõtlus- ja karjäärikujundamise pädevuste õpiobjektide arv;
- Tegevussuuna alamindikaator:
  - 7.2 b i: Digitaalselt kättesaadavate õpiobjektide arv.

Tabel 4. Tegevussuuna 1 indikaatorid 2021. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 1		2016– 2020	Sihttase 2016– 2020	1.01.21– 31.03.21	1.04.21– 31.05.21	1.06.21– 30.09.21	1.10.21– 31.12.21	2021 KOKKU	Siht- tase 2021	Sihttase 2016– 2023
7.1 a	Tegevuse raames väljatöötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlus- ja karjääriõppe moodulite arv	16*/13**/ 11***	16	0	0	2*/2*/0***	0	2*/2*/0***	–	16
7.1 b	Tegevuse raames välja töötatud ettevõtlus- ja karjäärikujundamise pädevuste õpiobjektide arv	–	–	0	0	0	11	11	8	17
7.1 b i	Digitaalselt kättesaadavate õpiobjektide arv	–	–	0	0	0	10	10	8	17

* moodulid on välja töötatud, kuid pole veel rakendatud

** moodulid on välja töötatud ja testitud/testimisel, kuid pole veel rakendunud

*** moodulid on välja töötatud, testitud ja rakendumas

Allikas: autori koostatud

2021. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2021. aastal valmis 11 ettevõtlus- ja karjäärikujundamise pädevuste õpiobjekti (neist 10 digitaalset õpiobjekti). Valmis ettevõtluspraktika moodul, mida asuti piloteerima neljas kutse-õppeasutuses, ja finantskirjaoskuse valikõpingute moodul, mille piloteerimist alustas Luua Metsanduskool (vt ptk "Tegevussuund 3").

Õpiobjektide loomine ettevõtlus- ja karjääriõppe toetamiseks

2021. aasta I pooles oli põhiline fookus õpiobjektide tööühma loomisel ja seejärel ettevõtluspädevuse mudeli põhjal alapädevuste valimine, st milliste alapädevuste kohta valmivad õpiobjektid 2021. ja 2022. aastal. Õpiobjekte luuakse eri haridustasemetel lõikes, enim kõrghariduses. Õpiobjektidel on ühtne üldine kujundus, selleks loodi II poolaastal stiiliraamat ja pakuti kõigi õpiobjektide sisuloojatele tehnilist tuge.

2021. jooksul valmis 11 õpiobjekti eri partnerite (Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Maaülikool, Haridus- ja Noorteamet) juhtimisel ([LINK](#)):

- Alushariduse ettevõtlus- ja karjääriõppe õpik (autorid: Erika Veide, Liisi Kirch, Heli Mäesepp, Inna Sidoruk, Kaisa Kuusik; ISBN 978-9916-670-62-0, kasutusjuhend: ISBN 978-9916-670-61-3);

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

2. Kutsehariduse karjääriõppe töölehtede kogumik (kasutatav ka gümnaasiumi tasemel; autorid: Marju Põld, Virve Kinkar; ISBN 978-9916-670-63-7, [LINK](#));
3. Informatsiooniline intervjuu – karjääriplaneerija tööriist (autorid: Triin Liin, Triin Peitel; [LINK](#));
4. Kuidas efektiivselt ja motiveeritult õppida (autor: Juta Jaani; [LINK](#))
5. Alustava ettevõtte eelarve koostamine (autor: Piia Vettik-Leemet; [LINK](#))
6. Enesekindlus ja ebaõnnestumise hirm: milles seisneb enesekindlus ja kuidas seda saavutada? (autor: Aave Hannus; [LINK](#))
7. Õpetaja ettevõtlik mõtteviis (autorid : Meidi Sirk, Sirje Rekkor; [LINK](#))
8. Sündmuse korraldamine ja lühipraktika rakendamine ettevõtlusõppes (autor: Birgit Peterson; [LINK](#))
9. Ettevõtlikkus kui isiksuseomadus, mõtte- ja teguviis ning hoiak (autor: Marju Põld; [LINK](#))
10. Kunst ettevõtlikkuse vaatenurgast (autorid: Jane Remm, Helen Arov; [LINK](#))
11. Introduction to entrepreneurship and innovation (autor: Anne Pöder; [LINK](#))

Valdkonna eksperdid tagasisidestasid valminud õpiobjekte ühisseminaril, mis toimus 20.–21.12.2021 Rakveres. Valminud õpiobjekte on tutvustatud valdkonna ekspertidele väiksemas ringis.

Ettevalmistused on tehtud veel kaheksa õpiobjekti loomiseks, neist neli valmivad 2022. aasta esimeses pooles.

Täpsemad tagasisidestamise juhised, koostöise tagasisidestamise võimalus (nt karjääriõppe ekspertide ühisseminar 20.–21.12 Rakveres, mille käigus tagasisidestati rühmades seni valminud õpiobjekte).

[Ettevõtlus- ja karjääriõppe integreerimine õpetajate esmakoolituse kõigisse õppekavadesse](#)

Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse ettevõtlus- ja karjääriõppe ainesse on lisatud uued töötoad, milles kasutatakse ka STARTER metoodikaid. Tartu Ülikool on kaardistanud õpetajakoolituse õppekavade ettevõtlus- ja karjääriõpet konkreetsete ainete ja pädevuste lõikes:

- Aitsen, E. (2021) TÜ hariduse õppevaldkonna õppekavade analüüs. ([LINK](#))

Kõigis õppekavades on nii ettevõtlus- kui ka karjääripädevused esindatud, kaardistamise tulemusel on esitatud täpsem ülevaade ainete lõikes.

[Karjääriõppe on lõimitud ettevõtlusõppega kõikidel haridustasemetel ja -liikides](#)

Karjääriõppealane terminoloogia on Tartu Ülikooli juhtimisel karjääriõppe spetsialistide poolt üle vaadatud.

Kokku kutsuti tööühm, kuhu olid kaasatud Tartu Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, Haridus- ja Noorteamet ja Haridus- ja Teadusministeerium. Ekspertide tööühm kogunes 5.10.2021. Arutelu käigus jõuti üksmeelele: kahe mudeli lõimimine pole otstarbekas ega sisuliselt mõistlik. Otsustati ettevõtluspädevuse mudeli ja karjääri kujundamise pädevuste mudeli lõimimisega mitte edasi minna.

[Väljakutsed ja lahendused](#)

Partnerluslepingute allkirjastamine viibis, seetõttu jäi meeskonna ja tööühmade loomine hilisemaks, kui algselt oli planeeritud. See takistas koostöö alustamist eri partnerite vahel, sh õpetajakoolituse õppekavade ülevaatamise osas.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Osaline hübriidõpe koolides ja võtmeisikute haigestumine on sisuloojate koormust suurendanud, seetõttu võttis õpiobjektide loomine, tagasisidestamine ja parandamine rohkem aega kui algselt planeeritud, ent tööühma pakutav tugi, mh ühtse kujunduse ja tehnilise teostuse osas, aitas võetud kohustused täita. Õpiobjektide sisu loojate hulk on suurenenud, mis on teisalt hoopis kasulik: suurem hulk panustajaid teeb õpiobjektid sisult mitmekesisemaks ja huvitavamaks. Õpiobjektide mahud varieeruvad olenevalt teemadest kuuest tunnist 52 tunnini.

Ettevõtlus- ja karjääriõppe integreerimine õpetajate esmakoolituse õppekavadesse ei möödunud väljakutseteta. Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi kontakti töölt lahkumise järel ei ole instituudis tööl ettevõtlusõppe lektorit, konkurss uue lektori leidmiseks on käimas. Õpetajakoolitusse ettevõtlus- ja karjääriõppe teemade lisamine sõltub suuresti uue töötaja koostöösoovist, et lähtuvalt õppeainete kaardistusest õppekavade arendusse panustada.

Ettevõtluspädevuse mudeli ja karjäärikujundamise pädevuste mudeli lõimimise osas oli keeruline leida ühist aega kõigi partnerite esindajate kohtumiseks. Partnerite esindajate aruteludest selgus ühtne arusaam, et mudelite lõimimine ei ole otstarbekas.

2022. aasta plaanid

2022. aastal on plaanis luua vähemalt kaheksa ettevõtlus- ja karjääriõppe õpiobjekti. Samuti on kavas koostöös tegevussuunaga 6 läbi viia seminarid 2021. aastal valminud õpiobjektide tutvustamiseks õpetajatele ja õppejõududele. Plaanis on tutvustada laiemas ringis 2021. aasta õpetajakoolituse õppekavade kaardistust ja selle alusel panustada õppekava arendusse.

Tegevussuund 2: ettevõtlus- ja karjääriõpet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitus

2021. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 2 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
  - 7.2: Ettevõtlus- ja karjääriõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad;
- Tegevussuuna alamindikaator:
  - 7.2 a: Koolitustel osalenud õpetajate arv;
- Täiendavad indikaatorid:
  - Täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad õppeasutuste lõikes;
  - Täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad muude asutuste lõikes;
  - Täienduskoolitusel osalenute tasakaalustatus sugude, vanusegruppide ja regioonide (maakondade) kaupa.

Indikaatori täitmine 31.12.2021 seisuga on koos sihttasemega välja toodud tabelis 5. Samuti kogutakse pidevalt täienduskoolitustel osalenute vahetut tagasisidet ning kaks korda aastas uuritakse vastavate ankeetküsitlustega koolituste pikemaajalist mõju. Nende küsitluste tulemusi kajastatakse poolaasta ja aasta aruandes.

Tabel 5. Tegevussuuna 2 indikaatorid 2021. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 2		2016–2020	Sihttase 2016–2020	1.01.21–31.03.21	1.04.21–31.05.21	1.06.21–30.09.21	1.10.21–31.12.21	2021 KOKKU	Sihttase 2021	Sihttase 2016–2023
7.2	Ettevõtlus- ja karjääriõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	3227 (1008 ük, 457 kk, 845 kõk)	3050	0	47 (14 ük, 4 kk, 13 kõk)	206 (103 ük, 21 kk, 24 kõk)	241 (17 la, 67 ük, 28 kk, 73 kõk)	494 (17 la, 183 ük, 53 kk, 111 kõk)	480	4500
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	920 (364 ük, 178 kk, 378 kõk)	–	0	30 (13 ük, 4 kk, 13 kõk)	104 (74 ük, 12 kk, 18 kõk)	163 (17 la, 61 ük, 21 kk, 64 kõk)	241 (17 la, 117 ük, 28 kk, 79 kõk)	180	–

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

2021. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

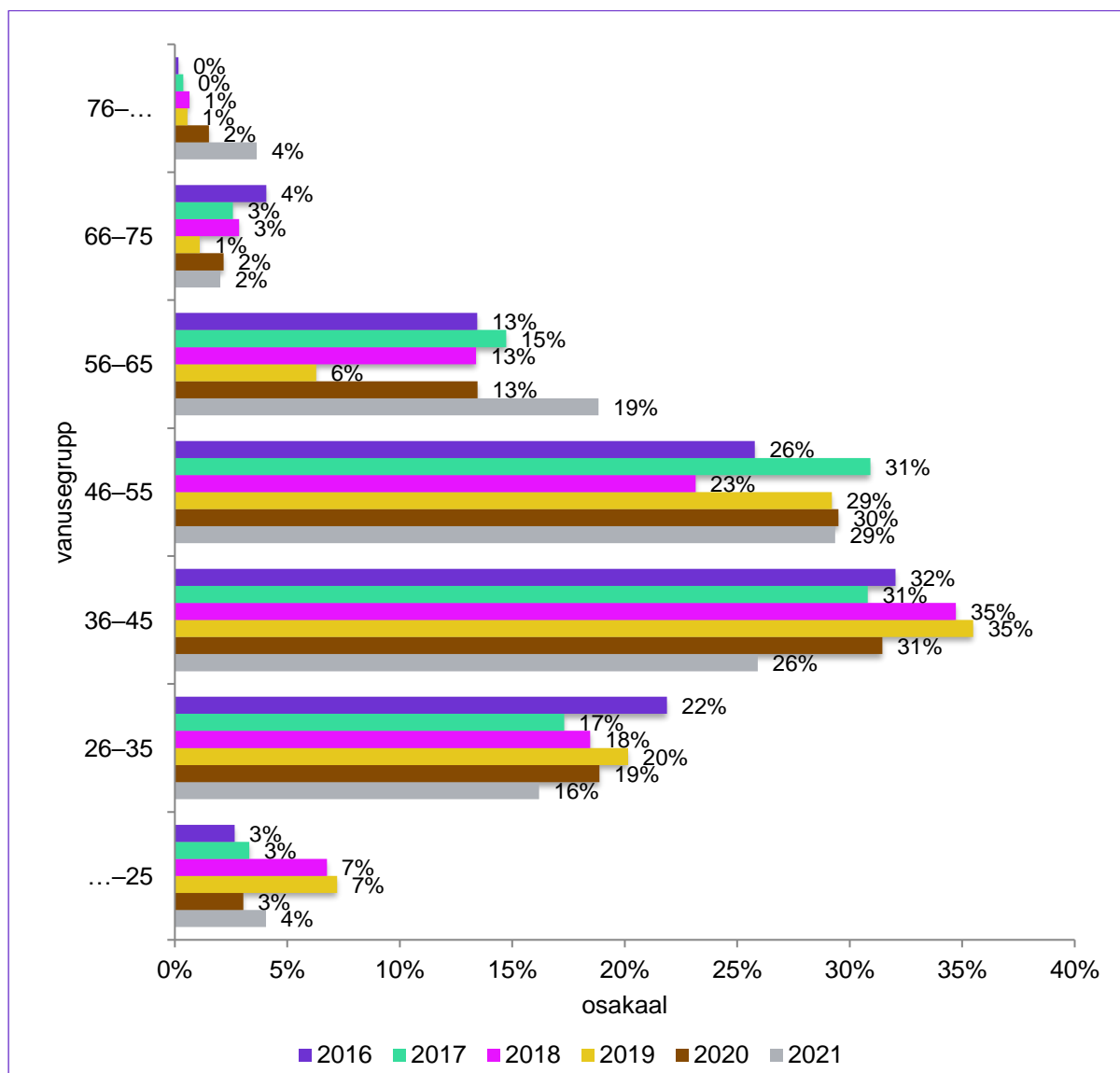
2021. aastal toimus 24 täienduskoolitust. Kokku oli täienduskoolitustel osalemiskordi 494 (vt tabel 5), neist 364 (74%) olid õppeasutuste spetsialistide (17 alus-, 183 üld-, 53 kutse- ja 111 kõrghariduse õpetajate/õppejõudude) ja 130 (26%) muude asutuste (ettevõtted, ministeeriumid jm) spetsialistide osaluskorrad. 30 protsenti osales rohkem kui ühel täienduskoolitusel, kokku osales koolitustel 326 isikut, kellest 241 olid õppeasutuste spetsialistid (17 alus-, 117 üld-, 28 kutse- ja 79 kõrghariduse õpetajat) ja 89 muude asutuste spetsialistid (4 inimest töötas nii õppeasutuses kui ka mujal). 2021. aasta koolitused koos osalenute ja lõpetanute arvuga on toodud tabelis 6.

Tabel 6. 2021. aasta koolituskalender

Jrk	Täienduskoolituse nimetus	Koolitus-programm	Korraldaja	Osalenute arv (lõpetanute arv)
Mai				
1	Kuidas müüa ja turundada edukalt venekeelsele sihtrühmale	Pädevused	EEK Mainor	29
2	Enesehindamise juhendi rakendamine ettevõtluspädevuse arengu toetamiseks ja ettevõtlikkust toetavate alapädevuste loomiseks õppesse	Pädevused	TalTech	18 (17)
Juuni				
1	Canvas kui väikeettevõtja tasuta tööriist	Pädevused	EEK Mainor	21
2	Kuidas mõtestada õppimist ja kujundada õppijat toetavat keskkonda ettevõtluspädevuse arendamisel?	Pädevused	TalTech	12
3	Digitehnoloogia rakendamine ettevõtlusõppes ja ettevõtluspädevuse loomisel teistesse ainetesse	Pädevused	TalTech	15
4	VI moodul: Praktilise ettevõtlusõppe tunni läbiviimine. Refleksioon. Parimate praktikate jagamine	Baaskoolitus III	Harno	8
August				
1	I moodul: Coaching ja mentorlus. Müüdid ning trendid inimeste juhtimisel. Juhtimissimulatsioon DYNAMA	Mentorkoolitus	Harno	24
2	I moodul: Ettevõtlus- ja karjääripädevused	Baaskoolitus IV	Harno	21
3	VI moodul: Ettevõtlusõppe kavandamine ja metoodika. Refleksioon. Praktilise ettevõtlusõppe tunni läbiviimine	Baaskoolitus (venekeelne)	TÜ	21
September				
1	Persoonibränding	Pädevused	EEK Mainor	26
2	Aineõpetaja kui õpilase tuleviku looja – praktikaid aine- ja karjääriõppe loomiseks	Pädevused	TÜ	17 (14)
3	II moodul: Majanduse alused ja ettevõtluskeskkond	Baaskoolitus IV	Harno	18
4	II moodul: Kaasaegne ettevõtlus- ja majanduskeskkond. Platvormimajandus. Juhtimissimulatsioon DYNAMA.	Mentorkoolitus	Harno	23
Oktoober				
1	Turundustegevused mikroettevõttes, kus puudub turundusjuht	Pädevused	EEK Mainor	20
2	III moodul: Karjääripädevused	Baaskoolitus IV	Harno	21
November				
1	III moodul: Jätkusuutlik ettevõtlus ja ringmajandus. Uued tehnoloogiad ettevõtluses. Juhtimissimulatsioon DYNAMA	Mentorkoolitus	Harno	19
2	Ettevõtluspädevuste ja MATIK vahendite loomine alushariduse õppe- ja kasvatustegevustesse	Pädevused	TLÜ	21 (20)
3	Aktuaalsed juriidilised aspektid maaettevõtluses	Pädevused	EMÜ	21
4	Turunduse analüütika ABC väikeettevõtjale	Pädevused	EEK Mainor	16
5	Ettevõtlusõppe tunnid virtuaalselt mõjusaks	Pädevused	TLÜ	23 (22)
Detsember				
1	Kuidas loomida ettevõtlusõpet üld- ja erialaõppega koolis?	Pädevused	TLÜ	42 (40)
2	Tõhus ja autentne avalik suhtlemine: miks enamasti ei ole vaja pingutada, et olla hea esineja, aga kindlasti tasub pingutada, et olla hea mõttekaaslane	Pädevused	TalTech	18
3	Sotsiaalmeedia praktikum	Pädevused	EEK Mainor	18
4	Riskijuhtimine ettevõttes	Pädevused	EMÜ	22
			KOKKU:	494 (486)

Allikas: autori koostatud

Joonis 3. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu täienduskoolitustel osalenute vanuseline jaotus

Allikas: autori koostatud

Ootuspäraselt osales ka 2021. aastal täienduskoolitustel tunduvalt enam naisi kui mehi (86% vs. 14%). Enim esinenud vanusegrupid on järgmised: 29 protsenti osalenutest kuulus vanusegruppi 46–55 aastat, vanusegruppi 36–45 aastat kuulus 26 protsenti osalenutest, vanusegruppi 56–65 aastat kuuluvate inimeste osakaal on 19 protsenti. 71 protsenti täienduskoolitustel osalenutest oli vanuses 26 kuni 55 aastat (vt joonis 3), varem on see näitaja olnud samuti vahemikus 76 kuni 85 protsenti. Vanemaealiste osakaal oli tavapärasest suurem.

44 protsenti täienduskoolitustel osalenutest on märkinud oma elukohaks Harjumaa (vt tabel 7). Teised Eesti maakonnad olid esindatud tunduvalt väiksema osalenute arvuga. Seejuures peab siiski meeles pidama Eesti üldist rahvastiku jaotust. Võib välja tuua, et Järva-, Jõgeva-, Pärnu- ja Tartumaa olid regionaalset jaotust arvestades täienduskoolitustel üleesindatud, Harju-, Hiiu- ja Valgamaa esindatud vastavalt rahvastiku jaotusele ja Ida-Viru-, Lääne-, Lääne-Viru, Põlva-, Rapla-, Saare-, Viljandi- ja Võrumaa alaesindatud. Kõige suurem alaesindatus oli Ida-Virumaal. Suurim üleesindatus oli Tartumaal.

Tabel 7. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu täienduskoolitustel osalenute regionaalne jaotus (perioodil 1.01–31.12.2021)

Maakond	Osalemeid	Osakaal	Rahvaarv	Osakaal	Esindatus
Harju	219	44%	576 265	44%	vastavuses
Hiiu	5	1%	9 348	1%	vastavuses
Ida-Viru	20	4%	146 506	11%	ala
Järva	16	3%	30 709	2%	üle
Jõgeva	17	3%	31 298	2%	üle
Lääne	6	1%	24 580	2%	ala
Lääne-Viru	12	2%	59 467	5%	ala
Pärnu	37	7%	82 997	6%	üle
Põlva	6	1%	28 218	2%	ala
Rapla	11	2%	34 148	3%	ala
Saare	5	1%	33 481	3%	ala
Tartu	105	21%	145 003	11%	üle
Valga	9	2%	30 524	2%	vastavuses
Viljandi	15	3%	47 853	4%	ala
Võru	11	2%	33 973	3%	ala

Allikas: autori koostatud

Ettevõtluspädevuste ja karjääri kujundamise pädevuste arendamist toetavad koolitused

2021. aastal toimus 16 pädevuste arendamise koolitust (vt tabel 6). Osa koolitusi toimus auditoorselt, osa veebipõhise kontaktõppena. Mitmepäevaste koolituste puhul oli ka üksikuid katkestajaid, kuid enamik õppijaid lõpetasid kursuse. Kursusi korraldasid Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor, Tallinna Tehnikaülikool ja Eesti Maaülikool.

Ettevõtlus- ja karjääriõpetaja baaskoolitus

2020. aastal alustanud, kuid koroonapandeemiast tingitud piirangute tõttu ajutiselt peatunud esimene ettevõtlusõppe venekeelne baaskoolitus jätkus 2021. aasta augustis, kui toimus viimane, VI moodul. Tutvustati karjääri kujundamise pädevuste mudeli ja ettevõtluspädevuse mudeli seoseid. Alustanud 26 õpetajast kaks pidid töökoormusest tulenevalt programmi pooleli jätma pärast kahel moodulil osalemist. Üldiselt oli programmis osalemise osakaal väga kõrge. Vaatamata programmi perioodi pikenemisele ja COVID-19 tulenenud piirangutele, toimusid kõik kursused füüsilises ruumis ja nimekirja jäänud 24 õpetajast:

- 15 õpetajat (63%) osales kõikidel moodulitel,
- kaheksa õpetajat (33%) ei saanud erinevatel põhjustel osaleda ühel programmi moodulil,
- vaid üks õpetaja (4%) ei saanud osaleda kahel moodulil.

Kuna eelmise venekeelse baaskoolituse rühma viimase mooduli toimumine lükkus augustisse ja otsest huvi programmi uue toimumise vastu ei olnud, siis otsustati, et venekeelsele sihtrühmale pakutakse hoopis pädevuste arendamist toetavaid koolitusi, eesmärgiga arendada baaskoolitusel osalenud õpetajate ettevõtlus- ja karjääriõppe alaseid pädevusi.

Analoogselt venekeelsele baaskoolitusele lõpetas 2020. aastal alustanud eestikeelse baaskoolituse III rühm koolitusprogrammi 2021. aasta juunis viimase, VI mooduliga. Haridus- ja Noorteameti koordineeritav ettevõtlusõppe baaskoolituse IV eestikeelsesesse rühma registreerus 28 inimest, kellest üks loobus töökohustuste tõttu pärast esimest moodulit. Õppetööd alustati augusti lõpus ja teine moodul toimus septembris. Baaskoolituse III moodul toimus oktoobris, kuid novembrisse kavandatud IV ja detsembris toimuva pidav V moodul lükkusid 2022. aastasse, kuna Haridus- ja Noorteameti juhtkonna tungiv soovitus oli epidemioloogilisest olukorrast lähtuvalt kontaktõpet mitte läbi viia ja veebipõhise

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

kontaktõppena ei saaks õpetajad osa põnevatest kohtadest, huvitavatest kohtumistest, kasulikest grupitöödest ega kogeda kohapealseid ehedaid emotsioone. Koolituse uus ajakava on kokku lepitud.

Uue programmina töötati välja ja alustati kolmest moodulist koosneva ettevõtlus- ja majandusõpetajate mentorite arenguprogrammiga „Kaasaegne majanduskeskkond ja uued suundumused ettevõtluses”, kuhu registreerus 25 õpetajat. Mentorkoolituse moodulid toimusid augustis, septembris ja novembris. Auditoriselt osales 19 inimest. Mõned osalejad olid haigestunud ja neile võimaldati koolitust jälgida üle veebi.

Muu

Iga koolituse lõpus täidavad koolitatavad koolituse tagasiside küsitluse. Täienduskoolituste järeluuringu toimub iga semestri lõpus, st kaks korda aastas: järeluuringu tarbeks küsitletakse koolitatuid mitte vahetult pärast koolituse toimumist, vaid 6–9 kuud pärast täienduskoolitusel osalemist. Järeluuringu eesmärk on välja selgitada, millisel määral on koolitusel omandatud teadmised/pädevused/oskused kasutusele võetud.

Vahetu tagasiside ankeet näitas, et läbiviidud täienduskoolitustega jäädi valdavalt rahule. 98 protsenti osalenutest soovitaks täienduskoolitust oma sõbrale. Olid vaid üksikud osalejad, kes ei nõustunud koolituse sisu kohta esitatud väidetega. Enamik nõustus, et koolituse sisu vastas koolituse eesmärgile (97%) ja osaleja vajadustele (93%), koolitus oli läbimõeldud ja terviklik (100%), teemade käsitlemine oli arusaadav (98%), algus- ja lõpuajast peeti kinni (97%), koolitajad panid kaasa mõtlema (100%), meetodid arvestasid sisu ja osalejatega (95%), teooria ja praktika olid tasakaalus (96%), koolitus pakkus uusi teadmisi (95%) ja uusi ideid (97%) ning osaleja kavatseb neid tulevikus rakendada (95%). Korralduse osas oli osalejate tagasiside samuti positiivne: kõik osalejad arvasid, et koolitusele registreerimine oli lihtne, enamik (98%) arvas, et eelinfo oli piisav ja ruumid sobisid koolituseks.

Enda osalemist koolitusel hindasid osalejad kriitilisemalt: 83 protsenti hindas end aktiivseks osalejaks. 78 protsenti arvas, et koolitus soosis kontaktide loomist ja 81 protsenti soovib saadud kontaktidega edaspidi koostööd teha. Tihti toodi välja, et virtuaalselt koolitusel osalemine pärsib kontaktide loomist ja samuti peaks ise olema aktiivsem, et koostöö käivituks.

Kõige kasulikumaks hinnati praktilisi näiteid (21%), häid koolitajaid (21%), praktilisi ülesandeid (16%), efektiivset koolituse ülesehitust (12%), rühmatöö tegemist (9%), parajat läbiviimise tempot (9%), kasutatud digirakendusi (9%), põnevaid toimumiskohti (9%), konstruktiivseid arutelusid (7%), suhtlust teiste osalejatega (7%) jpm. Kokku toodi välja 22 erinevat märksõna. Samuti toodi välja 23 erinevat märksõna, mida koolituse juures võiks muuta, millest enim mainiti koolituse läbiviimist vahetus kontaktis, lähemaid koolituspäevi, liiga suurt või liiga väikest ajaressursi kulutamist ühe mängu tutvustamisele, töölehtede saatmist pärast koolitust, rohkem pause koolituspäevade vältel, ajakavast kinnipidamist.

Täienduskoolituste järeluuringu uuris koolituse pikemaajalist mõju: mis on saanud koolitusel loodud uutest kontaktidest ja omandatud teadmistest. Selgus, et 6–9 kuud pärast koolituse toimumist polnud 23 protsenti vastanutest jõudnud veel ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi täienduskoolitusel saadud kontaktidega koostööd alustada, põhjustena toodi valdavalt välja ajapuudus, vajaduse puudus, koolituse formaat ei toetanud kontaktide loomist. Veidi alla kolmandiku (31%) olid mitmesugust koostööd juba alustanud, peamiselt õppetöö vallas, kuid vähesel määral ka teadus- ja arendustöö alal: näiteks kogemuste vahetamine, konsulteerimine ja mentorlus. Ülejäänud (46%) ei saanud täienduskoolituselt enda jaoks uusi kontakte.

Kõige tihedamini kasutati koolituselt saadud teadmisi õppetöös (nt uute digilahenduste kasutamine, materjalide uuendamine ja väljatöötamine, õppe kavandamine, ringitegevuste planeerimine), vähem arendustöös (nt turundustegevuste planeerimine) ja tunduvalt vähem teadustöös.

Väljakutsed ja lahendused

2021. aasta I poole olulisemad väljakutsed olid jätkuvalt seotud COVID-19 tingitud piirangutega. Kevade lõpuks piirangud leevenesid ja suvest alates oli võimalik alustada koolitustega füüsilises ruumis. Lisandus osalejate nakkusohutuse kontrollimine. Aasta lõpus piirangud taaskord tugevnesid, sellest tulenevalt oli tarvis muuta koolituskava ja baaskoolituse moodulite toimumist edasi lükata. Koolituse uus ajakava on kokku lepitud ja osalejaid on teavitatud.

Kui osaliselt on võimalik täienduskoolitusi läbi viia hübriidõppena või *online*-veebikoolitusena, siis pikemate baaskoolituse programmide osalejate tagasisidest selgub, et osalejate jaoks on koolitusel oluline võrgustumine ja kontaktide tekkimine. Seetõttu on (eelkõige) baaskoolitusi parem läbi viia kontaktõppena füüsilises ruumis, sh eriti koolitusega alustada ja lõpetada füüsiliselt ühes ruumis viibides, et koolitus oleks efektiivne ja kvaliteetne kõigi osalejate jaoks.

Kogemus näitab, et hübriidõppena välja pakutud koolitused on osalejate seas ebapopulaarsemad ja ka koolitajal on keerulisem tagada kohapeal ja veebis osalejate võrdne kaasamine. Hübriidõpe on lahendus juhuks, kui osaleja ei saa näiteks lähikontaktisena koolitusel osaleda, kuid soovib siiski koolitusest osa saada. Hübriidõpe on tulemuslikum, kui enamik koolitatavaid osaleb kontaktõppes ja väiksem grupp on veebis.

2022. aasta plaanid

2022. aasta tegevuskava on kokku lepitud ja partneritega läbi räägitud. Kavas on avada veel ettevõtlusõpetaja baaskoolituse kaks õpperühma Haridus- ja Noorteameti ning Tartu Ülikooli koostöös, millest üks lõpetab 2022. aastal ja üks 2023. aastal. Lisaks on 2022. aastal kavas alustada kahe karjääriõppe baaskoolitusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli koostöös. Kavas on 17 pädevuste arendamise koolitust ja neid korraldavad Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ja Eesti Maaülikool.

Tegevussuund 3: kooli ettevõtlikumaks muutmise ja praktilise ettevõtlus- ja karjääriõppe läbiviimise toetamine

2021. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 3 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:

7.3: Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis „Ettevõtlik kool” kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet;

- Tegevussuuna alamindikaatorid:

7.3 a i: Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust;

7.3 a ii: Nõustatud koolide arv;

7.3 b i: „Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv;

7.3 b ii: „Ettevõtliku kooli” koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv);

7.3 c i: Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv;

7.3 c ii: JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv).

Indikaatorite täitmine 31.12.2021 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 8.

Tabel 8. Tegevussuuna 3 indikaatorid 2021. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 3		2016–2020	Sihttase 2016–2020	1.01.21–31.03.21	1.04.21–31.05.21	1.06.21–30.09.21	1.10.21–31.12.21	2021 KOKKU	Sihttase 2021	Sihttase 2016–2023
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	88 (88 ük)	90	0	9 (9 ük)	2 (2 ük)	5 (5 ük)	16 (16 ük)	20	134
7.3 a i	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	117 (69 ük, 32 kk, 16 kõk)	–	0	0	0	0	0	60 (sh 100% kk ja kõk)	–
7.3 a ii	Nõustatud koolide arv	–	–	3 (3 kk)	179 (1 la, 164 ük, 11 kk, 3 kõk)	6 (6 kk)	45 (36 la, 8 ük, 1 kk)	233 (37 la, 172 ük, 20 kk, 4 kõk)	120	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	121 (121 ük)	–	0	10 (10 ük)	1 (1 ük)	10 (6 la, 4 ük)	21 (6 la, 15 ük)	20	–
7.3 b ii	„Ettevõtliku kooli” koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	7617 (4921)	–	488 (462)	23 (23)	230 (127)	306 (198)	1045 (810)	– (1200)	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	311 (295 ük, 16 kk)	–	0	0	15 (15 ük)	8 (8 ük)	23 (23 ük)	20	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	1807 (1422)	–	72 (72)	0	158 (132)	134 (48)	364 (252)	400 (–)	–

la – lasteaed, ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

2021. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2021. aastal liitus Junior Achievementi ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega 23 uut üldhariduskooli, haridusprogrammiga "Ettevõtlik kool" liitus kuus koolieelset lasteasutust ja 15 uut üldhariduskooli. Koole, mis on liitunud nii JA kui ka "Ettevõtliku kooli" programmiga, lisandus 16.

"Ettevõtliku kooli" koolitusel osales 810 inimest (1045 osaluskorda), JA koolitustel 252 inimest (364 osaluskorda).

Ettevõtlusõppe mooduleid rakendavaid õppeasutusi ei lisandunud. Nõustati 233 õppeasutuse (37 koolieelse lasteasutuse, 172 üldhariduskooli, 20 kutsekooli ja 4 kõrgkooli) õpetajaid/õppejõude.

Praktiline ettevõtlus- ja karjääriõpe

Ettevõtlus- ja karjääriõppe ning eri ettevõtlikkus ja ettevõtlusprogrammide rakendamine sünergias

Toimunud sündmused:

- 18.02: ettekandega osalemine Eesti Töötukassa karjääriteenuste koostöökogus, et tutvustada karjääriõppe tegevusi;
- 29.04: "Ettevõtliku kooli" ja Junior Achievementi kohtumine, et arutada ühiste tegevuste ja tulemuste saavutamise võimalusi. Lepiti kokku ühiskohtumine koolitajatega;
- 12.05: töölehtede tutvustus Teacher Made keskkonnas;
- 26.05: ettekandega osalemine "Õpime koos" seminaril, kus Erika Veide tutvustas Edu ja Tegu programmi, materjale ja pädevuse arendamise vajalikkust;
- 7.08: haridusühenduste suvepäevadel Kosmonautika Puhkekeskus tutvustas Edu ja Tegu programmi võimalusi Katrin Kivisild;
- 26.08: Elva valla õpetajate (alus- ja üldharidus) inspiratsioonipäeval "Stardi targalt" tegi ettevõtlus- ja karjääriõppe alase ettekande Katrin Kivisild (ca 120 osalenud õpetajat);
- 6.09: Katrin Kivisild tutvustas ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi tegevusi Eesti ja Singapuri haridusvaldkonna esindajate veebiseminaril;
- 6.10, 20.10: kutsehariduse töölehtede kogumikku tutvustavad seminarid (92 osalenut);
- 18.–19.10: kutsehariduse ettevõtlusoskuste võistlus Kuressaare Ametikoolis. Võitis Tartu Kutsehariduskeskuse meeskond, osales 8 meeskonda 4 kutsekoolist (Luua Metsanduskool: 2 meeskonda, Tartu Kutsehariduskeskus: 3, Pärnumaa Kutsehariduskeskus: 1, Kuressaare Ametikool: 2), võistlus toimus Noore Meistri telesaate formaadis ([LINK](#));
- 19.10: Loeng "Muutused globaliseerivas töömaailmas ja ootused töötajale" Tallinna Tehnikakõrgkoolis (22 osalenut);
- 4.11: mooduli "Õpitee ja töö muutub keskkonnas" eesmärgi ja sisu tutvustus ettevõtlus- ja karjäärikonverentsi töötoas "Tulevikutegijaks kutsekoolis" (28 osalenut);
- 11.11: Eesti Töötukassa karjäärispetsialistide võrgustiku kohtumisel osales ettekandega Katrin Kivisild (40 osalenut);
- 2.12: projekti EL URBACT seminaril osales kohalike omavalitsuste haridusjuhtidele, koolide ja lasteaedade juhtidele, õpetajatele ja noorsootöötajatele ettekandega Katrin Kivisild;

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- 10.12: praktiline seminar "Kuidas elad, moodul "Õpitee ja töö muutuv keskkonnas?", kus 14 kutsekooli tutvustasid oma kogemusi mooduli rakendamisel (37 osalenut 16 kutsekoolist).

Koostöös Junior Achievementi ja Estonian Business Schooliga töötati välja kolmekuuline mentorprogramm üld- ja kutsehariduse õpetajatele, mis alustas 2021. aasta augustis. Osalenud õpetajad said teadmisi juhendamise ja mentordamise osas. Iga mentorprogrammi läbinud õpetaja on kohustatud olema mentoriks oma maakonnas omakorda viiele õpetajale, et koolis võetaks kasutusele ettevõtlus- ja karjääriõpe vabalt valitud vormis. Tegevus toetab ettevõtlus- ja karjääriõpet rakendavate õpetajate ja koolide arvu kasvu.

Toetati eelmise ettevõtlusoskuste võistluste võitjatiimi ettevalmistust, kes osales üleeuroopalisel võistlusel Euroskills, mis toimus 22.–26.09.2021 Austrias.

Tehakse koostööd tegevussuunaga 2: karjääriõpe on integreeritud ühe moodulina baaskoolituse programmi. Töörühma kuulusid Virve Kinkar, Signe Reppo, Margit Rammo.

Kohtunud on Eesti Lasteaedade Liidu juhtkonnaga, et tutvustada neile väljatöötavaid alushariduse materjale ettevõtlus- ja karjääriõppe vallas. Kohtumised on toimunud ka teiste partneriteorganisatsioonidega: ülikoolide (nt Tallinna Ülikool), ministeeriumite, kohalike omavalitsuste, ühenduste (nt Maakondlikud Arenduskeskused, Eesti Lasteaedade Liit, Karjäärinõustajate Ühing) ja ettevõtjatega (nt ChangeMakers). Üldhariduse töörühma aastaplaani koostumisele olid kaasatud lisaks töörühmaliikmetele ka õpetajad, Maakondlike Arenduskeskuste ja Junior Achievementi esindajad.

Oktoobris tehti ettekanne ettevõtlus- ja karjääriõppe arengust Eestis Valgevene delegatsioonile.

Harno poolt anti sisend OECD aastaraamatu kogumikku ettevõtlus- ja karjääriõppe osas Eestis, on panustatud artikliga Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamise aastaraamatusse ([LINK](#)) ja kirjutatud ülevaade karjääriteenustest kutsehariduses publikatsiooni Lifelong Guidance in Estonia ([LINK](#)).

On alustatud Junior Achievementi, "Ettevõtliku kooli" ja Edu ja Tegu programmi tervikliku kolmiklahenduse väljatöötamist 2022. aastal maakondades toimuva teavituskampaania jaoks.

[Ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamine](#)

Ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamiseks üld- ja kutsehariduses on 2021. aastal nõustatud 233 õppeasutust (vt lisa 12) alates lasteaedadest kuni kõrgkoolideni. On toimunud nõustamisseminarid ja vajaduspõhised individuaalnõustamised.

[Riiklike õppekavade jaoks arendustegevuste välja töötamine ettevõtlus- ja karjääriõppe vallas ning moodulite täiendamine](#)

Haridus- ja Teadusministeeriumi palvel viidi 2021. aasta detsembris sisse muudatused põhikooli ja gümnaasiumi karjääriõpetuse valikaine riiklikesse õppekavadesse.

Kutsehariduse mooduli "Õpitee ja töö muutuv keskkonnas" rakendamise kohta koguti tagasisidet novembris ja detsembris. Eesmärk on moodulit rakendavate õpetajate võrgustiku loomine ja sisendi saamine edasistele arendustegevustele ja koolitustele. Kogutakse õpetajate kontakte, et info jõuaks paremini sihtrühmani kui varem.

On alustatud alushariduse materjali koostamisega. Lasteaedadele on loodud interaktiivne õpik. Õpikus on lõimitud ettevõtluse ja ettevõtlikkuse teemad teiste alushariduse teemadega, nt muusika ja liikumisõpetusega.

Õpikuid on plaanis jaotada läbi kohalike omavalitsuste haridusvaldkonna spetsialistide, et igal lasteaial oleks kasutada vähemalt üks õpik. Koostöös Tallinna Ülikooliga töötati välja

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

materjali tutvustav koolituskava, koolitused algavad 2022. aasta veebruaris. 2022. aasta jooksul on kavas luua õpiku 2. osa.

Üldhariduse 1. kooliastmele suunatud ettevõtluspädevust ja rahatarkust arendavad töölehed valmisid I poolaastal.

Üldhariduse 2. kooliastmele loodi lõimitud töölehed (35 tk). Töölehed digitaliseeritakse ja lisatakse E-koolikotti 2022. aastal.

Üldhariduse 3. kooliastme lõimitud ainekava materjalid "Ettevõtlikuna töömaailma" tõlgitakse vene keelde 2022. aasta jooksul. Töös on ettevõtlusringi kohvrite tegemine 35 teema kohta.

Üldhariduse 4. kooliastmele käib töö ettevõtlusõppe materjalide lisamisega E-koolikotti. Käib ettevõtluspädevust arendava virtuaalse digimängu ettevalmistus. Virtuaalne mäng valmib 2022. aasta I kvartalis. Mängu loomise partner on MTÜ ChangeMakers.

Kutseharidusele on valminud 59 karjääriõppe töölehte, mis on välja töötatud mooduli "Õpitee ja töö muutub keskkonnas" põhjal ning on kasutatavad ka osaliselt gümnaasiumi tasemel. Kõik töölehed on digitaliseeritud ja saadaval E-koolikotis. Töölehtede kogumik valmib paber kandjal 2022. aasta jaanuaris. Materjal on kasutatav ka õpetajahariduses. Välja on töötatud kaks töölehti tutvustavat veebiseminari, mis toimusid 6.10 ja 20.10.2021.

Kutseharidusele on valminud moodul praktika läbimiseks ettevõtlusprotsessis ja selle juurde kuuluv ettevõtluspraktika juhend. Eesmärk on võimaldada kutsekoolide õppuritele, kes on huvitatud pärast õpinguid ise endale töökoha loomisest, spetsiifilist ettevõtluspraktikat, et lisaks erialale oleks võimalik eraldi praktika käigus õppida ettevõtlust tegutsevas ettevõttes. 2021/2022. õppeaasta jooksul piloteerib juhendit neli kutsekooli:

1. Rakvere Ametikool,
2. Tartu Kutsehariduskeskus,
3. Kuressaare Ametikool,
4. Pärnumaa Kutsehariduskeskus.

Piloteerimine toimub vastavalt kooli õppekavale ja plaanidele kas sügis- või kevadsemestril. Tallinna Ülikooli (Sirje Rekkor) juhtimisel kogutakse kõigilt osapooltelt (õpilased, praktika juhendajad, õppejõud) pärast piloteerimist tagasisidet. 2022/2023. õppeaasta alguseks on moodul piloteerimise tagasiside tulemusel uuendatud ja valmis kasutamiseks kõigile kutsekoolidele.

Tallinna Ülikool ja Tallinna Tehnikaülikool alustavad enesehindamise instrumendi väljatöötamist, selleks korraldas Harno riigihanke. 2022. aasta lõpuks valmivad enesehindamise instrumendid 1. ja 2. kooliastmele.

Koostöös Rahandusministeeriumiga töötati välja kutsehariduse finantskirjaoskuse valikõpingute moodul, mis on läbitav iseseisvalt ja veebipõhiselt. Moodul võimaldab õppuril saada teadmised kindla ajaperioodi vältel omas tempos, vajamata ettevõtlusõpetaja tuge koolis. Piloteerimist alustas Luua Metsanduskool. 2022. aastast soovivad valikõpingute moodulit kasutada 12 kutsekooli.

Haridusprogramm „Ettevõtlik kool”

[Võrgustiku strateegia rakendamine tegevuse süsteemseks ja jätkusuutlikuks juhtimiseks ja võrgustiku laiendamiseks](#)

Läbiviidud koolitused on välja toodud tabelis 9.

Tabel 9. "Ettevõtliku kooli" haridusprogrammi koolitused 2021. aastal

Toimumise aeg	Koolituse liik	Õppeasutus	Osalejate arv
17.02.21	standard	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	4
22.02.21	baas	Kadrioru Saksa Gümnaasium	76
22.02.21	baas	Tallinna Järveotsa Gümnaasium	52
22.02.21	rakendus	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool	32
23.02.21	baas	Pirita Majandusgümnaasium	56
23.02.21	baas	Sillamäe Eesti Põhikool	21
25.02.21	baas	Tallinna Kunstigümnaasium	35
25.02.21	baas	Kalamaja Põhikool	36
26.02.21	baas	Tallinna Arte Gümnaasium	52
12.03.21	baas	Ida-Virumaa võrgustiku jätkukoolitus	28
18.03.21	standard	Ida-Virumaa võrgustiku jätkukoolitus	51
29.03.21	baas	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	45
19.04.21	baas	Keeni Kool	23
21.06.2021	rakendus	Paide Lasteaed	47
22.06.2021	standard	Paide Lasteaed	39
24.08.2021	standard	Luuu Metsanduskool	5
26.08.2021	rakendus	Pirita Majandusgümnaasium	42
27.08.2021	baas	Peipsi Gümnaasium	20
27.08.2021	rakendus	Kalamaja Põhikool	29
31.08.2021	rakendus	Keeni Põhikool	17
23.08.2021	rakendus	Võru Kesklinna Kool	19
8.09.2021	baas	Palade Lasteaed	6
8.09.2021	rakendus	Lasteaed Vigri Kärdla Lasteaed	6
25.10.2021	standard	Keeni Põhikool	17
25.10.2021	baas	Koigi Kool	20
27.10.2021	rakendus	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	7
27.10.2021	rakendus	Toila Gümnaasium	9
27.10.2021	baas	Imavere Lasteaed Mõmmi	10
29.10.2021	baas	Mustjõe Gümnaasium	50
27.10.2021	baas	Kärdla Lasteaed	22
2.12.2021	rakendus	Palivere Põhikool (kordus)	15
7.12.2021	baas	Kordus baas (vahetunud)	28
27.12.2021	rakendus	Peipsi Gümnaasium	18
28.12.2021	baas	Kose Lasteaed	52
28.12.2021	rakendus	Tallinna Mustjõe Gümnaasium	56
Kokku:			1045

Allikas: sisend "Ettevõtlik kool", autori koostatud

2021. aastal toimunud muud sündmused:

- 14., 25.01: strateegia teemajuhtide arutelud "Ettevõtliku kooli" strateegia rakendamiseks;
- 28.01, 18.02 ja 18.03: rahatarkuse mentorklubi pilootprojekti sündmused;
- 4.03 Läänemaal ja 18.03 Valgemaal kohtumised koolijuhtidega "Ettevõtliku kooli" võrgustiku laiendamiseks;
- 24.03: käivitati võrgustiku koolidele igakuine e-vahetund;
- 16.04: Maakondlike Arenduskeskuste MTÜ ja Hariduskopteri kohtumine tulevikuplaanide täpsustamiseks ja koostöökohtade välja selgitamiseks;
- 21.04: e-vahetund TULEM rakendamise teemadel Toila Gümnaasiumi ning Kiviõli I Keskkooli õpetajate kogemuse näitel;

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- 27.04: koostöös Tallinna Ülikooliga veebikonverentsi sarja "Ettevõtliku koolikultuuri suunas" I osa: "Ettevõtliku koolikultuuri suunas – uuenenud Ettevõtliku Kooli standard ja vastavusseire";
- 19.04: e-vahetund, kus Lüllemäe Põhikooli ja Järva-Jaani Gümnaasiumi direktorid tutvustasid, kuidas "Ettevõtliku Kooli" standardit sisehindamisel kasutada;
- 20.05: rahatarkuse mentorklubi ettevõtte külastus Siidrikotta (veebi vahendusel), lisaks videotuurile toimus ka videoveestlus;
- 11.06: konverents "Ettevõtliku koolikultuuri suunas" II osa;
- 14.06: rahatarkuse pilootprojekti lõpuüritus; tehti kokkuvõtteid ning kavandati järgmise perioodi tegevusi;
- 16.09: lasteaia töörühma kohtumine, montessori rühmade külastamine ja tegevuse vaatlus, eesmärgiga uuendada lasteaedadele suunatud koolituspaketti;
- 30.09, 18.11: üle-eestilise rahatarkuse klubi üritused;
- 13.10: e-vahetund "Õpetajate üldine palgakorraldus ja üldise tööaja arvestamine" (koostöös HTMi ja Omavalitsuste Liidu esindajatega);
- 10.11: e-vahetund "Koordinaatorite kogemuste jagamine" (Rääma Põhikool, Väike-Maarja Gümnaasium);
- 8.12: e-vahetund: "Ettevõtliku kooli" haridusuuringu tutvustus;
- Programmi tutvustused Tartus (oktoobris ja detsembris) (maakonna ja linna koolidele ja lasteaedadele).

Loodud materjalid:

- Uus õppevideo TULEM rakendamisest: [LINK](#),
- Uuendatud ja trükitud lapsevanema käsiraamat: [LINK](#),
- Uus TULEM visualiseeritud tööleht: [LINK](#).

2021. aasta alguses liikus "Ettevõtliku kooli" programmi üle-eestiline koordineerimine Maakondlike Arenduskeskuste MTÜ alla. Õppekavad liigutati üle ja registreeriti Maakondlike Arenduskeskuste MTÜ alla.

Toimused läbirääkimised Harjumaa Omavalitsuste Liiduga ning Tartu Omavalitsuste Liidu ja Tartu linnavalitsuse haridusosakonnaga võrgustiku laienemise ja toetamise eesmärgil. Tutvustusele on kaasatud kõrgema taseme õppeasutuste juhte, mis on taganud huvi programmi vastu. Eelpool mainitud organisatsioonid on kavandamas ka "Ettevõtliku kooli" koordinaatori ametikoha loomist (koormusega 0,5). Lisaks toimus programmi tutvustus ka Tallinna Linnavalitsuse ettevõtlikkuse projekti raames (ESF URBACT kohtumine), kus osalesid erinevad Eesti kohalikud omavalitsused tiimidenä. Olulised väljakutsed on lahendatud ja esimesed Tartu- ja Harjumaa õppeasutused on programmiga liitunud.

Toimused vestlused MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused ja maakondlike arenduskeskuste vahel, et leida arendamist vajavad kitsaskohad ja kaardistada programmist huvituvad koolid. Vestlustest on selgelt ilmnenuv vajadus toetada edaspidi tõhusamalt võrgustiku koole ja maakondade turundustegevusi. On selgunud, et paljude maakondade koordinaatorid on üle koormatud: see on takistuseks olemasolevate koolide toetamisel ja raskendab ka uute koolide liitumist. Koondati koolide ootused võrgustiku tegevuste ja arengute osas.

2021. aastal viidi läbi hange "Ettevõtliku kooli" standardi digitaliseerimiseks ("Edupeegel") ja alustati arendustegevustega digitaalse standardi loomiseks, mida on võimalik kasutada kooli sisehindamise läbiviimisel. Testijate tagasiside oli valdavalt positiivne. Digitaliseerimine lõpetatakse 2022. aasta I kvartalis. Arendusena valmib ka õppeasutuste arengunõustamise võimalus, mida eneseanalüüsi ja seire järel rakendatakse.

Uuendati lasteaedadele suunatud koolituste sisu, sh iseseisvad tööd, lasteaedade kogemused jms, koostöös uute koolitajatega liitunud lasteaedadest.

"Ettevõtliku kooli" materjalid on lisatud E-koolikotti.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Viidi läbi töötuba Edu ja Tegu suvekoolis.

Toimus "Ettevõtliku kooli" seirete läbiviimine ja tasemete omistamine hariduskonverentsil. Kõrgema taseme saavutanud koolide-lasteaedade kogemuse jagamine oli sel korral hariduskonverentsi fookusteema, et väärtustada ja levitada kogemust laiaulatuslikumalt. "Ettevõtliku kooli" meeskond panustas konverentsi ettevalmistusse ja korraldusse.

Koostatud on uus mahukas turundusmaterjal, mis tutvustab "Ettevõtliku kooli" haridusprogrammi eri sihtgruppidele. Uuendatud on "Ettevõtliku kooli" sümbolika: loodud uued kvaliteedimärgised ja uuendatud logo.

Toimused erinevad teavitustegevused "Ettevõtliku kooli" tulemuste tutvustamiseks: sotsiaalmeedias koolide kogemuste jagamine, arvamused jms. Valmis uus koduleht, millel on kaks peamist suunda: müük uutele liitujatele ja olemasoleva võrgustiku toetamine.

Jätksuutlikkuse tagamiseks on loodud töögrupp maakondlike arenduskeskuste juhtidest ja on tutvunud programmi järgmise perioodi rahastamise võimalustega.

Maakondlike koordinaatorite tegevuse toetamine

Maakondlikele koordinaatoritele suunatud üritused:

- kaks korda kuus toimusid aasta vältel regulaarsed koordinaatorite kohviminutid, et jagada jooksvat info ja tekkinud probleem ning planeerida tegevusi;
- 10.02: Gunter Pauli meetodika seminar;
- 10.02: Tallinna Ülikooli seminar uuenenud TULEMi tööriista, vastavusseire ja "Ettevõtliku kooli" standardi kohta;
- 16.–17.06: maakondlike koordinaatorite suveseminar, mille jooksul tehti kokkuvõtteid esimesest poolaastast ning kavandati 2022. ja 2023. aasta tegevusi.

II poolaastal rakendus koolimeeskondade arenguprogramm. Pärnumaal, Järvamaal, Lääne-Virumaal, Viljandimaal, Saaremaal on programm suunatud lõiminguks. Koolituse eesmärk on kujundada ühised alusteadmised õppeainete lõimimisega alustamiseks ning õppida vastastikku õppeainete efektiivse lõimimise näidetest, lisaks toetada muutunud õpikäsituse kontekstis lõimitud õppe rakendumist õpetaja rollile ja vajadusele vastava programmi elluviimisel ning reflekteerimisel. Võrumaal, Põlvamaal ja Valgamaal on programm suunatud motivatsioonile. Koolituse eesmärk on motiveerida ja inspireerida "Ettevõtliku kooli" võrgustiku liikmeid: koordinaatoreid, kooli meeskonda ja juhtkonda. Lisaks tutvustatakse osalejatele häid praktikaid, mille toel igapäevaselt enda heaolu ning sooritusvõimet tõsta ja hoida.

Uute „Ettevõtliku kooli“ koolitajate koolitamine

On koolitatud kuus uut koolitajat (Tiina Kilumets, Jelena Kalames, Eliis Ermel, Virve Ong, Ene Nool, Moonika Suurmaa). Uuendatud on koolitajate baas-, rakendus- ja standardikoolituse sisu, sh rakenduskoolitusele on lisatud kahetunnine iseseisev praktiline töö. Uuendatud ka lasteaedade koolituste sisu. Rakendatud on tagasiside vorm erinevatele koolitusmoodulitele. 6. detsembril toimus koolitajate kalendriaastat lõpetav kohtumine, tekkinud kitsaskohtade arutelu ning järgnevate tegevuste kavandamine.

Haridusfestivali korraldamine ja parimate tunnustamine

Haridusfestival toimus ettevõtliku õppe konverentsi raames (3.–4.11.2021), sh kuulutati välja edulugude konkursi parimad tööd viies kategoorias, lisaks ka publiku lemmik:

Parim koostöötegu:

1. Toila Gümnaasium "Õiglase kaubanduse nädal",

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

2. Valga Gümnaasium "Innovaatilised kohandushuvilised",
3. Kohtla-Järve Gümnaasium "Väike laul suurele lavale".

Parimad praktikad TULEMi rakendamisel:

1. Väandra Gümnaasium "Mutukad ja putukad",
2. Rakvere Rohuaia Lasteaed "Kuhu kõik mänguasjad kadusid?",
3. Noarootsi Kool, Palivere Põhikool, Haapsalu Viigi Kool, Uuemõisa Lasteaed-Algkool "Õpilaselt õpilasele".

Noorte algatus:

1. Paide Hillar Hanssoo Põhikool "Sallivad semud",
2. Viljandi Gümnaasium "Gümnasistide nädal pandeemia tingimustes",
3. Rakvere Rohuaia Lasteaed "Oksast onnini".

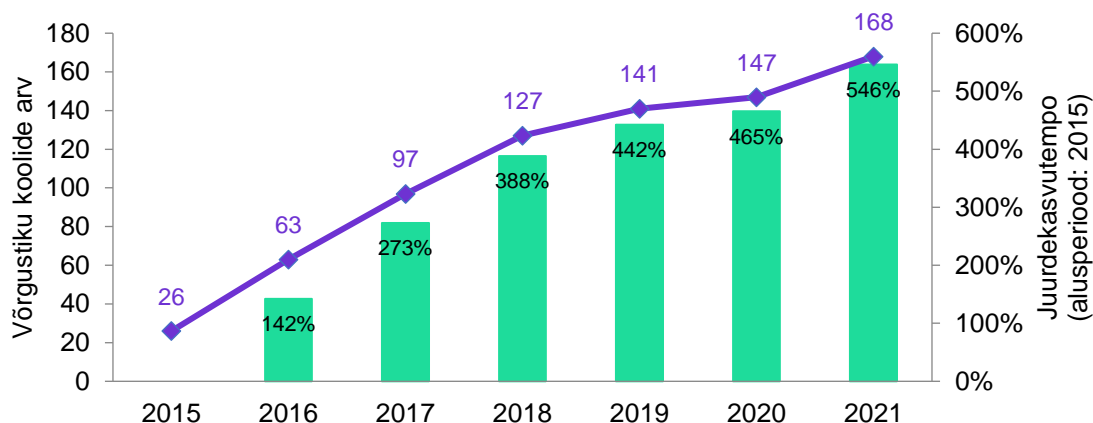
Ettevõtlik haridustegu:

1. Kohtla-Järve Gümnaasium "Fenomenil põhinev õpe ja koolimess",
2. Taebbla Lasteaed "Lepatriinude virtuaalne taimelaat",
3. Uuemõisa Lasteaed-Algkool "Õpilasaktiiv".

Eripreemiad:

- Paide Gümnaasium "Wittensteini põgenemistuba",
- publiku lemmik: Paide Hillar Hanssoo Põhikool "Sallivad semud".

Joonis 4. "Ettevõtliku kooli" haridusprogrammi võrgustiku lasteaedade ja koolide arv aastatel 2015–2021

Allikas: autori koostatud

Junior Achievementi ettevõtlusõppe programmid

Koolituste ja seminaride korraldamine

Õpetajate sihtrühmale korraldatud üritused:

- 2020. aasta sügisel seati sisse regulaarsed veebikohvikud õpilasfirmade juhendajatele / õpetajatele, mis jätkusid 2021. aastal;
- viidi läbi töötod Edu ja Tegu suvekoolis algklasside programmi ja majandusmängude tutvustamiseks;
- koostöös Harno ja Estonian Business Schooliga käivitus õpetajate mentorprogramm.

Õppurite sihtgrupile suunatud koolitused ja seminarid on välja toodud tabelis 10. Lisaks toimusid mitmed üritused ja võistlused:

- 9. aprill: veebiaktus õpilasvõistluste parimatele, mis oli mõeldud põhikooli III astme võistluse Creatlon ja II–III kooliastme ettevõtlusmuinasjuttude võistluse parimatele. Osales ca 50 õpilast ja õpetajat. Ettevõtlusmuinasjuttude võistlusele laekus 150 muinasjuttu. Creatlonis osales 48 tiimi.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- 6. mai: Eesti parim minifirma 2021. Finaalis osales üheksa parimat minifirmat (35 õpilast). Võistlus toimus virtuaalselt ja koosnes kolmest etapist: aruanded, virtuaalne žüriivestlus ja 3-minutiline firma esitus. Veebiülekanne toimus Töötukassa Karjäärikeskusest.
- 20.–21. mai: Eesti parim õpilasfirma 2021. Finaali soovis saada 57 õpilasfirmat, pääses 24 õpilasfirmat (91 õpilast) 16 koolist. Võistlus toimus hübriidina neljas osas: aruanded, virtuaalne žüriivestlus 10. mail, mille käigus selgus 12 superfinalisti (44 õpilast), stendivoor Solarise välialal 20. mail ning esitlused ja gala 21. mail Hiltoni hotellis ([LINK](#)).
- 5.–18. juulini tegutses õpilasfirmade *pop-up*-pood Rocca al Mare keskuses, kus oma tooteid müüs rohkem kui 20 õpilasfirmat;
- viidi läbi preemiaüritused parimatele õpilasfirmadele ja minifirmadele;
- korraldati hulgaliselt inspiratsiooniüritusi ja -päevi koolides.

Tabel 10. Junior Achievementi õppureid toetavad koolitused ja seminarid

Toimumise aeg	Sihtrühm	Koolituse nimi	Osalejate arv
15.01.21	ÕF liikmed	Juhtimine, tootearendus ja turundus	180
21.01.21	ÕF liikmed	Jätkusuutliku toote loomise koolitus (koostööd Negavatiga)	70
22.01.21	ÕF liikmed	Müük	45
3.02.21	ÕF liikmed	E-kaubandus	80
10.02.21	ÕF liikmed	Nooremmentorete veebikoolitus	10
13.02.21	Õppurid	Virtuaalne Eesti õpilasfirmade laot	240 ÕF, 850 õppurit
30.03.21	ÕF liikmed	Õpilaselt õpilasele veebiseminar "Kuidas jääda ellu praeguses situatsioonis?"	100
27.04.21	ÕF liikmed	Nooremmentorete veebikoolitus	11
5.11.21	ÕF liikmed	Turunduse, juhtimise, raamatupidamise ja tootearenduse koolitused ÕF liikmetele	168
23.11.21	ÕF liikmed	E-poe ehitamise koolitus (<i>online</i>)	48
30.11.21	ÕF liikmed	Sotsiaalmeedia turunduse koolitus (<i>online</i>)	77
13.12.21	ÕF liikmed	Koolitus toiduvaldkonna ÕFidele (<i>online</i>)	76
19.11.21	ÕF liikmed	Õpilasfirmade koolitus: turundus ning juhtimine ja personalitöö (<i>online</i>)	64
3.12.21	ÕF liikmed	Õpilasfirmade koolitus: tootearendus (<i>online</i>)	50
nov, dets	ÕF liikmed	Õpilasfirmade raamatupidamise koolitused Paikuse koolis, Pärnu Ülejõe koolis ja Tammsaare koolis	39

Allikas: sisend: Junior Achievement, autori koostatud

[Täienduskoolituste korraldamine õpetajatele](#)

Toimunud täienduskoolitused on välja toodud tabelis 11.

[Õppematerjalide arendamine](#)

Algklasside materjali on intensiivselt edasi arendatud. Valminud on esimesed viis osa programmist "7 sammu, mis koosnevad õpetaja käsiraamatust paberil ja Opicus, plakatitest ja lisamaterjalidest Opicus ning õpilaste materjalidest. 6. osa valmimisel.. Töös on 6. ja 7. samm, millest viimane valmib ilmselt 2022. aasta alguses. "7 sammu" programmi hulka kuuluvad:

- 1. samm "Meie ise",
- 2. samm "Meie perekond",
- 3. samm "Meie kodukoht",

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- 4. samm "Meie linn ja vald",
- 5. samm "Meie maakond ja riik",
- 6. samm "Meie mini-minifirma",
- 7. samm "Meie maailm".

Käib töö põhikooli 3. astme programmi "Mina ja ettevõtlus" täiendamise ja digiteerimisega eesti ja vene keeles, tegevused jätkuvad 2022. aastal.

Õpilasfirma programmi juurde valmis lisamaterjal ideede testimise ja valideerimise kohta. Tegemist on materjaliga, mida tutvustati õpetajatele Haridus- ja Noorteameti ja Estonian Business Schooliga koostöös toimunud mentorõpetajate koolitusel, mida õpetajad pidasid huvitavaks ning vajalikuks lisamaterjaliks. Materjal tõlgiti inglise keelest ja kujundati. Valideerimise õppematerjal läheb üles õpilasfirma tööjuhendisse Opiqus ja jääb kättesaadavaks ka Junior Achievementi koduleheküljel kõigile huvilistele.

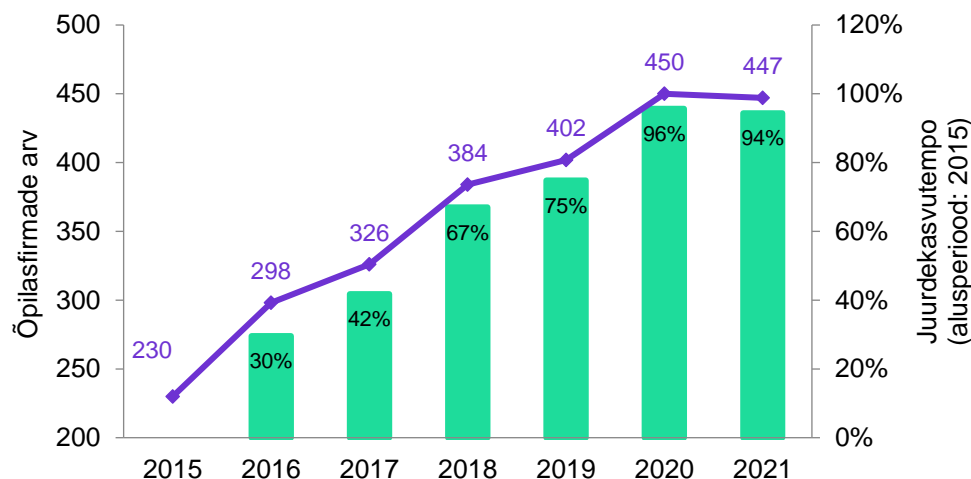
[Õpilasfirma](#) platvormil algasid arendustööd, mille käigus muudetakse õpilasfirmade veebipood kliendisõbralikumaks ja lisatakse uus moodul, mis võimaldab jälgida ka poe kasutamist, ja parandatakse registreerimissüsteemis ilmnunud vigu.

Tabel 11. Junior Achievementi õpetajate täienduskoolitused

Toimumise aeg	Sihtrühm	Koolituse nimi	Osalejate arv
16.–17.08.21	Klassiõpetajad	Metoodiline koolitus "7 sammu" 1.–5. osa	17
18.–19.08.21	Klassiõpetajad	Metoodiline koolitus "7 sammu" 1.–5. osa	16
23.08.21	II kooliaste	Metoodiline koolitus "7 sammu" 6.–7. osa	14
24.–25.08.21	III kooliaste	Metoodiline koolitus "Mina, majandus ja ettevõtlus"	13
25.08.21	Gümnaasium	Metoodiline koolitus: majandusõpe	9
23.–24.08.21	III–IV kooliaste	Metoodiline koolitus: õpilasfirma ja minifirma	28
26.–27.08.21	III–IV kooliaste	Metoodiline koolitus: õpilasfirma ja minifirma	27
16.–17.09.21	III–IV kooliaste	Metoodiline koolitus: õpilasfirma ja minifirma	24
24.09.21	Klassiõpetajad	"7 sammu" uute materjalide koolitus Saaremaal	10
27.10.21	Klassiõpetajad	"7 sammu" 1.–3. teema	18
28.–29.10.21	III kooliaste	Mina, majandus ja ettevõtlus (vene k)	2
28.–29.10.21	III kooliaste	Minifirma ja Õpilasfirma I koolitus	7
3.–4.11.21	III kooliaste	Minifirma ja Õpilasfirma I koolitus (vene k)	7
2.12.21	III kooliaste	Minifirma ja Õpilasfirma II koolitus (<i>online</i>)	48
23.11.21	III kooliaste	E-poe ehitamise koolitus (<i>online</i>)	9
30.11.21	III kooliaste	Sotsiaalmeedia turunduse koolitus (<i>online</i>)	18
13.12.21	III kooliaste	Koolitus toiduvaldkonna õpilasfirmadele ja juhendajatele (<i>online</i>)	25
Kokku:			158

Allikas: sisend: Junior Achievement, autori koostatud

Joonis 5. Õpilasfirmade arv aastatel 2015–2021

Allikas: sisend: Junior Achievement, autori koostatud

Väljakutsed ja lahendused

Tekkinud on probleem ettevõtlusõpet rakendavate koolide kohta lisainfo saamisega. Eesti Hariduse Infosüsteemist (EHIS) on võimalik näha üldhariduskooli, kelle koolis on olemas ettevõtlus- või karjääriõpe, kuid pole võimalik saada detailseid andmeid, millised klassid ja mitu õppurit ainet võttis. On vaja detailsemat infot, et aru saada, kui palju neid valikaineid realsuses kasutatakse ja kui palju õppureid neis osaleb. Sama probleem on aktuaalne ka kutse- ja kõrghariduse osas: infosüsteemist ei ole võimalik näha reaalselt väljavõtet, millised koolid ja kursused on ettevõtlusõpet antud poolaastal rakendanud. Näha on valikmoodulite nimekiri koolide kaupa, kuid pole teada, kas antud valikmoodulit koolis käesoleval õppeaastal rakendatakse. EHISega on selles osas ühendust võetud, et teha arendusi, mis võimaldaks saada täpsemat infot.

Tuleb pöörata rohkem tähelepanu kohalikele omavalitsustele ja nende haridustöötajatele, et nad oleks ettevõtlus- ja karjääriõppe teemaga kursis, arvestades, et kohalikud omavalitsused muutuvad riigis aina autonoomsemaks. Samuti tuleks rohkem fookust pöörata koolijuhtidele. Kutsekoolide õpetajate tagasiside annab mõista, et koolijuhid ei ole töökorralduse osas piisavalt paindlikud, et viia läbi ettevõtlusõpet parimas võimalikus vormis. See väljakutse vajab lahendamist, et õpetajaid paremini toetada.

Puudub info ja ülevaade, kuidas täpselt on ettevõtlikkus ja ettevõtluspädevus arendatud alushariduse tasemel 5–7-aastaste sihtrühmas. Edu ja Tegu programmi raames luuakse alushariduse õpik, kuid lisaks oleks vaja uurida, millist abi õpetajad veel vajavad, sh koolitusvajadus. Euroopas on ettevõtlikkust alushariduses uuritud IELTS uuringuga, sh Eesti 5-aastaste laste algatust, loovust ja ettevõtlikkust, kuid selles uuringus ei uuritud õpetajate sihtrühma.

Puuduvad värsked uuringud, mis analüüsiks karjääriõpet Eestis: info karjääriõppe olukorra kohta on killustunud. Koostöös Tartu Ülikooliga on kavandamisel karjääriõppe uuring, millele on saadud tagasiside Haridus- ja Teadusministeeriumist.

Alustatud on kutsekoolide ettevõtlus- ja karjääriõpetajate infolisti koostamist, et info jõuaks paremini otse õpetajani. On olnud probleeme, et info saadetakse programmi poolt küll koolidesse, kuid see ei jõua üldkanalitest edasi õpetajateni.

Junior Achievementi üritustele on distantsõpe ja piirangud samuti jätnud oma jälje. Võistluste ja ürituste korraldamine on keerulisem: valmis tuleb mõelda mitu stsenaariumit ja kogu aeg peab olema valmisolek plaane muuta. Õppematerjalide arendustegevused on võtnud planeeritust kauem aega, kuna õpetajad ja metoodikud on suure töökoormuse all ning hübriid- ja distantsõppest kurnatud. Veebikoolituste ja -ürituste puhul on mitteilmunute osakaal suurem, eriti õppurite sihtrühmas, kuid selle ületamiseks on mitmed koolitused ja üritused salvestatud ja järelvaadatavad. Õppurid ja õpetajad on veebiõppest väsinud, sellega seoses on raskendatud püstitatud osaluseesmärkide täitmine.

Ka "Ettevõtliku kooli" koolituste korraldamisel tuli arvestada pandeemiast tingitud piirangutega. Viimasel minutil tuli koolitusi ära jätta, osalejate arvud olid kohapeal palju väiksemad kui registreerudes jmt. Mitmed üritused viidi läbi Zoomi keskkonnas. Koolitustele on leitud uued toimumisajad, koolitused viiakse koolide/lasteaedade soovil läbi väiksemate osalejate arvudega.

"Ettevõtliku kooli" võrgustik on kasvanud suureks: keeruline on jagada ressursi liitumiste ja olemasolevate koolide vahel. Maakondlike arenduskeskuste koordinaatorite koormus on kasvanud võrgustiku kasvu tulemusel. Olemasolevad koolid ootavad programmilt arendusi ja lisategevusi. Tegevused on kavandatud 2022. ja 2023. aasta tegevuskavasse.

"Ettevõtliku kooli" laienemine Tartus ja Tallinnas on olnud komplitseeritud, kuna laienemine maakondades on otseselt seotud maakondlike arenduskeskuste koostöö motivatsiooniga. Tallinnas vahetus 2020. aastal MAK koordinaator, on kohtunud Tallinna Haridusametiga ja loodud uued kontaktid. Samuti on toimunud kohtumised Tartu Linnavalitsuse ja Tartu Omavalitsuste Liiduga ning on algatatud koordinaatori leidmise protsess. Esimesed Tallinna ja Tartu õppeasutused on nüüdseks programmiga liitunud.

Üheaegselt tuleb tähelepanu pöörata uutele, liituvatele õppeasutustele ehk võrgustiku laienemise üle Eesti ja võrgustikus olevatele õppeasutustele ehk võrgustiku toetamisele ning nende sihtgruppide vajadused on üpris erinevad (ettevõtliku õppega alustamine vs ettevõtliku õppe jätkuv toetamine vastavalt õppeasutuse vajadusele). "Ettevõtliku kooli" võrgustiku liikmetele on loodud uusi koolitusmaterjale, käivitatud e-vahetund, viidud läbi maakondlik arenguprogramm, korraldatud korduskoolitusi (sh uutele haridusjuhtidele). Leitud on uusi koolitajaid, sh venekeelsete koolituste läbiviimiseks.

2022. aasta plaanid

Haridus- ja Noorteamet plaanib 2022. aastal:

- gümnaasiumi ja kutseõppe õppekava ühismooduli loomine;
- rakenduskõrghariduse ja kutseõppe õppekava ühismooduli loomine;
- ettevõtluspraktika mooduli piloteerimine;
- ettevõtlusoskuste võistlus kutsekoolide õppuritele;
- õppematerjali loomine:
  - ettevõtluspädevust ning rahatarkust arendav õppematerjal erivajadustega lastele (1.–3.kooliaste), 3x35 tunni materjal;
  - ettevõtluspädevust ning rahatarkust arendavad õppematerjalid 2. ja 3. kooliastmele, 2x35 töölehtede kogumikku;
  - alusharidusele rahatarkust ja ettevõtluspädevust arendav õpperaamat;
  - majandus- ja ettevõtlus animatsioonide loomine keerukamate teemade näitlikustamiseks;
- kutsehariduse ja üldharidusele loodud materjalide digitaliseerimine;
- ainekava ja pädevusmudeli tõlkimine vene ja inglise keelde.

2022. aastal on **mittetulundusühingul Maakondlikud Arenduskeskused** plaanis:

- e-vahetundidega jätkamine kord kuus;
- edulugude konkursi ja Haridusfestivali korraldamine;
- liitumislepingute sõlmimine koolidega;

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- "Ettevõtliku kooli" koolitustega jätkamine;
- koordinaatorite koolitus (vastavalt läbiviidavale koolitusvajaduse analüüsile);
- Edupeegli valmimine, sh arengunõustamise osa väljatöötamine, koordinaatorite ja koolide koolitamine, üldsuse teavitamine;
- haridusuuringu parandustegevuste arutelu koordinaatoritega ja nende rakendamine;
- seire korralduse uuendamine ja kodulehel seire teksti arendamine.

2022. aastal on **Junior Achievement**il plaanis:

- õpetajate talvekool (5.–7. jaanuar);
- töötoad ja koolitused algklasside programmi tutvustamiseks koolides ja lasteaedades;
- "7 sammu" õppematerjali 6. osa lõppviimistlus ja viimase, 7. osa valmimine;
- õpilasfirmade e-poe arendus, et laiendada õpilasfirmade müügivõimalusi; õpilasfirmadele müügivõimaluste loomine erinevates kohtades, sh *pop-up*-pood;
- müügikoolitused õpilasfirmade tegijatele;
- õpilasfirma juhendajate veebikohvikud ja koolitused;
- koostöö koolituse läbinud mentorõpetajatega ja alustavate õpetajate suunamine mentorlust kasutama;
- "Eesti parim minifirma" ja "Eesti parim õpilasfirma" võistluse korraldamine vastavalt 20. aprillil ja 4.–5. mail;
- GEN-E: Euroopa õpilas- ja üliõpilasfirmade võistluse korraldamine suurepärasel tasemel 12.–15. juulil 2022 Tallinnas;
- metoodilised koolitused augustis uutele õpetajatele: "7 sammu", "Mina, majandus ja ettevõtlus", õpilasfirma ja minifirma;
- sүgisel häkatoni korraldamine koostöös JA Alumniga õpilasfirmade alustamiseks;
- õpilasfirmade liikmete koolitused ja nooremmentorite programm.

Tegevussuund 4: ettevõtlus- ja karjääriõppe rakendamise toetamine kõrg- ja kutsekoolides

2021. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 4 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
  - 7.4 Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt);
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
  - 7.1 a i Programmi lõpetanud õppurite arv;
  - 7.4 a ii Programmi lõpetanud õppurite koolide arv;
  - 7.4 a iii Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad);
  - 7.4 a iv Programmis osalenud õppurite arv;
- Täiendavad indikaatorid:
  - Eelinkubatsiooni programmide üritustel osalenute arv.

Indikaatorite täitmine 31.12.2021 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 12. Tulenevalt eelinkubatsiooni programmi toimumise eripärast saab tegevuse väljund- ja alamindikaatoreid hinnata vaid mai ja detsembri lõpu seisuga, st esitada infot nende indikaatorite täitmise kohta vaid poolaasta- ja aastaaruandes. Eelinkubatsiooni (nii põhi- kui ka edasijõudnute programmi) tulemuslikkuse hindamiseks on välja töötatud eelinkubatsiooni vahetu tagasiside ankeet, mida täidavad osalejad vastavalt eelistusele kas paberil või elektrooniliselt eelinkubatsiooni programmi lõpus. Iga semestri programmi lõpetanud tudengitiimide juhtidele saadetakse 6–9 kuu järel pärast programmi lõppu küsitlusankeet, et välja selgitada programmis osalemise pikemaajaline mõju. Samuti on kasutusel lühiankeet, et uurida võimalikke programmist lahkumise/väljalangemise põhjuseid.

Tabel 12. Tegevussuuna 4 indikaatorid 2021. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 4		2016–2020	Sihttase 2016–2020	1.01.21–31.03.21	1.04.21–31.05.21	1.06.21–30.09.21	1.10.21–31.12.21	2021 KOKKU	Sihttase 2021	Sihttase 2016–2023
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	682 (sh 224 kv)	600	–	41 (sh 9 kv)	–	83 (sh 23 kv)	124 (sh 32 kv)	115 (sh 28 kv)	860
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	2466	–	–	133	–	325	458	430	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	71 (41 ük, 15 kk, 15 kõk)	–	–	15 (4 ük, 2 kk, 9 kõk)	–	32 (16 ük, 7 kk, 9 kõk)	36 (18 ük, 9 kk, 9 kõk)	30	–
7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	777	–	–	51	–	84	135	148	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	–	–	–	325	–	744	1069	800	–

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool, kv – koolidevahelised meeskonnad, fõ – formaalõppe meeskonnad

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

2021. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2021. aasta väljundindikaatori sihttasemena oli planeeritud 115 tiimi, tegelikult läbis STARTER-programmi 124 tiimi, millest 32 olid koolidevahelised ja 10 haridustasemetevahelised. 2021. aastal lõpetas programmi STARTER kokku 458 õppurit ja STARTER töötubades osales 585 õppurit üheksast kõrgkoolist, üheksast kutseõppeasutusest ja 18 üldhariduskoolist (vt tabel 13). 2021. aasta jooksul osaleti programmi STARTER üritustel 4991 korda (kevad: 1704, sügisel: 3287).

Tabel 13. Eelinkubatsiooni põhiprogrammis 2021. aastal osalenud õppeasutuste kaupa

Õppeasutus	Lõpetanute arv	Õppeasutus	Lõpetanute arv
Põhiprogramm		Töötoad	
Tallinna Tehnikaülikool	216	Võru Kesklinna Kool	85
Tartu Ülikool	125	Olustvere Teenindus- ja	62
Tallinna Ülikool	31	Tartu Kutsehariduskeskus	55
Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	18	Miina Härma Gümnaasium	53
Jõhvi Põhikool	11	Luu Metsanduskool	41
Eesti Maaülikool	11	Võru Gümnaasium	37
Eesti Kunstiakadeemia	6	Hiumaa Gümnaasium	36
Tallinna Tehnikakõrgkool	4	Tallinna Ülikool	31
Tartu Tervishoiu Kõrgkool	4	Gaia Kool (Tallinn)	30
Estonian Business School	2	Tartu Ülikool	30
Narva Kesklinna Gümnaasium	2	Tallinna Teeninduskool	28
Tabasalu Gümnaasium	2	Põlva Gümnaasium	27
Vanalinna Hariduskolleegium	2	Ehte Humanitaargümnaasium	18
Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	1	Värskla Gümnaasium	11
Pärnu Raeküla Kool	1	Antsla Gümnaasium	10
Pärnu Ühisgümnaasium	1	Räpina Aianduskool	8
Tallinna Polütehnikum	1	Valga Gümnaasium	7
Tartu Kutsehariduskeskus	1	Võrumaa Kutsehariduskeskus	6
<i>Muu ja välisülikool</i>	<i>19</i>	Parksepa Keskkool	5
		Valgamaa Kutseõppekeskus	3
		Kanepi Gümnaasium	2
KOKKU:	458	KOKKU:	585

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Tabel 14. Eelinkubatsiooni programmis osalemise statistika 2021. aastal

	Sisenes, tiimide arv	Lõpetas, tiimide arv	Lõpetanud tiimide määr, %	sh koolidevahelised	sh haridustasemetevahelised	Lõpetanud õppurite arv	Lõpetanud ja kasusaanud õppurite koolide arv	Lõpetanud ja kasusaanud tiimide arv	sh formaalõpe	Osaletes
Kevad	52	41	79	9	2	133	15	51	0	325
sh STARTERtartu	13	12	92	4	1	38		13	0	
sh STARTERtallinn	26	18	69	3	1	59		25	0	
sh STARTERhaapsalu	4	4	100	1	0	15		4	0	
sh STARTERkohtla-järve	9	7	78	1	0	21		9	0	
Sügis	91	83	91	23	8	325	32	83	13	744
STARTERtartu	18	18	100	4	1	71		18	7	
STARTERtallinn	59	52	88	12	3	211		52	0	
sh STARTERpäru	6	6	100	4	1	17		6	0	
sh STARTERnarva	8	7	88	3	3	26		7	6	
KOKKU:	143	124	88	32	10	458	36	134	13	1069
sh STARTERtartu	31	30	97	8	2	109		31	7	
sh STARTERtallinn	85	70	82	15	4	270		77	0	
sh STARTERhaapsalu	4	4	100	1	0	15		4	0	
sh STARTERkohtla-järve	9	7	78	1	0	21		9	0	
sh STARTERpäru	6	6	100	4	1	17		6	0	
sh STARTERnarva	8	7	88	3	3	26		7	6	

Allikas: autori koostatud

Üle-eestilise eelinkubatsiooniprogrammi STARTER rakendamine juhtkeskustes

Eelinkubatsiooni I poolaasta kokkuvõtte leiab 2021. aasta poolaastaruandest.

STARTER programmid Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Narvas käivitusid ja rakendusid sügissemestril plaanipäraselt. Kokku sisenes STARTER programmidesse 91 meeskonda, programmi lõpetas 83 meeskonda. Lõpetanud meeskondadest olid 23 koolidevahelised meeskonnad ja 8 haridustasemetevahelised meeskonnad. Lõpetanud meeskondadest oli 13 meeskonda osaliselt seotud õppetööga. Täiendavaid kasusaajaid meeskondi sügissemestril 2021 ei olnud.

STARTERTallinna programmi sisenes sügissemestril 59 meeskonda ja lõpetas 52 meeskonda (kokku 211 meeskonnaliiget). Meeskonnad jagunevad koolide lõikes järgnevalt: Tallinna Tehnikaülikool: 40, Tallinna Ülikool: 8, Eesti Kunstiakadeemia: 3, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor: 1.

Meeskonnaliikmeid oli järgmistest haridusasutustest: Tallinna Tehnikaülikool: 167, Tallinna Ülikool: 14, Eesti Kunstiakadeemia: 5, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor: 3, Tallinna Tehnikakõrgkool: 3, Tabasalu Gümnaasium: 2, Tartu Ülikool: 2, Vanalinna Hariduskolleegeium: 2, Estonian Business School: 1, Tallinna Polütehnikum: 1, Tartu Kutsehariduskeskus: 1, välisülikoolid: 9 ja ülikooli lõpetanud: 1. Seitse meeskonda kustutati, sest vaatamata algele registreerumisele, meeskonnaliikmed kohal ei käinud ja tööülesandeid ei esitanud. Koolitused viidi läbi hübriidformaadis (kontaktõpe + otseülekanne Zoomi vahendusel).

STARTERTallinna programm oli seotud kahe õppeainega: Tallinna Ülikooli poolt olid programmi kaasatud SEMA ehk sotsiaalse ettevõtluse magistriõppe tudengid ja Tallinna Tehnikaülikooli poolt aine "Start-up ettevõtluse alused" tudengid.

Koolitusprogramm:

1. 13.09.2021: avaürituse eelüritus Tallinnas Õpetajate Majas Eesti Kunstiakadeemia, Balti Filmi- ja Meediakooli ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppuritele (22 osalejat kohapeal);
2. 16.09.2021: STARTERTallinn programmi avaüritus Meriton hotelli konverentsiruumis (kokku 104 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
3. 20.09.2021: töötuba "Team Development" TalTech Üliõpilasmajas (kokku 166 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
4. 27.09.2021: töötuba "Business Models and Value Proposition" TalTech Üliõpilasmajas (kokku 168 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
5. 4.10.2021: Feedback Session 1: meeskondade esimene kohtumine oma juhendajatega, *oneline* koostamine (osales 5 juhendajat ja 137 meeskonnaliiget kohapeal, kokku 144 osalejat, Zoomi ülekannet ei toimunud);
6. 11.10.2021: koolitus-töötuba "Design Thinking" TalTech Mektory suures saalis (kokku 159 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
7. 13.10.2021: mentorõhtu "Startup Speed Dating Night" Erinevate Tubade Klubis (kokku 165 osalejat (33 mentorit) kohapeal, Zoomi ülekannet ei toimunud);
8. 18.10.2021: koolitus-töötuba "Impact Measurement" Tallinna Ülikoolis (kokku 157 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
9. 25.10.2021: koolitus-töötuba "Go-to-Market Strategy" Teaduspargis Tehnopol (kokku 154 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
10. 1.11.2021: koolitus-töötoad "Finances and taxes, legal issues and IPR" TalTechi majandusteaduskonna hoones (kokku 145 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
11. 8.11.2021: Feedback Session 2: meeskondade individuaalsed kohtumised juhendajatega, onepageri koostamine (kokku 104 osalejat kohapeal, Zoomi ülekannet ei toimunud);

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

12. 15.11.2021: koolitus-töötuba "Perfect pitching" TalTech Mektory suures saalis (kokku 134 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel);
13. 22.11.2021: Preliminary Round and Feedback 1 Tallinna Ülikoolis (esimeses voorus esitas pitchi 23 meeskonda, kokku 79 osalejat kohapeal, Zoomi ülekannet ei toimunud);
14. 23.11.2021: Preliminary Round and Feedback 2 Tallinna Ülikoolis (teises voorus esitas pitchi 26 meeskonda, kokku 76 osalejat kohapeal, Zoomi ülekannet ei toimunud);
15. 3.12.2021: finaali "STARTERTallinn Autumn 2021 Demo Day" TalTech Mektory suures saalis (kokku 85 osalejat kohapeal ja Zoomi vahendusel).

STARTERTartu programmi sisenen sügissemestril 18 meeskonda ja kõik meeskonnad lõpetasid (kokku 71 meeskonnaliiget). Kõik meeskonnad olid Tartu Ülikooli juhendamisel. Meeskonnaliikmeid oli järgmistest haridusasutustest: Tartu Ülikool: 65, Eesti Maaülikool: 4, Tartu Tervishoiu Kõrgkool: 1 ja välisülikool: 1.

STARTERTartu programmi raames on perioodil toimunud üheksa üritust, millest neli töötuba toimusid Delta keskuses kontaktõppena. Viis üritust – tiimide juhendamissessioon, tootearenduse töötuba, mentorüritus, äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor ja lõppvõistlus – toimusid veebipõhiselt Zoom-keskkonnas.

STARTERTartu programmis osalesid aine "Juhtimise alused" tudengid.

Koolitusprogramm:

1. 16.09.2021: avaüritus "Ideede häkaton" – inspiratsiooniüritus uute ideede leidmiseks ja meeskondade moodustamiseks (kontaktüritus, 120 osalejat);
2. 23.09.2021: töötuba "Ärimudeli arendus (kontaktüritus, Business Model Canvas)" (80 osalejat);
3. 7.10.2021: töötuba "Pitching ABC" (kontaktüritus, 74 osalejat);
4. 11.–15.10.21: "Supervision meetings with teams / Juhendamine" (Zoom-keskkonnas, 60 osalejat);
5. 20.–30.10.2021: "Mentor Feedback Carousel / Mentornõustamine" (veebipõhine, 70 osalejat, lisaks 16 mentorit);
6. 4.11.2021: töötuba "Tootearendus" (Zoom-keskkonnas, 61 osalejat);
7. 18.11.2021: töötuba "Turundus" (kontaktüritus, 59 osalejat);
8. 26.11.2021: töötuba "Tulumudelid ja juriidilised küsimused" (kontaktüritus, 56 osalejat);
9. 9.12.2021: töötuba "Pitching" (kontaktüritus, 56 osalejat), üritus toimus koostöös Tartu Teaduspargiga;
10. 16.–17.12.2021: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor (3-minutilised eelsalvestatud videoesitlused, 75 osalejat);
11. 20.12.2021: äriideede võistluse Kaleidoskoop finaälvõistlus (Zoom-keskkonnas, 18 osalejat).

Kevadsemestri parimate tiimide finaälvõistlus toimus Startup Day raames 27. augustil Eesti Rahva Muuseumis, kus osales viis tiimi (40 osalejat). Peaauhinna (osalustasu kuni 2000 euro väärtuses valdkonnapõhisel koolitusel või rahvusvahelisel ärifestivalil) võitis tiim PetLog, kes arendab lemmiklooma toitumise ja kaalu jälgimise rakendust.

Tartu linnavalitsuse rahaline auhind (500 eurot) läks tiimile Echo, mis loob tellimuspõhise pakendiringlust kaasatellitava toidu jaoks, vähendades seeläbi plastireostust. TÜ Startup Labi ja STARTER programmi auhind (osalustasu ärifestivalil Startup Day 2022) läks tiimile BerryBot. Tegemist on roboti arendusega, mis korjab tehisintellekti abil maasikaid, vähendades tööjõukulu ja saagi hävimist.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

STARTERpärnumaa programmi sisenes sügissemestril kuus meeskonda ja kõik meeskonnad lõpetasid (kokku 17 meeskonnaliiget). Kõik meeskonnad olid Tartu Ülikooli juhendamisel. Meeskonnaliikmeid oli järgmistest haridusasutustest: Tartu Ülikool: 10, Tallinna Tehnikaülikool: 2, Tallinna Ülikool: 3, Pärnu Raeküla Kool: 1, Pärnu Ühisgümnaasium: 1.

STARTERpärnumaa programmi raames on perioodil toimunud seitse üritust kontaktõppena. Töötoad toimusid Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis.

Koolitusprogramm:

1. 29.09.2021: avaüritus "Ideede Häkaton" (12 osalejat);
2. 6.10.2021: töötuba "Ärimudel" (13 osalejat);
3. 20.10.2021: töötuba "Liftikõne ABC" (14 osalejat);
4. 27.10.2021: mentorite tagasiside paneel (17 osalejat);
5. 3.11.2021: töötuba "Toote- ja teenusearendus" (11 osalejat);
6. 17.11.2021: töötuba "Turundus ja müük" (12 osalejat);
7. 1.12.2021: Töötuba "Liftikõne treening" (11 osalejat);
8. 8.12.2021: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor Pärnus (17 osalejat).

Pärnu eelvooru parimad meeskonnad võistlesid 16.12.2021 Kaleidoskoobi finaalvõistlusel Tartus, kaks Pärnu tiimi jõudis ka Kaleidoskoobi finaalvõistlusele.

STARTERNARVA programmi sisenes sügissemestril kaheksa meeskonda ja lõpetas seitse meeskonda. Üks meeskond liitus teise meeskonnaga programmi jooksul (26 õppurit) Kõik meeskonnad olid Tartu Ülikooli juhendamisel. Meeskonnaliikmeid oli järgmistest haridusasutustest: Tartu Ülikool: 23, Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus: 1, Narva Kesklinna Gümnaasium: 2.

STARTERNARVA programm oli seotud õppeainega "Ettevõtluse inkubatsioon".

STARTERNARVA programmi raames viidi perioodil läbi viis üritust, millest kolm olid hübriidõppena ja kaks veebipõhiselt Zoom-keskkonnas. Hübriidüritused toimusid Tartu Ülikooli Narva kolledžis.

Koolitusprogramm:

1. 24.09.2021: avaüritus "Ideede Häkaton ja ärimudel" (24 osalejat);
2. 6.10.2021: töötuba "Tootearendus ja disain" (24 osalejat, hübriidõpe);
3. 20.10.2021: töötuba "Turundus" (22 osalejat, veebipõhine);
4. 5.11.2021: töötuba "Liftikõne treening" (22 osalejat, veebipõhine);
5. 5.11.2021: mentorsessioon / individuaalsed nõustamised (22 osalejat, hübriid);
6. 16.11.2021: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor Narvas (24 osalejat, hübriid).

[STARTERi töötubade läbiviimine üld-, kutse- ja rakenduskõrgkoolides](#)

Töötoad valmistatakse ette "rätsepaülikonna" põhimõttel, st koostöös kooliga või partneritega selgitatakse välja nende soovid ja eesmärgid ning vastavalt sellele toimub töötoa/häkatonite teemade ja formaadi disainimine. Il poolaastal viidi läbi üheksa **STARTER töötuba**, Kõik töötoad toimusid kontaktõppena:

- 13.09: Gaia Koolis inspiratsiooni ja meeskonnatöö töötuba (30 osalejat),
- 30.09: Lõuna-Eesti gümnaasistide Ideelabori programmi raames toimus "Ideede Häkaton" Põlva Gümnaasiumis, kus osales õppureid 10 koolist (116 osalejat). Üritus toimus TÜ Startup Labi ning Võrumaa, Valgamaa ja Põlvamaa arenduskeskuste koostöös. Osalenud koolid:
  - Antsla Gümnaasium,
  - Kanepi Gümnaasium,

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- Parksepa Keskkool,
  - Põlva Gümnaasium,
  - Valga Gümnaasium,
  - Võru Gümnaasium,
  - Värska Gümnaasium,
  - Valgamaa Kutseõppekeskus,
  - Võrumaa Kutsehariduskeskus,
  - Räpina Aianduskool.
- 7.10.2021 töötuba “Turunduse alused” Tartu Kutsehariduskeskuses (2 töötuba, kokku 55 osalejat);
  - 8.10.2021 töötuba “Ideede genereerimise töötuba ja ärimudel” Hiiumaa Gümnaasiumis (36 osalejat);
  - 2.11.2021 töötuba “Turunduse alused” Miina Härma Gümnaasiumis (29 osalejat);
  - 9.11.2021 STARTER@Luuu häkaton “Kuidas leida äge idee ja sellega kÕrgelt lennata” luua Metsanduskoolis (41 osalejat);
  - 7.12.2021 töötuba “Efektiivne meeskonnatöö” Võru Kesklinna Koolis (31 osalejat);
  - 7.12.2021 töötuba “Esitlusoskuste ABC” Võru Kesklinna Koolis (20 osalejat).

Töötubade programm on sujunud kenasti, koostöö õpetajatega on olnud tulemuslik, tagasiside õpilastelt ja õpetajatelt on positiivne. Tagasisidet kogutakse õpetajatelt kirjalikus vormis tagasisideankeedi kaudu. Töötoad rikastavad ettevõtlusõpet koolis, toovad kooli uusi lektoreid ja õppeformaate, aitavad õpetajal muuta ettevõtlusõpet huvitavamaks ning genereerida ideid, millega ainetunnis edasi minna.

Probleemkohana on ilmnunud, et õpilased ei ole kooli poolt piisavalt ette valmistatud välise lektori tulekuks ning paaris töötoas oli õpilaste aktiivsus väga madal. Edaspidi teeme õpetajatele konkreetsemat eelteavitust, et valmistada õpilasi Starteri töötoaks ja välisteks esinejateks paremini ette.

[STARTERi töötubade läbiviimine õpetajakoolituses](#)

Lisaks toimusid sügissemestril piloodina STARTERi töötoad Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli õpetajaõppes. Perioodil toimus kolm töötuba kontaktõppena.

Toimunud koolitused:

1. 20.10.2021: “Ideede genereerimise häkaton” TÜ haridusteaduste instituudi õpetajaõppe üliõpilastele (30 osalejat);
2. 20.10.2021: töötuba “Ärimudel” TLÜ kutsehariduse õpetajakoolituse BA tudengitele (21 osalejat);
3. 18.11.2021: töötuba “Disainmõtlemise töötuba” TLÜ kutsehariduse õpetajakoolituse MA tudengitele (10 osalejat).

Kuna Tartu Ülikooli kontaktõppejõud haigestus, jäi teine töötuba toimumata.

[Väliste ekspertide kaasamine](#)

STARTERtallinn programmi elluviimisesse on perioodil kaasatud järgmised eksperdid:

- eelürituse ja avaürituse läbiviijana: Jüri Muttika; inspiratsioonikõnelejatena: Katri-Liis Lepik (SkillMill ja TLÜ sotsiaalse ettevõtluse dotsent), Maria Rahamägi (Edumus), Madeleine Tults (futurist ja Orkla turundusjuht), Veiko Karu (TalTech professor, EIT Raw Materials Executive Board), alumni Erkin Sahin (NanoWind), Jaan Kekišev (Comodule);
- töötubade "Team Development" ja "Business Models and Value Proposition" läbiviijana Juko-Mart Kõlar (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia juht, Muusikamaailm OÜ);
- koolitus-töötuba “Design Thinking” läbiviija Helen Kokk (Made By OÜ);

- mentorõhtu "Startup Speed Dating Night" meeskondasid nõustas ja andis tagasisidet, näpunäiteid 33 mentorit/erinevate tegevusalade eksperti;
- koolitus-töötuba "Impact Measurement läbiviija Eliisa Sakarias;
- koolitus-töötuba "Go-to-Market Strategy" läbiviija Katrin Vilimaa-Otsing, Turunduskoolitus OÜ;
- koolitus-töötoad "Finances and taxes, legal issues and IPR" läbiviijad Evelin Kanter (VP LEGAL), Kati Pino (Hedman Partners), Helen Veetamm (KPMG), Ivo Nagel (Avokaado);
- koolitus-töötuba "Perfect pitching" läbiviija Harald Lepisk (Victory Trainings OÜ);
- Preliminary Round and Feedback 1 and 2 – mõlemas eelvoorus samad žüriiliikmed: Jelena Žovnikova (Hooandja, Fundwise), Ethel Voites (GoWorkaBit), Simon Renno (Creditinfo Group), Herol Marjak (Brainbase);
- finaali "STARTERtallinn Autumn 2021 Demo Day" žüriiliikmed: Pille Põesaste (Tallinn City Enterprise Center), Andrus Oks (Tera Ventures), Anne Liisa Elbrecht (Tehnopool Startup Incubator), Anu Oks (EstBAN), Harri Tallinn (Civitta), Jana Budkovskaja (Prototron), Jelena Žovnikova (Hooandja, Fundwise), Juko-Mart Kõlar (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia), Kati Pino (Hedman Partners), Maarja Maranik (SEB), Marek Mühlberg (KPMG Estonia), Mariana Hagström (Avokaado), Marko Toom (Veebimajutus.ee), Nele Plutus (Loomeinkubaator), Sandra Saarniit (Startup Estonia), Sergei Bogatenkov (Admiral Markets), Sven Illing (TalTech), Vattan PS (Founderly).

STARTERtartu programmi kaasati perioodil järgmisi eksperte:

- Kaleidoskoobi lõppvõistlusel Startup Day'i osalesid žüriis Tartu Linnavalitsuse ettevõtluse arengu osakonna uusettevõtluse valdkonna juht Kertu Tombak ning idufirma Adact kaasasutaja ja turundusjuht Andreas Unt.
- Avaürituse "Idea Hackaton" viis läbi Harald Lepisk (Victory Trainings OÜ), kogemusi jagasid Avneet Sharama (STARTERtartu kevadsemestri tiimi Echo esindaja) ja valdkondliku eksperdina esines Ermo Tikk (Startup Day).
- töötuba "Business Model Canvas" (ärimudeli töötuba) viis läbi STARTERpärnu eestvedaja, mentor ja koolitaja Taavi Tamm;
- STARTER regionaalsete töötubade läbiviijateks on olnud Juko-Mart Kõlar (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia juht, Muusikamaailm OÜ), Maret Ahonen ja Martti Saarme (Startup Lab);
- töötuba "Pitching ABC" - läbiviija Harald Lepisk (Victory Trainings OÜ);
- "Mentor Feedback Carousel / Mentornõustamine" olid kaasatud järgmised mentorid: Andres Vaher (Tartu Ülikooli majandusteaduskond), Ants-Oskar Mäesalu (TRIT and STARTER vilistlane), Elizabeth Truve (Eesti Maavara, Elu on Müük podcast co-host, STARTER vilistlane), Ermo Tikk (Digit Conference, sSTARTUp Day Ecosystem Strategist), Evelin Rätsep (Ettevõtlusküla), Evgenia Trofimova (Introwise, Tartu Ülikooli külalisõppejõud), Lilian Ariva (Edu&Tegu ettevõtlusõppeprogrammi juht, STARTER vilistlane), Harri Tallinn (CIVITTA, Ajujaht), Külli Hansen (Tartu Loomemajanduskeskus), Liis Järvamägi (Kivimurru Kombuchatalu, STARTER vilistlane), Marelle Ellen (Promoty, grit. podcast co-host), Norman Vester (KPMG, CommuniCareEST, STARTER vilistlane), Sander Gansen (WOF Labs and Supplain, Springrise and SAAG group), Sandra Saarniit (Startup Estonia, Design Sprint, Studio Leek), Sven Parkel (ScanBalt, Tartu Biotehnoloogia Park), Taavi Tamm (MyGames, STARTERpärnu programmijuht), Triin Kask (Estonian Founders Society, Nevercode), Vaido Mikheim (Tartu Teaduspark), Veiko Valkiainen (Valkiainen Konsultatsioonid OÜ);
- töötuba "Tootearendus" läbiviija oli Evgenia Trofimova (Co-founder & CEO of Introwise, Tartu Ülikooli külalisõppejõud);

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- töötuba “Turundus” läbiviija oli Marelle Ellen (Marketing Expert and CMO of Promoty, grit. podcast co-host),
- töötuba “Tulumudelid ja juriidilised küsimused” viis läbi Taavi Tamm (Chief Marketing Officer at MyGames, STARTERpärnu programmijuht);
- töötuba “Pitching” üritus toimus koostöös Tartu Teaduspargiga, läbiviijaks Gleb Maltsev (Co-founder at Fundwise, Pitch Trainer at Stoneful)
- äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor, žüriiliikmed olid Ermo Tikk (Digit Conference), Ants-Oskar Mäesalu (TRIT), Kertu Tombak (Tartu linnavalitsus), Kristi Vabamäe (Tartu Ülikool), Taavi Tamm (MyGames);
- äriideede võistluse Kaleidoskoop finaälvõistluse žüriiliikmed olid Ants-Oskar Mäesalu (TRIT), Triinu Hansen (Bercman Technologies), Vaido Mikheim (Tartu Teaduspark).

STARTERpärnumaa programmi elluviimisesse olid perioodil kaasatud järgmised välised eksperdid:

- töötuba “Liftikõne ABC” läbiviija oli Aare Raev (Tamiatics);
- mentorite tagasiside paneelis osales 3 mentorit: Margus Randmäe (MyGames kaasasutaja ja tegevjuht), Aare Raev (Tamiatics kaasasutaja ja tegevjuht) ja Sander Jürgens (Saunatrip asutaja ja tegevjuht);
- töötuba “Turundus ja müük” viis läbi Sander Sillavee (Startup Estonia).

Teised üritused viidi läbi STARTERpärnumaa programmijuhi Taavi Tamme poolt.

STARTERNarva programmi elluviimisesse olid perioodil kaasatud järgmised välised eksperdid:

- töötoa “Tootearendus ja disain” läbiviijana kaasjuhendajana Taavi Tamm;
- töötoa “Turundus” kaasjuhendajana Maria Kullamägi (Astri-Narva AS);
- mentorsessioonil mentoritena Darja Bojarova (Noorus Spa), Vladislav Virtonen (Edukoht OÜ), Aleksander Bitskov (ARN Project), Anton Pratkunas (IVEK).

Teised üritused viidi läbi STARTERNarva programmijuhi Denis Larchenko poolt.

STARTERi töötubasid ülikoolide õpetajaõppes viisid läbi järgmised eksperdid:

- “Ideede genereerimise häkaton” Tartu Ülikoolis viidi läbi Juko-Mart Kõlari poolt (Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia);
- töötuba “Ärimudel” ja 18.11.2021 töötuba “Disainmõtlemise töötuba” Tallinna Ülikoolis viidi läbi Harald Lepiski (Victory Trainings OÜ) poolt.

[Eelinkubatsiooni turundamine](#)

Sügisel käivitunud programmide jaoks disainiti ja trükiti programmi infoga posterid koolides jagamiseks. Programmi infot jagati ülikoolide Facebooki ja kodulehekülgedel, lisaks on programmi tutvustatud uutele üliõpilastele neile suunatud ürituste kaudu ning erinevates ainetes.

Tartu Ülikooli tudengitele jagati infot läbi eri instituutide infolistide ja Facebooki gruppide, Tartu koolidele saadeti eraldi teavitust info programmi kohta. Täiendavalt jagati infot STARTERTartu programmi kohta Tartu Ülikooli avalehel ([LINK](#)). STARTERTartu Kaleidoskoobi finaälvõistluse kohta avaldati artikkel Tartu Ülikooli lehel ([LINK](#)).

STARTERTallinn edastas infot avaürituse eelürituse kohta Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Ülikooli ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia tudengitele. Tallinna programmi avaürituse ja programmi sündmuste kohta saadeti infot Tallinnas asuvasse partnerülikoolidesse,

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

kutsekoolidesse, gümnaasiumidesse, kontaktisikutele partnerorganisatsioonides, samuti levis info eri Facebooki kanalite kaudu.

Lisaks on kõiki programme turundatud ülikoolide infolistide kaudu, Narvas ka Narva koolide infolistide kaudu. Aktiivselt on suheldud otse eri koolidega, kus on korraldatud STARTER töötubasid; on täiendatud ja uuendatud STARTER programmi kodulehekülge/ registreerimisplatvormi starteridea.ee. Loodi üle-eestiline Facebooki leht STARTEReesti: [LINK](#).

Koolide töötubade kohta on koostatud Facebooki kaanefotod, enne ja pärast ürituse toimumist on jagatud kokkuvõtet ja pilte. Lõuna-Eesti gümnaasistide Ideelabori häkatoni kohta on info leitav siit: [LINK](#) ja siit: [LINK](#).

Lisaks on alustatud ettevõtlusteemalise *podcasti* loomisega ([LINK](#)). Septembris valmis kaks episoodi, kus räägiti erinevatest meeskonnatüüpidest ja nende (ise)juhtimise võimalustest ning STARTERi vilistlased arutlesid saadud kogemuse üle, mida andis neile osalus STARTER programmis. Oktoobris valmis täiendavalt kaks episoodi (sügissemestril kokku neli), kus esinejateks olid Startup Estonia ja STARTERi programmide eestvedajad.

Suuremat tähelepanu on pööratud nähtavuse suurendamisele nii ettevõtlusõppe võrgustikus kui ka õppurite seas, pakkudes aktiivsemalt infot toimuvast ning huvipakkuvaid lühiarutelusid asjakohastel teemadel.

Valmis STARTER programmi ja STARTERi mentorüritust tutvustav video ([LINK](#)). Videosid saab kasutada STARTER programmi tutvustamisel ja ka kevadsemestri turunduses.

[Inspiratsiooniürituste, avalaagrite, koolituste ja võistluste läbiviimine](#)

STARTERtallinn avaürituse eelüritus toimus 13. septembril Tallinnas Õpetajate Majas, mille eesmärgiks oli just Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Tallinna Ülikooli tudengitele programmi teavitust ja inspireerimist, uute ideede genereerimist.

Avaüritus toimus 16. septembril Tallinnas Meriton Hotelli konverentsisaalis. Nii ruumide, heli- ja videotehnika kui ka kohvipausi kulud läksid programmi kuludesse.

STARTERtallinn programmi tegevused nimetatud perioodil viidi läbi Tallinna Ülikooli (tasuta TLÜ poolt) ja TalTechi erinevates ruumides (Mektory ja majandusteaduskonna maja, tasuta TalTechi poolt), üks koolitus viidi läbi Teaduspargis Tehnopol (tasuta Teaduspargi poolt) ja mentorüritus toimus Erinevate Tubade Klubis (ruumirendi, tehnikakulude ning suupistete eest tasuta STARTERi eelarvest). Koolituste Zoomi ülekannete läbiviimise ja kohvipauside eest tasuta programmi eelarvest.

STARTERTartu programmi tegevused viidi läbi TÜ Delta majas ning ruumid on tasuta. Toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks lähtuti TÜ toitlustushanke tingimustest.

STARTERPärnumaa programm toimub erinevates kohtades, avaüritus Toimus Pärnu noorte innovatsioonikeskuses HUUB, mis pakkus tasuta ruume. Töötubasid on plaanis läbi viia Pärnus erinevates kohtades, sh koostöötamiskeskustes Forwardspace ja HUUB, et viia tudengeid *start-up*-maailmale lähemale ja tutvustada koostöövõimalusi. Toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks tehti minihange.

STARTERNarva programmitegevused toimuvad TÜ Narva Kolledžis.

[Parimate meeskondade \(5 meeskonda\) tunnustamine](#)

II poolaastal tunnustati **STARTERTartu kevadsemestri** parimaid tiime, finaalvõistlus toimus 27. augustil Startup Day'l. Parimaks tiimiks valiti žürii poolt PetLog, mis arendab lemmiklooma toitumise ja kaalu jälgimise rakendust. Tiimi liikmed on Kaia ja Kaisa Ehrpais (TÜ arvutiteaduse instituudi üliõpilased). Tiimi tunnustati osalusvõimalusega valdkondlikul koolitusel või rahvusvahelisel ärifestivalil kuni 2000 euro väärtuses. Tiim koos Startup Labi

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

poolse juhendajaga osales detsembris Helsingis toimuval ärifestivalil SLUSH 2021, mille kohta ilmus ka uudisnupp Startup Labi kodulehel ([LINK](#)).

Perioodil toimus kaks finaaloistlust: STARTERtallinna ja STARTERtartu programmis.

STARTERtallinn 2021. aasta sügisprogrammi eelvoorudest valiti välja 10 parimat, kes finaalis võistlesid peaauhinna, kahe inspiratsiooniahinna ja koostööpartnerite poolt väljapandud eriauhindade eest.

Peaauhinna (1000 eurot) ja kahe inspiratsiooniahinna (2x500 eurot) rahalise summa taotles Tallinna Ülikool Tallinna Strateegiakeskuse ettevõtlusteenistusest mittetulundustegevuse toetuste programmi raames.

Peaauhinna võitis Tallinna Tehnikaülikooli meeskond hARBour AR: meeskond, kes on pühendunud oma panuse andmisele meresõidu ohutumaks muutmisel, kaks inspiratsiooniahinda said meeskonnad Iffent ja TööPesa. Iffent on veebikeskkond, mis aitab ehitusprojektide tellijaid ja tööst huvitatud pädevaid meeskondi kokku viia; TööPesa on tööportaal, mis aitab kokku viia alaealised töötajad ja entusiastlike noorte tööpanusest huvitatud tööandjad.

Meeskondade hARBour AR ja Iffent kõik liikmed on Tallinna Tehnikaülikooli õppurid, meeskonna TööPesa kaks liiget on Tabasalu Gümnaasiumist.

STARTERtallinn programmi koostööpartnerid ja toetajad andsid eraldi veel auhinda nii peaauhinna- ja inspiratsiooniahindade võitjatele kui ka lisaks 15 omanimelist eriauhinda.

STARTERtartu programmis valiti eelvoorust (23 meeskonda) välja viis finalisti, keda kõiki tunnustati erinevate auhindadega. Tiimid ja auhinnad:

- Harbour-In (ärifestivali Latitude59 piletid): broneerimissüsteem paadiomanikele;
- Join/Liitu (Startup Day piletid ja võimalus esitleda oma ideed Startup Day festivalil): sotsiaalne platvorm, mis aitab inimestel üheskoos oma eesmärke saavutada;
- Urumarja saunalaager (Startup Day piletid ja võimalus esitleda oma ideed Startup Day festivalil): Eesti saunakultuuri edendav saunakeskus;
- UV-link (Tartu Linnavalitsuse auhind 500 eurot): uksekäepide, mis tapab baktereid;
- Vinyl Lovers (ärifestivali Latitude59 piletid): mobiilirakendus, mis aitab vinüülimuusika sõpradel plaate leida.

[Tegevussuundade ülese ja partnerite vahelise koostöö koordineerimine](#)

On toimunud aktiivne partneritevaheline suhtlus, sh veebipõhised (Zoom või Teams platvormil) töökoosolekud nii juhtpartnerite vahel kui ka regionaalsete programmide koordineerimiseks. STARTER programmid Tallinnas ja Tartus on osaliselt seotud eri tasemeõppe ainetega.

Osaletud on Tartu Linnavalitsuse koostöövõrgustiku üritustel ja tegevussuuna juhtide töökoosolekutel.

Tegevussuuna esindajad osalesid Edu ja Tegu programmi suveseminaril. Lisaks on toimunud kaks tegevussuuna töökoosolekut: 9. juunil veebipõhine töökoosolek ja 30. augustil väljasõit Narva, kus arutati 2021. aasta kevadsemestri tulemusi, plaane sügissemestriks ja 2022. aasta tegevuskava. Lisaks tutvuti TÜ Narva kolledžiga, Vaba Lava Narva teatrikeskuse ja innovatsiooni- ja loomekeskusega OBJEKT.

Lisaks valmistati ette ja kinnitati 2022. aasta tegevuskava koos eelarvega.

Muu

Eelinkubatsiooni tagasiside uuring näitas, et sügissemestril on osalenute tagasiside olnud positiivne. 96 protsenti osalenutest soovitaks programmi oma sõbrale. Osalenud hindasid oma ettevõtlike hoiakute arengut programmi vältel ning valdav enamik leidis, et programm on muutnud neid ettevõtlikumaks. Vastanud hindasid programmist saadud teadmisi ettevõtlusega tegelemiseks vajalike teemavaldkondade (ideede genereerimine, ärimudeli loomine, meeskonnatöö, turundus/müük, toote/teenuse disain, finantsid ja esitlusoskused) kohta üpris kõrgelt (viie palli süsteemis keskmise hindega üle 3,44). Üle kolmandiku (38%) osalenutest kavatsevad oma äriideed edasi arendada kas iseseisvalt või mõne inkubatsiooni-programmi abil. 55 protsenti osalenutest tunneb, et on valmis ettevõtlusega alustama.

Väljalangenute ankeedile ja eelinkubatsiooni programmi järeluuringu ankeedile vastuseid saada ei õnnestunud.

Väljakutsed ja lahendused

Kuna osalejate hulk STARTERtallinna programmis on väga suur, siis osadel koolitustel, kus oleks vaja anda rohkem koolitaja tagasisidet tiimidele, on suur mass osaliselt takistus. Võimalikuks lahendusteeks on kahe koolitaja või täiendavate mentorite kaasamine lisaks koolitajale.

Jätakuvalt on pingeline gümnaasiumite, rakenduskõrgkoolide ning kutseõppeasutuste õppurite kaasamine, mis on õnnestunud vähesel määral. Selle lahenduseks on eraldi STARTERi töötubade läbiviimine koolides kohapeal. STARTERi töötoad koolides koguvad populaarsust, selle turundamisele on aidanud kaasa erinevad partnerid, sh Haridus- ja Noorteamet.

Oluline mõju on COVID-19 pandeemial, mis põhjustab programmi läbiviimisel ja planeerimisel palju ebastabiilsust. Näiteks lepitakse kokku aeg töötoa läbiviimiseks koolis, kuid üritus võib viimasel hetkel ikkagi ära jääda, seetõttu ei julge õpetajad pikemaid kokkuleppeid teha. Lühikese etteteatamise ajaga aga ei leia sobivaks kuupäevaks töötoa läbiviijat.

Seoses koroonapiirangutega on tekkinud lisakulusid. Paljud programmi üritused on jälgitavad ka Zoomi vahendusel. hübriidformaadi rakendamine tähendab rohkem organiseerimistööd ja lisanduvad ka videoülekanne teenuse kulud. COVID-19 reeglite tõttu lisandunud kulud tõendite kontrollimiseks (üritused väljaspool ülikoole) ja kiirtestidega varustamiseks.

Erinevad ülikoolid Tallinnas (nt EMTA) ei luba seoses koroonaviiruse suure levikuga kooliväliseid üliõpilasi oma majja, mistõttu tuleb ürituste läbiviimiseks leida alternatiivseid ruume, mis võivad kaasa tuua ka täiendava kulu. Kuna ka STARTERtallinna programmis on suur osalejate arv ning töötubasid tehakse hübriidversioonis, seab see täiendavad piirangud ruumile ning kasutatavale tehnoloogilisele valmisolekule.

Pärnumaal on sügisel käivitunud kolm alustava ettevõtluse suunalist arenguprogrammi (STARTER, Tehnopoly inkubatsiooniprogramm ja Pärnu linnavalitsuse programm "Ettevõtlik pärnakas"). Kuna osalejate arv regioonis tervikuna on pigem piiratud, siis on näiteks STARTERpärnumaa programmis alustajaid väga vähe, kuigi turundust on tehtud nii veebis kui ka kohtunud esmakursuslastega. Lahenduseks on sarnaste ettevõtlusprogrammide parem koostöö ja ühisosa leidmine. Kuna sihtgrupid on aga veidi erinevad, on ka reaalne osalejate arv piiratud, kuigi tulevikuperspektiivis on ühisprogrammid siiski mõistlik lahendus. STARTERpärnumaa programm on hetkel saanud kaks meeskonda inkubatsiooniprogrammi kandideerijate hulgast ning ühe "Ettevõtliku pärnaka" häkatonilt.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

2022. aasta plaanid

2022. aasta tegevussuuna tegevuskava ja eelarve on partneritega kokku lepitud, jätkatakse 2021. aastaga analoogselt mahus. 2022. aasta kevadsemestril käivitub neli programmi: Tallinnas, Tartus, Kohtla-Järvel ja Haapsalus.

STARTERTallinn koolitused jätkuvad hübriidvormis, st kohapeal ja otseülekanded Zoomi vahendusel. Feedback Sessionid ja mentorõhtu on plaanitud läbi viia kontaktpõhisena, video-ülekannet nendelt ei teostata. **STARTERTartu** programmi tegevused jätkuvad nii füüsilise kontaktõppena kui ka veebipõhiselt. Mentorüritus on planeeritud veebipõhises formaadis, töötoad kontaktõppena. Jälgitakse olukorda riigis ja tehakse vastavad muudatused jooksvalt. On valmisolek viia kõik üritused läbi veebipõhiselt.

Kokkulepped on seitsme **koolipõhise töötoa** läbiviimiseks 2022. aasta kevadsemestril, kuid tõenäoliselt nende arv suureneb.

Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ettevõtlus- ja karjääriõppe alal

2021. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 5 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
  - 7.5: Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv;
- Tegevussuuna alamindikaator:
  - 7.5 a i: Korraldatud õppereiside arv;
  - 7.5 a ii: Uuringute raportite arv;
  - 7.5 a iii: Süsteemsete seireraportite arv;
  - 7.5 a iv: Väljaantud tudengitööde auhindade arv;
  - 7.5 a v: Oluliste panustajate poolt läbitud koolituste arv;
- Täiendavad indikaatorid:
  - Õppereisidel ja konverentsidel osalenute arv.

Indikaatorite täitmine 31. detsembri 2021 seisuga on koos sihttasemega välja toodud tabelis 15. Õppereisidel ja konverentsidel käinutelt kogutakse iga lähetuse järel välislähetuse aruandeid, samuti palutakse täita 6–9 kuud pärast õppereisil/konverentsil osalemist järeluuringu ankeet, selgitamaks välja, mis on saanud uutest kontaktidest ja koostöövõimalustest ja kuivõrd on alustatud omandatud uute teadmiste rakendamist. ^[L]_{SEP}

Tabel 15. Tegevussuuna 5 indikaatorid 2021. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 5		2016–2020	Sihttase 2016–2020	1.01.21–31.03.21	1.04.21–31.05.21	1.06.21–30.09.21	1.10.21–31.12.21	2021 KOKKU	Sihttase 2021	Sihttase 2016–2023
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	16	20	0	0	1	2	3	–	–
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	12	–	0	0	2	4	6	1	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	12 (lr) + 2 (vr)	–	0	0	0	1	1	1	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	16	–	1	1	1	1	4	4	–
7.5 a iv	Välja antud tudengitööde auhindade arv	–	–	0	0	0	0	0	1	–
7.5 a v	Oluliste panustajate poolt läbitud koolituste arv	–	–	0	0	2	2	4	6	–

vr – vaheraport, lr – lõppraport

Allikas: autori koostatud

2021. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2021. aastal korraldati õppereisid Austrias toimunud üle-euroopalisele kutsemeistrivõistlusele EuroSkills ja Ukrainasse STARTER meetodikate tutvustamiseks, osaleti ettekandega teaduskonverentsidel The European Conference on Educational Research, Online Educa Berlin, NICE Academy ja IAEVG Riga (vt lisa 13); kokku osalusordi 13. On valminud neli seireraportit ja üks uuringuraport. Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside baasil avaldati kolm teadusartiklit:

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- Loogma, K., Peterson, B., Rekkor, S. (2021) Ettevõtlusõppe rakendamine Eesti kutsehariduses. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 9(1), 88–116.
- Aarna, O., Riitsalu, L., Venesaar, U. (2021) Finantspädevus kui elukestva õppe võtmepädevus. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 9(2), 155–183.
- Venesaar, U., Malleus, Arro, G. E. Toding, M. (2021) Entrepreneurship competence model for supporting learners development at all educational levels. – Administrative Sciences, 12(1), 2–29.

Oluliste panustajate poolt on läbitud neli koolitust:

- Coaching (Lilian Ariva),
- “Kuhu lähed, Eesti haridusteadus?” (Lilian Ariva),
- Juhtimispsühholoogia (Lilian Ariva, Katrin Kivisild),
- Kommunikatsioonijuhtimise aastakonverents (Liina Pissarev).

Süsteemselt seire andmete koondamine

Jaauanuaris ja veebruaris oli põhirõhk 2020. aasta koondaruande jaoks info kogumisel, analüüsimisel ja aruandeks formuleerimisel, sh kõigi tagasiside ankeetide analüüs ja kokkuvõtete tegemine tegevussuundade 2 ja 4 jaoks. Aruanne läbis kaks tagasiside ringi, mille põhjal tehti aruandes parandusi. Aruanne valmis 26. veebruaril.

Märtsis tehti ettevalmistused ja aprillis koguti andmeid ja informatsiooni 2021. aasta I vahearuaruande jaoks. Koostati aruanne, mis läbis ühe tagasiside ringi. Aruanne valmis 7. mail.

Maikuu alustati seire poolaastaruande ettevalmistamist, koguti elektroonselt tagasiside ankeete tegevussuundadest 2 ja 4. Toimus tegevussuundade 2 ja 4 järeluuringu andmekorje.

Juunist augusti lõpuni toimus tegevussuundadest andmete kogumine, süstematiseerimine, analüüs ja aruandeks formuleerimine poolaastaruande tarbeks, samuti eelinkubatsiooni ja täienduskoolituse tagasiside ankeetide analüüsimine. Poolaastaruanne valmis tähtaegselt.

Septembris tehti ettevalmistusi II vahearuaruande tarbeks. Lisaks tegeldi perioodi vältel aktiivselt programmi toetuse andmise tingimuste muudatuste ja 2022. aasta tegevuskava ja eelarve ettevalmistamisega, sh sisuliselt panustamisega, ja osaleti töösuuna juhtide koosolekul.

Oktoobris viidi läbi intervjuud ja andmekorje, koondati ja analüüsiti andmed, novembri alguses valmis 2021. aasta II vahearuanne. Detsembris alustati eelinkubatsiooni vahetu tagasiside, järeluuringu ja väljalangenute uuringu ankeetide kogumist; samuti täienduskoolituste vahetu tagasiside ja järeluuringu ankeetide kogumist.

Lisaks tegeldi aasta vältel programmi toetuse andmise tingimuste muudatuste ja 2022. aasta tegevuskava ettevalmistamisega, sh indikaatorite, sihttasemete ja eelarve planeerimisel, ja osaleti iganädalastel töösuuna juhtide koosolekul. Edaspidi on plaanis jätkata seire tegevusi vastavalt kokkulepitud seire skeemile.

"Ettevõtliku kooli" enesehindamise rakendamise mõju hindamise uuringu läbiviimine

2021. aasta I poolaastal uuendati uuringu lähteülesanded, võeti pakkumised kolmelt pakkujalt ja kuulutati välja uuringu hanke võitja. Augusti lõpus ja septembri alguses viidi läbi uuringu kvalitatiivne osa mitteliitunud ja liitunud koolide seas. Oktoobri keskpaigani viidi läbi uuringu kvantitatiivne osa.

Tulemusi tutvustati võrgustikuga liitunud õppeasutustele (esitluse [LINK](#)), partneritele, maakondlike arenduskeskuste juhtidele ja koordinaatoritele. Tulemusi kasutatakse ka "Ettevõtliku kooli" programmi tutvustamisel. Peamised tulemused:

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- "Ettevõtlik kool" suunab õppijaid ise otsustama, annab neile rohkem võimalusi;
- Süsteemne lähenemine ettevõtlikkuse arendamisel ja hakkamasaaja noore inimese kasvatamisel;
- Võimalus õpetajate koolitamiseks;
- Täiustub koolide sisehindamine: oluline on eneseanalüüsist saadav kasu, s.o parem fookus, pikemaajalised arenguplaanid, ühtsem meeskond, väline tagasiside arengukavale, sertifitseerimine aitab paremini eesmärgi püstitada, aitab korrastada erinevate projektide ja programmide tegevusi ühtseks lähenemiseks) Programm on andnud töötajaskonnale laiemat ja süsteemsemat vaadet;
- Koolide maine paranenud ja muutunud roll kogukonnas – suurenenud koostöö kogukonnaga – ning paranenud koostöösuhetud;
- TULEMi rakendamine toob õpetajad mugavustsoonist välja, paraneb tunnikvaliteet. TULEMi rakendamine on õpetajad suunanud enesearengule;
- "Ettevõtliku kooli" haridusprogrammi tugevuseks on võrgustik ja sarnaselt mõtleivate kolleegide olemasolu;
- Põhimõtete rakendamine toetab teiste üldpädevuste arengut ja muutunud õpikäsituse rakendamist.

Koostatud on programmi parendustegevuste tegevuskava. Uuringust ilmnes õpetajate suur ootus metoodika koolitustele. Teemaga tuleb jätkata edaspidi, et leida lahendusi.

Õppereiside läbiviimine

6.–10. septembril 2021 osalesid Ülle Kesli ja Lilian Ariva (Tartu Ülikool) virtuaalselt konverentsil: The European Conference on Educational Research, Geneva (ECER, virtuaalne) ettekandega "Learning through the STARTER Hackathon and the SORTER Programme".

23.–25. septembril 2021 osaleti Austrias Grazis ettevõtlusvõistlusel Euroskills 2021. Edu ja Tegu programmi poolt osales neli inimest: Katrin Kivisild (Harno) ametliku vaatlejana, Jane Mägi (Kuressaare Ametikool) kohtunikuna, Sander Aukust (Estonian Business School) ja Frank Karro (Tartu Kutsehariduskeskus) võistleva õpilastiimina.

19.–21. oktoobril osales Triin Liin (Tartu Ülikool) virtuaalselt konverentsil IAEVG Riga 2021 ja 2.–5. novembril 2021 virtuaalselt konverentsil NICE Academy 2021. Eesmärk oli osalemine töötubades ja ettekannete kuulamine karjääri planeerimise ja selle toetamise teemadel.

21.–24. novembril 2021 viidi läbi õppereis Ukrainasse STARTER metoodikate tutvustamiseks Ukraina partnerülikoolides. Edu ja Tegu programmi poolt osalesid õppereisil Piret Arusaar, Maret Ahonen, Lilian Ariva (Tartu Ülikool) ja Katrin Kivisild (Haridus- ja Noorteamet).

30. novembrist kuni 4. detsembrini 2021 osales Lilian Ariva (Tartu Ülikool) Saksamaal Berliinis teaduskonverentsil "Shaping the future of learning | Online Educa Berlin 2021". Eesmärk oli osalemine konverentsi töötubades, saamaks informatsiooni õpiobjektide arenduseks, ja temaatiliste ettekannete kuulamine.

Kuigi aasta lõikes osaleti plaanitud suuremal arvul, s.o kuuel konverentsil-õppereisil (sihttase: 1), jäi osalemiskordade arv – 13 (sihttase: 10–12 inimest) – plaanipäraseks. Ülemaailmsed takistused reisimisel seoses koroonapandeemiaga on lõdvenenud ja annavad lootust, et ka 2022. aastal on võimalik õppereise läbi viia.

Auhinna väljaandmine parimale ettevõtlus- ja karjääriõppe teemalisele tudengitööle

Töörühma arutelude käigus selgus, et tudengitöö auhinna väljaandmine on liialt ressursimahukas. Seetõttu otsustati auhindu mitte välja anda.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Väljakutsed ja lahendused

On olnud viivitusi õigeaegsel andmete esitamisel. Selle väljakutse ületamiseks tehakse seire jaoks oluliste kuupäevade kohta pidevalt ennetavat teavitust, et tegevussuundade töötajad saaksid oma aega vastavalt ette planeerida.

Partnerluslepingute allkirjastamine mõnevõrra takistas tegevustega alustamist, lepingud allkirjastati 2021. aasta aprillis.

Koroonapandeemia piirangutest tulenevalt pole mõistlik õppereise pikalt ette planeerida.

2022. aasta plaanid

Seire tegevused jätkuvad vastavalt seire skeemile ja seire aruande sisendi vormile. Panustatakse 2023. aasta tegevuskavade ja eelarve planeerimisse ja loomisesse ning lüüakse kaasa programmi toetuse andmise tingimuste muudatuste tegemisel, sh sisuliselt, indikaatorite ja eelarve osas.

Seoses eriolukorrast tingitud piirangute ja ülemaailma koroonakriisiga pole hetkel võimalik ega mõistlik **õppereise** pikalt ette planeerida. Õppereiside eesmärk on toetada ettevõtlus- ja karjääriõppe arendajate teadmiste kasvu, inspiratsiooni ja motivatsiooni ettevõtlus- ja karjääriõppe arendamisel.

Uuringute põhjal on ettevalmistamisel või ilmumisel mitu **teadusartiklit**, mis avaldatakse teadusajakirjades.

Viiakse läbi **karjääriõppe uuring**. Koostatakse karjääripädevuste enesehindamise küsimustik, mille abil uuritakse lõpetajate karjääripädevusi. Tulemiks on üldkasutatav küsimustik ja ülevaade lõpetajate pädevuste tasemest. 2021. aasta jooksul valmis lähteülesanne ning algas küsimustiku koostamine ja valideerimine, 2022. aastal analüüsitakse lõpetajate karjääripädevuste arengut.

Töötatakse välja **digitaalne enesehindamise instrument**: hindamisvahend põhikooli II ja III kooliastme õpilastes kujundatava ettevõtlikkuspädevuse hindamiseks (sh digitaalselt, nii eesti kui ka vene keeles). 2021. aasta lõpuks oli enesehindamise instrument välja töötatud, 2022. aasta jooksul instrument piloteeritakse ja toimuvad tutvustavad seminarid.

Toetatakse **karjäärifestivali** "Sprint tulevikku" läbiviimist ([LINK](#)), mis toimub 16.–17.02.2022. Karjäärifestivali raames viiakse kokku üliõpilased ja tööandjad-ettevõtjad, et üliõpilased oleksid paremini kursis tööturu muutuvate vajadustega. Festivali töötubadest saadakse teadmisi ja oskusi oma karjääri juhtimiseks ja edendamiseks. Karjäärifestivali ettevalmistused algasid 2021. aasta II pooles, eelkõige töötubade temade ja esinejate valik, ajakava planeerimine, töötubade sisuline ettevalmistus. Tegevust juhivad Tartu Ülikool.

Jätkub oluliste panustajate **pädevuste arendamine**, mh koolitustel osalemise kaudu, et saavutada seatud eesmärged, ja **2023+ jätkuprogrammi** kavandamine: fookuse ja tegevussuundade planeerimine.

Tegevussuund 6: teadlikkuse tõstmine ettevõtlus- ja karjääriõppe arendamise vajalikkusest ja võimalustest

2021. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 6 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
7.6: Ettevõtlus- ja karjääriõpet propageerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv;
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
7.6 a i: Tunnustatute arv;
7.6 a ii: Avaldatud uudiskirjade arv;
- Täiendavad indikaatorid:
Kodulehe (<http://www.ettevotlusope.ee>) külastuste arv;
Edu ja Tegu programmi Facebooki lehe (<http://www.facebook.com/ettevotlusope>) fännide arv;
Meedias jm kanalites programmi Edu ja Tegu kohta ilmunud artiklite ja muude kajastuste arv.

Indikaatorite täitmine 31.12.2021 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 16.

Tabel 16. Tegevussuuna 6 indikaatorid 2021. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 6		2016– 2020	Sihttase 2016– 2020	1.01.21– 31.03.21	1.04.21– 31.05.21	1.06.21– 30.09.21	1.10.21– 31.12.21	2021 KOKKU	Siht- tase 2021	Sihttase 2016– 2023
7.6	Ettevõtlus- ja karjääriõpet propageerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	12235	6200	565	513	1085	824	2987	600	–
7.6 a i	Tunnustatute arv	20	–	0	0	0	5	5	5	
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	21	–	0	1	1	2	4	4	

Allikas: autori koostatud

2021. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2021. aastal osaleti ettevõtlus- ja karjääriõpet propageerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel 2987 korda. Vastavalt tunnustamise statuudile tunnustati viies kategoorias. Ilmus neli uudiskirja.

Teavitus- ja tunnustusürituste läbiviimine

Toimunud on järgmised (teavitus)üritused:

- 26.02: ettevõtluspädevuse enesehindamise uuringu tulemuste tutvustus (164 osalejat),
- 22.03: ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringu tutvustus (25 osalejat),
- 30.03: üldhariduse III kooliastme lõimitud ainekava seminar (64 osalejat),
- 16.04: mooduli „Õpitee ja töö muutub keskkonnas“ rakendamise võimalusi tutvustav teabepäev kunstide õppesuuna ja rõivatöötuse õppekavarühma erialade kutseõpetajatele (18 osalejat),
- 21.04: lõimitud ainekava „Ettevõtlikuna töömaailma“ tutvustav seminar (45 osalejat),

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

- 26.04: I kooliastmele ettevõtluspädevust ja rahatarkust arendavate töölehtede tutvustus (81 osalejat),
- 5.05: ettevõtete ja koolide koostööseminar (85 osalejat),
- 12.05: Teacher Made keskkonna tutvustus Edu ja Tegu töölehtede keskkonnana (88 osalejat),
- 13.05: I kooliastmele ettevõtluspädevust ja rahatarkust arendavate töölehtede tutvustus (75 osalejat),
- 24.05: lõimitud ainekava „ettevõtlikuna töömaailma“ tutvustav seminar (44 osalejat).
- 16.06: avalik veebiseminar "Noored suveks tööle: kuidas toetada noore algatusvõimet ja ettevõtlikkust?" ([LINK](#)) (527 vaatamist),
- 28.–30.06: Edu ja Tegu suvekool Roosta Puhkekülas (130 osalejat),
- 18.–19.10: ettevõtlusoskuste võistlus Kuressaare Ametikoolis (8 tiimi, 16 osalejat),
- 3.–4.11: ettevõtlus- ja karjääriõppe konverents "Ennast juhtiv ja väärtust loov noor ei ole imeloom. Vol 2" (hübriid, 399 osalejat + 2280 vaatamist),
- 1.12: ettevõtete-koolide koostööseminar ([LINK](#)) (virtuaalne, 136 osalejat).

STARTER üritused:

- kevadsemestri avaüritused Tallinnas, Tartus, Kohtla-Järvel ja Haapsalus (kokku 223 osalejat),
- sügissemestri avaüritused Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Narvas (kokku 282 osalejat).

STARTER regionaalsed tötoad:

- 9.02: Miina Härma Gümnaasiumis (24 osalejat),
- 18.02: Tallinna Teeninduskoolis (28 osalejat),
- 18.03: Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis (37 osalejat),
- 6.04: Võru Kesklinna Koolis (34 osalejat),
- 16.04: Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis (25 osalejat),
- 4.05: Ehte Humanitaargümnaasiumis (18 osalejat),
- 13.09: Inspiratsiooni ja meeskonnatöö töötuba Gaia Koolis (30 osalejat),
- 30.09: Ideede Häkaton Põlvas (116 osalejat),
- 7.10: Tartu Kutsehariduskeskuses (55 osalejat),
- 8.10: Hiiumaa Gümnaasiumis (36 osalejat),
- 20.10: Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudis õpetajakoolituse tudengitele (30 osalejat),
- 20.10: Tallinna Ülikooli kutsehariduse õpetajakoolituse bakalaureuse taseme tudengitele (21 osalejat),
- 2.11: Miina Härma Gümnaasiumis (29 osalejat),
- 9.11: Luua Metsanduskoolis (41 osalejat),
- 18.11: Tallinna Ülikooli kutsehariduse õpetajakoolituse magistri taseme tudengitele (10 osalejat),
- 7.12: Võru Kesklinna Koolis (51 osalejat).

Tunnustamine toimus 3.–4.11.2021 ettevõtlus- ja karjääriõppe **konverentsi** "Ennast juhtiv ja väärtust loov noor ei ole imeloom. Vol 2" raames ([LINK](#)). Tunnustati parimaid viies kategoorias tunnustamise statuudi põhiselt. Tunnustamise statuut on üle vaadatud programmi lisandunud sihtrühmade ja teemade (eelkõige karjääriõppe ja alusharidus) valguses.

Meeneid auhindadeks võistlustele ja parimatele praegu ei hangita, hangitakse vajadusel vastavalt Harno raamhankele.

[Info levitamine trükistena](#)

Uudiskirjad ilmusid aprillis, augustis, oktoobris ja detsembris.

Erileht ilmus 11.11.2021 Postimehe ja Õpetajate Lehe vahel, loetav veebis ([LINK](#)).

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Trükiseid ja infomaterjale enamasti ei kasutata, infot levitatakse **meedia- jt veebikajastuste** kaudu, mis võimaldab paremini sihtida konkreetseid sihtrühmasid ja infot operatiivsemalt jagada. Ilmunud on 36 kajastust eri kanalites (vt tabel 17).

Tabel 17. Meediakajastused 2021. aastal

Allikas	Pealkiri	Kuupäev	Link
Geenius	Rikkusele alus maast ja madalast: sügisest õpetatakse lasteaijalapsi raha lugema ja kasutama	4.01.2021	LINK
Postimees	Noorte ettevõtlusõpe vajab tuge	18.02.2021	LINK
Teeviit	STARTER programmi mentori soovitusel oma idee elluviimisega alustamiseks	28.02.2021	LINK
Teeviit	Martti lugu: kogemus on sama palju väärt kui toimiv ettevõte	14.02.2021	LINK
Teeviit	Pillboxi tiim: ajaplaneerimine ja ülesannete jaotamine tiimiliikmete vahel aitab vältida ületöötamist	14.02.2021	LINK
Teeviit	Arturi kogemuslugu ettevõtte loomisest: ettevõtlus on elustiil	11.02.2021	LINK
Teeviit	Henri kogemuslugu: <i>fake it till you make it</i>	1.02.2021	LINK
Õpetajate Leht	Kuidas teha nii, et häid ettevõtlusõpetajaid jaguks igasse kooli?	12.03.2021	LINK
Õpetajate Leht	Kuidas viia ettevõtlusõppes läbi enesehindamist	30.04.2021	LINK
Külauudis	Regina Jaakson: Nüüd õpetage mind ka, mis on liitprotsent?	5.05.2021	LINK
BNS	Neljapäeval selgub veebiülekanandes aasta parim õpilaste minifirma	6.05.2021	LINK
BNS	Parim õpilaste minifirma valmistab safarimütse	6.05.2021	LINK
Lõuna Postimees	Valga põhikooli ja Hargla kooli noorte minifirma kuulutati aasta parimaks	6.05.2021	LINK
Õpetajate Leht	Ettevõtliku ja rahatargana töömaailma	14.05.2021	LINK
Podcast "Õpime koos"	Ettevõtlus- ja karjääriõppest	1.06.2021	LINK
Õpetajate Leht	Ettevõtlus- ja majandusõpetajad on oodatud kandideerima uudsesse mentorite arenguprogrammi	4.06.2021	LINK
Õpetajate Leht	Tööriistad aitavad õpetajal rajal püsida	18.06.2021	LINK
Õpetajate Leht	Millist tuge vajavad ettevõtlusõpetajad?	27.08.2021	LINK
Õpetajate Leht	Uus käsiraamat karjääri- ja ettevõtlusõpetajatele	17.09.2021	LINK
Õpetajate Leht	Kutsekoolidest on saanud ettevõtlus- ja karjääriõppe teerajajad	24.09.2021	LINK
Teataja	Mis kasu on ettevõtlusõppes?	1.09.2021	LINK
Õpetajate Leht	Kuidas ettevõtlusõppesse enam päriselu tuua?	15.10.2021	LINK
Postimees	Vaata, kes on parimad ettevõtlusõppe edendajad	3.11.2021	LINK
Õpetajate Leht	Aasta ettevõtlus- ja karjääriõppe parimad	5.11.2021	LINK
Raplamaa Sõnumid	Aasta ettevõtlik õpetaja on Kristi Luik	9.11.2021	LINK
Postimees	Aasta ettevõtlikud õpetajad: laske lastel vigu teha ja vastutada, ainult nii nad õpivad	11.11.2021	LINK
Postimees	Edu ja Tegu erileht: Ettevõtlikkus kui võti tulevikku	11.11.2021	
Postimees	Aasta ettevõtlus- ja karjääriõppe edendaja Viljandi Gümnaasium peab oluliseks noorte võimestamist	15.11.2021	LINK
Postimees	Koostöö Jõhvi Gümnaasiumiga tõi Ida-Viru keskaiglale tunnustuse	16.11.2021	
Raplamaa	Hanna Brita Luik: "Paraku loomad ei saa ennast alati ise aidata, aga	16.11.2021	LINK

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Sõnumid	inimesed saavad seda teha”		
Õpetajate Leht	Ettevõtete ja koolide virtuaalne koostööseminar annab ideid õpitava sidumiseks päriseluga	24.11.2021	LINK
Õpetajate Leht	Kuidas senisest enam toetada tulevikutegijaid?	26.11.2021	LINK
Koja Teataja	Haridusele õlg alla!	1.12.2021	LINK
Õpetajate Leht	Ettevõtlus- ja karjääriõppe erileht: Ettevõtlikkus kui võti tulevikku	17.12.2021	LINK
Õpetajate Leht	Orienteerumisjuhised ettevõtlikkuse, ettevõtlus- ja karjääriõppe materjalide kasutamiseks	17.12.2021	LINK

Allikas: autori koostatud

[Parimate ettevõtlus- ja karjääriõppe edendajate tunnustamine](#)

Tunnustamine toimus 3.11.2021 ettevõtlus- ja karjääriõppe konverentsi raames. Tunnustuse pälvimid:

- aasta ettevõtlus- ja karjääriõppe edendaja: Viljandi Gümnaasium,
- aasta ettevõtlik õpetaja: Tallinna Raalkooli klassiõpetaja Margit Luts ja Kehtna Kutsehariduskeskuse karjääri ja ettevõtluse õpetaja Kristi Luik,
- aasta ettevõtlus- ja karjääriõppe mentor: Ida-Viru Keskhaigla,
- aasta ettevõtlikud õppurid: Tallinna 21. Kooli ja Kadrioru Saksa Gümnaasiumi õpilasfirma Spotter koosseisus Morgan Pilviste, Artur Sepp, Joosep Ralf Nõgene, Rasmus Uutar,
- Edu ja Tegu programmi aasta tegija: Tartu Ülikooli seire spetsialist Margit Partei.

[Vajalike teenuste ja teavitusematerjalide läbi riigihanke sisseostmine](#)

Hange viidi läbi konverentsi tehniliseks korralduseks ja erilehe loomiseks.

[Muu](#)

Edu ja Tegu kodulehe keskmine kuine külastuste arv 2021. aastal oli 3516. Enim külastati kodulehte oktoobris, novembris ja aprillis. Facebooki lehe fännide arv on aastaga kasvanud 1702-lt 1908-ni (11%). Facebooki lehel on 2001 jälgijat.

[Väljakutsed ja lahendused](#)

Jätkuvalt tuleb selgitada sihtgruppidele ettevõtlus- ja karjääriõppe vajadust ning arvestada kõneisikute hõivatusega, sh eriti seoses koroonast tingitud olukorra ja distantsõppega (nt parimate praktikate kogumiku koostamisel koolidega kontakti saamisega).

Karjääriõppe teemade kaasamine teavitusse on uus väljakutse.

Peamised väljakutsed on seotud koroonapandeemia ja eriolukorraga: ürituste korraldamisel on vaja arvestada eriolukorrast tingitud piirangutega.

[2022. aasta plaanid](#)

Regulaarselt ilmuvad uudiskirjad. Sügisel ilmub ettevõtlus- ja karjääriõppe erileht ja aasta lõpus parimate praktikate kogumik. Viiakse läbi ettevõtlus- ja karjääriõppe parimate tunnustamine ning koolide ja ettevõtete koostöö seminar. Juuni lõpus toimub suvekool ja juulis Junior Achievementi eestvedamisel üle-euroopaline GEN-E õpilas- ja tudengifirmade võistlus.

Kokkuvõte

31.12.2021 seisuga on ettevõtlus- ja karjääriõppe programmis osalenud 520 õppeasutust: 53 koolieelset lasteasutust, 414 üldhariduskooli, 34 kutseõppeasutust ja 19 kõrgkooli; ettevõtlus- ja karjääriõpet rakendab neist 71 protsenti, s.o 368 õppeasutust: kuus koolieelset lasteasutust, 314 üldhariduskooli, 32 kutseõppeasutust ja 16 kõrgkooli.

31. detsembri 2021. a seisuga on tegevussuunas 1 valminud 18 ettevõtlusõppe moodulit, on piloteeritud 15 moodulit 28 õppeasutuses ja alustatud 11 mooduli rakendamist 117 õppeasutuses: 69 üldhariduskoolis, 32 kutsekoolis ja 16 kõrgkoolis.

Tegevussuunas 2 toimus 2021. aastal 24 täienduskoolitust, kus osaleti 494 korda, neist 74 protsenti olid õppeasutuste ja 26 protsenti muude asutuste spetsialistide osaluskorrad. Koolitustel osales 241 õpetajat/õppejõudu üle Eesti.

Aastal 2021 liitus tegevussuunas 3 Junior Achievementi ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega 23 üldhariduskooli, haridusprogrammiga "Ettevõtlik kool" liitus kuus koolieelset lasteasutust ja 14 uut üldhariduskooli. "Ettevõtliku kooli" koolitustel osales 810 inimest ja JA koolitustel osaleti 364 korda. Ettevõtlus- ja karjääriõppe alast nõustamist sai 233 õppeasutust (37 koolieelset lasteasutust, 172 üldhariduskooli, 20 kutsekooli ja neli kõrgkooli).

Tegevussuunas 4 viidi 2021. aastal eelinkubatsiooni programmi STARTER läbi mõlemal semestril Tallinnas (STARTERtallinn) ja Tartus (STARTERtartu) ning kevadsemestril toimusid STARTERi regionaalsed programmid Kohtla-Järvel ja Haapsalus ning sügissemestril Pärnus ja Narvas. Programmi lõpetas 124 tiimi, s.o 458 õppurit. Lisaks toimusid regionaalsed töötoad, kus osales 585 õppurit. STARTER programmi ja regionaalsed töötoad läbis kokku 135 tiimi, s.o 1069 õppurit 36 õppeasutusest (18 üldhariduskoolist, 9 kutseõppeasutusest ja 9 kõrgkoolist). Toimunud üritustel on osaletud 4991 korda.

Tegevussuunas 5 korraldati 2021. aastal kaks õppereis ja osaleti neljal teaduskonverentsil, tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldati kolm teadusartiklit. Programmi seire skeem on rakendatud plaanipäraselt, ilmus neli seire aruannet. Valmis "Ettevõtliku kooli" uuring.

Tegevussuuna 6 raames on toimunud ettevõtlus- ja karjääriõpet propageerivad üritused, kus osaleti 2021. aastal kokku 2987 korda. Ilmus neli uudiskirja. Toimus ettevõtlus- ja karjääriõppe konverents, kus tunnustati valdkonna parimaid viies kategoorias.

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisad

Lisa 1. Seire tulemuste koondtabel 31.12.2021 seisuga

Programmi üldine tulemuslikkus	1.01.16– 31.12.16	1.01.16– 31.12.17	1.01.16– 31.12.18	Sihttase 2016– 2018	1.01.16– 31.12.19	1.01.16– 31.12.20	Sihttase 2016– 2020	1.01.16– 31.03.21	1.01.16– 31.05.21	1.01.16– 30.09.21	1.01.16– 31.12.21	Sihttase 2016– 2023
RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA												
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	174 (139 ük, 20 kk, 15 kõk)	295 (250 ük, 26 kk, 19 kõk)	368 (320 ük, 29 kk, 19 kõk)	360	409 (360 ük, 30 kk, 19 kõk)	436 (383 ük, 34 kk, 19 kõk)	425	436 (383 ük, 34 kk, 19 kõk)	438 (385 ük, 34 kk, 19 kõk)	463 (1 la, 409 ük, 34 kk, 19 kõk)	520 (53 la, 414 ük, 34 kk, 19 kõk)	450
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA												
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	48%	58%	59%	58%	69%	78%	75%	78%	79%	75%	71%	90%

Tegevussuund 1	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	2019– 2020	2016– 2020	Sihttase 2016– 2020	1.01.21– 31.03.21	1.04.21– 31.05.21	1.06.21– 30.09.21	1.10.21– 31.12.21	2021	Siht- tase 2021	Sihttase 2016– 2023
7.1 a Tegevuse raames väljatöötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlusõppe moodulite arv	16*/13**/1 1***	14	–	16*/13**/ 11***	16	–	–	2	0	2*/2**/0***	–	16
7.1 b Tegevuse raames välja töötatud ettevõtlus- ja karjäärikujundamise pädevuste õpiobjektide arv	–	–	–	–	–	0	0	0	11	11	8	17
7.1 b i Digitaalselt kättesaadavate õpiobjektide arv	–	–	–	–	–	0	0	0	10	10	8	17
Tegevussuund 2	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	2019– 2020	2016– 2020	Sihttase 2016– 2020	1.01.21– 31.03.21	1.04.21– 31.05.21	1.06.21– 30.09.21	1.10.21– 31.12.21	2021	Siht- tase 2021	Sihttase 2016– 2023
7.2 Ettevõtlus- ja karjääriõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	2225 (388 ük, 367 kk, 717 kõk)	2000	1002 (620 ük, 90 kk, 128 kõk)	3227 (1008 ük, 457 kk, 845 kõk)	3050	0	47 (14 ük, 4 kk, 13 kõk)	206 (103 ük, 21 kk, 24 kõk)	241 (17 la, 67 ük, 28 kk, 73 kõk)	494 (17 la, 183 ük, 53 kk, 111 kõk)	480	4500
7.2 a Koolitustel osalenud õpetajate arv	779 (272 ük, 164 kk, 343 kõk)	–	209 (126 ük, 17 kk, 66 kõk)	920 (364 ük, 178 kk, 378 kõk)	–	0	31 (13 ük, 4 kk, 13 kõk)	104 (74 ük, 12 kk, 18 kõk)	163 (17 la, 61 ük, 21 kk, 64 kõk)	241 (17 la, 117 ük, 28 kk, 79 kõk)	180	–

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 1 jätkub

Tegevussuund 3		2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	2019– 2020	2016– 2020	Sihttase 2016– 2020	1.01.21– 31.03.21	1.04.21– 31.05.21	1.06.21– 30.09.21	1.10.21– 31.12.21	2021	Siht- tase 2021	Sihttase 2016– 2023
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	60 (60 ük)	50	28 (28 ük)	88 (88 ük)	90	0	9 (9 ük)	2 (2 ük)	5 (5 ük)	16 (16 ük)	20	134
7.3 a i	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	–	97 (66 ük, 23 kk, 8 kõk)	117 (69 ük, 32 kk, 16 kõk)	–	0	0	0	0	0	60 (sh 100% kk ja kõk)	–
7.3 a ii	Nõustatud koolide arv	–	–	–	–	–	3 (2 kk, 1 kõk)	179 (1 la, 164 ük, 11 kk, 3 kõk)	6 (6 kk)	45 (36 la, 8 ük, 1 kk)	233 (37 la, 172 ük, 20 kk, 4 kõk)	120	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	101 (101 ük)	–	20 (20 ük)	121 (121 ük)	–	0	10 (10 ük)	1 (1 ük)	10 (6 la, 4 ük)	21 (6 la, 15 ük)	20	–
7.3 b ii	"Ettevõtliku kooli" koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	5887 (3829)	–	1730 (1092)	7617 (4921)	–	488 (462)	23 (23)	230 (127)	306 (198)	1045 (810)	– (1200)	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	237 (221 ük, 16 kk)	–	74 (74 ük)	312 (295 ük 16 kk)	–	0	0	15 (15 ük)	8 (8 ük)	23 (23 ük)	20	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	1044 (842)	–	763 (580)	1807 (1422)	–	72 (72)	0	158 (132)	134 (48)	364 (252)	400 (–)	–
Tegevussuund 4		2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	2019– 2020	2016– 2020	Sihttase 2016– 2020	1.01.21– 31.03.21	1.04.21– 31.05.21	1.06.21– 30.09.21	1.10.21– 31.12.21	2021	Siht- tase 2021	Sihttase 2016– 2023
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	403	385	279 (sh 77 kv)	682 (sh 224 kv)	600	–	41 (sh 9 kv)	–	83 (sh 23 kv)	124 (sh 32 kv)	115 (sh 28 kv)	860
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	1420	–	1046	2466	–	–	133	–	325	458	430	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	43 (20 ük, 8 kk, 15 kõk)	–	53 (26 ük, 13 kk, 14 kõk)	71 (41 ük, 15 kk, 15 kõk)	–	–	15 (4 ük, 2 kk, 9 kõk)	–	32 (16 ük, 7 kk, 9 kõk)	36 (18 ük, 9 kk, 9 kõk)	30	–

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 1 jätkub

7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	403	–	374	777	–	–	51	–	84	135	148	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	–	–	2316	–	–	–	325	–	744	1069	800	–
Tegevussuund 5		2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2016–2020	1.01.21–31.03.21	1.04.21–31.05.21	1.06.21–30.09.21	1.10.21–31.12.21	2021	Sihttase 2021	Sihttase 2016–2023
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	14	7	2	16	20	0	0	1	2	3	–	–
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	11	–	1	12	–	0	0	2	4	6	1	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	10	–	2 (lr) + 2 (vr)	12 (lr) + 2 (vr)	–	0	0	0	1	1	1	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	8	–	8	16	–	1	1	1	1	4	4	–
7.5 a iv	Välja antud tudengitööde auhindade arv	–	–	–	–	–	0	0	0	0	0	1	–
7.5 a v	Oluliste panustajate poolt läbitud koostatute arv	–	–	–	–	–	0	0	2	2	4	6	–
Tegevussuund 6		2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2016–2020	1.01.21–31.03.21	1.04.21–31.05.21	1.06.21–30.09.21	1.10.21–31.12.21	2021	Sihttase 2021	Sihttase 2016–2023
7.6	Ettevõtlus- ja karjääriõpet, propageerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	5119	5000	7116	12235	6200	565	513	1085	824	2987	600	–
7.6 a i	Tunnustatute arv	10	–	10	20	–	0	0	0	5	5	5	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	13	–	8	21	–	0	1	1	2	4	4	–

Allikas: autori koostatud

Lisa 2. Rakenduskava tulemusnäitajasse arvestatud õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	38	Peetri Kool
2	Albu Põhikool	39	Peetri Lasteaed-Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	40	Pirita Majandusgümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	41	Põlva Gümnaasium
5	Are Kool	42	Rakvere Põhikool
6	Audentese Erakool	43	Räpina Ühisgümnaasium
7	Elva Gümnaasium	44	Ristiku Põhikool
8	Haapsalu Nikolai Kool*	45	Rõuge Põhikool
9	Hummuli Põhikool	46	Kuressaare Hariduse Kool
10	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	47	Saku Gümnaasium
11	Jakob Westholmi Gümnaasium	48	Saverna Põhikool
12	Järva-Jaani Gümnaasium	49	Sindi Gümnaasium
13	Jõgeva Põhikool	50	Suure-Jaani Kool
14	Kääpa Põhikool	51	Tabasalu Kool
15	Keeni Põhikool	52	Tallinna 21. Kool
16	Kirivere Kool	53	Tallinna 32. Keskkool
17	Kiviõli I Keskkool	54	Tallinna Arte Gümnaasium
18	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	55	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
19	Kuldre Kool	56	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
20	Kuusalu Keskkool	57	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium
21	Lasnamäe Põhikool	58	Tallinna Pae Gümnaasium
22	Lasnamäe Vene Gümnaasium	59	Tallinna Tehnikagümnaasium
23	Leisi Kool	60	Tallinna Ühisgümnaasium
24	Lümanda Põhikool	61	Tapa Gümnaasium
25	Meremäe Kool	62	Tartu Veeriku Kool
26	Mikitamäe Kool	63	Turba Kool
27	Mooste Mõisakool	64	Türi Ühisgümnaasium
28	Narva Pähklimäe Gümnaasium	65	Uhtna Põhikool
29	Narva Soldino Gümnaasium	66	Väätsa Põhikool
30	Nissi Põhikool	67	Valga Priimetsa Kool
31	Nõo Põhikool	68	Vanalinna Hariduskollegium
32	Nõo Reaalgümnaasium	69	Vändra Gümnaasium
33	Parksepa Keskkool	70	Värska Gümnaasium
34	Pärnu Koidula Gümnaasium	71	Viimsi Kool
35	Pärnu Rääma Põhikool	72	Viljandi Kesklinna Kool
36	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	73	Viljandi Paalalinna Kool
37	Pärnu-Jaagupi Põhikool	74	Võru Kesklinna Kool
Kutseõppeasutused			
1	Kuressaare Ametikool	2	Tartu Kutsehariduskeskus
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	5	Estonian Business School
2	Eesti Kunstiakadeemia	6	Tallinna Tehnikaülikool
3	Eesti Maaülikool	7	Tallinna Ülikool
4	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	8	Tartu Ülikool
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
75	Aste Põhikool	86	Paldiski Ühisgümnaasium
76	Juuru Eduard Vilde Kool	87	Palivere Põhikool
77	Jõõpre Kool	88	Rakke Kool
78	Kohila Mõisakool	89	Rapla Vesiroosi Kool
79	Koonga Kool	90	Tallinna Reaalkool
80	Kunda Ühisgümnaasium	91	Tamsalu Gümnaasium

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 2 jätkub

81	Kärla Põhikool	92	Türi Põhikool
82	Lõpe Kool	93	Vajangu Põhikool*
83	Mõniste Kool	94	Valjala Põhikool
84	Orissaare Gümnaasium	95	Vastse-Kuuste Kool
85	Osula Põhikool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
96	Adavere Põhikool*	102	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
97	Iisaku Gümnaasium	103	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
98	Luunja Keskkool	104	Tartu Tamme Kool
99	Metsapoole Põhikool	105	Tartu Variku Kool
100	Paide Ühisgümnaasium*	106	Tõstamaa Keskkool
101	Pärnu Vanalinna Põhikool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
107	Ambla-Aravete Kool	121	Lüllemäe Põhikool
108	Eidapere Kool	122	Rakvere Gümnaasium
109	Haljala Kool	123	Rocca al Mare Kooli Vodja Individaalõppekeskus
110	Ilmatsalu Põhikool	124	Roosna-Alliku Põhikool
111	Imavere Põhikool	125	Salme Põhikool
112	Kanepi Gümnaasium	126	Sinimäe Põhikool
113	Keila Kool	127	Tallinna 53. Keskkool
114	Klooga Kool*	128	Tallinna Laagna Gümnaasium
115	Koeru Keskkool	129	Tartu Descartes'i Kool
116	Kohila Gümnaasium	130	Tartu Hansa Kool
117	Kohtla-Järve Järve Kool	131	Valga Põhikool
118	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	132	Vinni-Pajusti Gümnaasium
119	Kostivere Kool	133	Võru Kreutzwaldi Kool
120	Kärdla Põhikool	134	Väike-Maarja Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
3	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	5	Viljandi Kutseõppekeskus
4	Rakvere Ametikool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
135	Abja Gümnaasium	145	Narva Täiskasvanute Kool
136	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	146	Oru Kool
137	EBS Gümnaasium	147	Põlula Kool*
138	Hiiumaa Gümnaasium	148	Pärnu Ülejõe Põhikool
139	Hugo Treffneri Gümnaasium	149	Rõngu Keskkool
140	Jõhvi Gümnaasium	150	Tallinna Inglise Kolledž
141	Kadrioru Saksa Gümnaasium	151	Tallinna Rahumäe Põhikool
142	Kehtna Põhikool	152	Tartu Tamme Gümnaasium
143	Kihnu Kool	153	Voore Põhikool
144	Narva Kesklinna Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
6	Luu Metsanduskool	8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus
7	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	9	Räpina Aianduskool
Kõrgkoolid			
9	Tartu Tervishoiu Kõrgkool		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
154	Kuressaare Nooruse Kool	156	Pärnu Kuninga Tänavaga Põhikool
155	Narva Paju Kool	157	Suure-Jaani Gümnaasium

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 2 jätkub

Kutseõppeasutused			
10	Tallinna Teeninduskool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
158	Aseri Kool	163	Tartu Jaan Poska Gümnaasium
159	Haapsalu Põhikool	164	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
160	Haapsalu Viigi Kool	165	Varbola Lasteaed-Algkool
161	Kõmsi Lasteaed-Algkool	166	Vasta Kool
162	Tallinna Järveotsa Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
11	Tallinna Polütehnikum	12	Tallinna Tööstushariduskeskus
Kõrgkoolid			
10	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
167	Audru Kool	175	Põlva Kool
168	Häädemeeste Keskkool	176	Tallinna Öismäe Vene Lütseum
169	Haapsalu Linna Algkool	177	Tarbja Lasteaed-Kool
170	Harkujärve Põhikool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
171	Lauka Põhikool	179	Viljandi Jakobsoni Kool
172	Loksa Gümnaasium	180	Võhma Kool
173	Mustvee Kool	181	Võru Gümnaasium
174	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
13	Tallinna Kopli Ametikool	16	Tallinna Majanduskool
14	Tallinna Balletikool	17	Võrumaa Kutsehariduskeskus
15	Tallinna Ehituskool		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
182	Hagudi Põhikool	187	Põltsamaa Ühisgümnaasium
183	Illuka Kool	188	Vaimastvere Kool
184	Kohtla-Nõmme Kool	189	Viljandi Gümnaasium
185	Noarootsi Kool	190	Viljandi Kaare Kool
186	Paide Gümnaasium		
Kõrgkoolid			
11	Kõrgem Kunstikool Pallas		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
191	Jõhvi Põhikool	194	Kuuste Kool
192	Jõhvi Vene Põhikool	195	Sakala Eragümnaasium
193	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	196	Waldorfkool Läte
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
197	Avinurme Gümnaasium	213	Püha Johannese Kool
198	Haabersti Vene Gümnaasium	214	Saue Gümnaasium
199	Hargla Kool	215	Simuna Kool
200	Jüri Gümnaasium	216	Tallinna Heleni Kool
201	Konguta Kool	217	Tallinna Kivimäe Põhikool
202	Krootuse Põhikool	218	Tallinna Tondi Kool
203	Kuressaare Vanalinna Kool	219	Tartu Annelinna Gümnaasium
204	Lasnamäe Gümnaasium	220	Tartu Forseliuse Kool
205	Lüganuse Kool	221	Tori Põhikool
206	Maardu Gümnaasium	222	Tsireguliina Kool
207	Merivälja Kool	223	Ülenurme Gümnaasium
208	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	224	Valga Gümnaasium

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 2 jätkub

209	Paldiski Põhikool*	225	Veltsi Lasteaed-Algkool
210	Palupera Põhikool	226	Viimsi Gümnaasium
211	Pärnu Tammsaare Kool	227	Viiratsi Kool
212	Pisisaare Algkool*		
Kutseõppeasutused			
18	Kehtna Kutsehariduskeskus		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
228	Heimtali Põhikool	234	Sillamäe Vanalinna Kool
229	Kullamaa Keskkool	235	Siimusti Lasteaed-Algkool
230	Kuremaa Lasteaed-Algkool	236	Toila Gümnaasium
231	Läänemaa Ühisgümnaasium	237	Varbla Kool
232	Lihula Gümnaasium	238	Virtsu Kool
233	Metsküla Algkool		
Kõrgkoolid			
12	Eesti Lennuakadeemia	14	Sisekaitseakadeemia
13	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*	15	Tallinna Tehnikakõrgkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
239	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	245	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
240	Halliste Põhikool	246	Pärnu Vabakool
241	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	247	Risti Põhikool
242	Käina Kool	248	Sillamäe Gümnaasium
243	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool	249	Taebla Kool
244	Palade Põhikool		
Kutseõppeasutused			
19	Haapsalu Kutsehariduskeskus	20	Järvamaa Kutsehariduskeskus
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
250	Gustav Adolphi Gümnaasium	262	Puurmani Mõisakool*
251	Haanja Kool	263	Raasiku Kool
252	Jõgevamaa Gümnaasium	264	Rapla Kesklinna Kool
253	Kallavere Keskkool	265	Rocca al Mare Kool
254	Kalmetu Põhikool	266	Sillamäe Kannuka Kool
255	Kohtla-Järve Gümnaasium	267	Sõmeru Põhikool
256	Kõpu Põhikool	268	Tallinna Kesklinna Põhikool
257	Laiuse Jaan Poska Põhikool	269	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
258	Loo Keskkool	270	Tapa Keelekümluskool
259	Märjamaa Gümnaasium	271	Tarvaste Gümnaasium
260	Paide Hillar Hanssoo Põhikool	272	Tilsi Põhikool
261	Paikuse Põhikool	273	Varstu Kool
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
274	Lohusuu Kool	275	Vastseliina Gümnaasium
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
276	Aakre Lasteaed-Algkool	285	Puhja Kool
277	Ehte Humanitaargümnaasium	286	Tallinna Humanitaargümnaasium
278	Kambja Põhikool	287	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
279	Kiviõli Vene Kool	288	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool
280	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	289	Tallinna Läänemere Gümnaasium
281	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	290	Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium
282	Kolkja Lasteaed-Põhikool	291	Tallinna Tõnismäe Realkool
283	Lasila Põhikool	292	Tartu Karlova Kool
284	Narva Keeltelütseum		

Lisa 2 jätkub

2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
293	Miina Härma Gümnaasium	294	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium*
Kutseõppeasutused			
21	Eesti Esimene Erakosmeetikakool	27	Juuksurite Erakool "Maridel"
22	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	28	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool
23	Eesti Merekool	29	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
24	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool	30	Tartu Kunstikool
25	Heino Elleri Muusikakool	31	Valgamaa Kutseõppekeskus
26	Hiiumaa Ametikool	32	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool
Kõrgkoolid			
16	Kaitseväge Akadeemia		
2021 I periood			
2021 II periood			
Üldhariduskoolid			
295	Kalamaja Põhikool	296	Tallinna Kunstigümnaasium
2021 III periood			
Üldhariduskoolid			
297	Peipsi Gümnaasium		
2021 IV periood			
Koolieelsed lasteasutused			
1	Imavere Lasteaed Mõmmi	4	Sillamäe Lasteaed Pääsupesa
2	Kärdla Lasteaed	5	Tallinna Lepatriinu Lasteaed
3	Palade Lasteaed	6	Vaivara Lasteaed
Üldhariduskoolid			
298	Aruküla Põhikool	307	Pärnu Raeküla Kool
299	Gaia Kool (Tallinn)	308	Pärnu Ühisgümnaasium
300	Haabneeme Kool	309	Rakvere Eragümnaasium
301	Kadrina Keskkool	310	Rapla Gümnaasium
302	Kammeri Kool	311	Retla-Kabala Kool
303	Kose Gümnaasium	312	Ruila Põhikool
304	Lähte Ühisgümnaasium	313	Tabasalu Gümnaasium
305	Noarootsi Gümnaasium	314	Tartu Katoliku Hariduskeskus
306	Nõva Kool		

Allikas: autori koostatud

Lisa 3. Rakenduskava väljundindikaatorisse arvestatud õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	54	Mooste Põhikool
2	Albu Põhikool	55	Mäetaguse Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	56	Märjamaa Gümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	57	Narva 6. Kool
5	Are Kool	58	Narva Pähklimäe Gümnaasium
6	Audentese Erakool	59	Narva Soldino Gümnaasium
7	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	60	Narva Vanalinna Riigikool
8	EBS Gümnaasium	61	Nissi Põhikool
9	Elva Gümnaasium	62	Noarootsi Kool
10	Emmaste Põhikool	63	Nõo Põhikool
11	Gustav Adolfi Gümnaasium	64	Nõo Realgümnaasium
12	Haabersti Vene Gümnaasium	65	Orava Kool
13	Haanja Kool	66	Osula Põhikool
14	Haapsalu Nikolai Kool*	67	Paide Gümnaasium
15	Haljala Kool	68	Paldiski Ühisgümnaasium
16	Hummuli Põhikool	69	Parksepa Keskkool
17	Iisaku Gümnaasium	70	Peetri Kool
18	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	71	Peetri Lasteaed - Põhikool
19	Jakob Westholmi Gümnaasium	72	Pirita Majandusgümnaasium
20	Jõgeva Põhikool	73	Põltsamaa Ühisgümnaasium
21	Jõhvi Vene Põhikool	74	Põlva Gümnaasium
22	Jäneda Kool	75	Pärnu Koidula Gümnaasium
23	Järva-Jaani Gümnaasium	76	Pärnu Rääma Põhikool
24	Kajamaa Kool	77	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
25	Kanepi Gümnaasium	78	Pärnu-Jaagupi Põhikool
26	Keeni Põhikool	79	Rakvere Gümnaasium
27	Keila Kool	80	Rakvere Põhikool
28	Kirivere Kool	81	Rakvere Realgümnaasium
29	Kiviõli I Keskkool	82	Rapla Vesiroosi Kool
30	Kiviõli Vene Kool	83	Retla-Kabala Kool
31	Koeru Keskkool	84	Ridala Põhikool
32	Kohila Gümnaasium	85	Ristiku Põhikool
33	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	86	Roosna-Alliku Põhikool
34	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	87	Rõuge Põhikool
35	Kohtla-Nõmme Kool	88	Räpina Ühisgümnaasium
36	Konguta Kool	89	Kuressaare Hariduse Kool
37	Kose Gümnaasium	90	Saku Gümnaasium
38	Kuldre Kool	91	Salme Põhikool
39	Kuusalu Keskkool	92	Saverna Põhikool
40	Kääpa Põhikool	93	Sillamäe Eesti Põhikool
41	Laagri Kool	94	Sillamäe Kannuka Kool
42	Lagedi Kool	95	Sindi Gümnaasium
43	Lasnamäe Põhikool	96	Suure-Jaani Gümnaasium
44	Lasnamäe Vene Gümnaasium	97	Suure-Jaani Kool
45	Lauka Põhikool	98	Sõmerpalu Põhikool*
46	Lehtse Kool	99	Tabasalu Kool
47	Leisi Kool	100	Tallinna 21. Kool
48	Läänemaa Ühisgümnaasium	101	Tallinna 32. Keskkool
49	Lümanda Põhikool	102	Tallinna Arte Gümnaasium
50	Meremäe Kool	103	Tallinna Kunstigümnaasium
51	Miina Härma Gümnaasium	104	Tallinna Laagna Gümnaasium
52	Mikitamäe Kool	105	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
53	Misso Kool	106	Tallinna Mustamäe Gümnaasium

Lisa 3 jätkub

107	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium	124	Tartu Veeriku Kool
108	Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium	125	Turba Kool
109	Tallinna Mustjõe Gümnaasium	126	Tõstamaa Keskkool
110	Tallinna Nõmme Gümnaasium	127	Türi Ühisgümnaasium
111	Tallinna Pae Gümnaasium	128	Uhtna Põhikool
112	Tallinna Südalinna Kool	129	Valga Priimetsa Kool
113	Tallinna Tehnikagümnaasium	130	Vanalinna Hariduskolleegium
114	Tallinna Vaba Waldorfkool	131	Vastse-Kuuste Kool
115	Tallinna Ühisgümnaasium	132	Viimsi Kool
116	Tapa Gümnaasium	133	Viljandi Kesklinna Kool
117	Tartu Descartes'i Kool	134	Viljandi Paalalinna Kool
118	Tartu Forseliuse Kool	135	Voore Põhikool
119	Tartu Hansa Kool	136	Võnna Keskkool
120	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	137	Võru Kesklinna Kool
121	Tartu Katoliku Hariduskeskus	138	Värskas Gümnaasium
122	Tartu Tamme Gümnaasium	139	Väätsa Põhikool
123	Tartu Variku Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Eesti Merekool	11	Tallinna Ehituskool
2	Haapsalu Kutsehariduskeskus	12	Tallinna Kopli Ametikool
3	Kehtna Kutsehariduskeskus	13	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
4	Kuressaare Ametikool	14	Tallinna Majanduskool
5	Luua Metsanduskool	15	Tallinna Polütehnikum
6	Narva Kutseõppekeskus*	16	Tallinna Teeninduskool
7	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	17	Tartu Kunstikool
8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	18	Tartu Kutsehariduskeskus
9	Rakvere Ametikool	19	Võrumaa Kutsehariduskeskus
10	Räpina Aianduskool	20	Väike-Maarja Õppekeskus*
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtlikuskõrgkool Mainor	9	Sisekaitseakadeemia
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž*	10	Tallinna Tehnikakõrgkool
3	Eesti Kunstiakadeemia	11	Tallinna Tehnikaülikool
4	Eesti Maaülikool	12	Tallinna Ülikool
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	13	Kõrgem Kunstikool Pallas
6	Estonian Business School	14	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
7	Euroakadeemia	15	Tartu Ülikool
8	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
140	Aakre Lasteaed-Algkool	153	Orissaare Gümnaasium
141	Adavere Põhikool*	154	Palivere Põhikool
142	Aste Põhikool	155	Rakke Kool
143	Juuru Eduard Vilde Kool	156	Ruusa Põhikool
144	Jõõpre Kool	157	Sillamäe Gümnaasium
145	Kohila Mõisakool	158	Tallinna Realkool
146	Koonga Kool	159	Tamsalu Gümnaasium
147	Krootuse Põhikool	160	Türi Põhikool
148	Kunda Ühisgümnaasium	161	Unipiha Algkool
149	Kärdla Põhikool	162	Vajangu Põhikool*
150	Kärla Põhikool	163	Valjala Põhikool
151	Lõpe Kool	164	Vändra Gümnaasium
152	Mõniste Kool		
Kutseõppeasutused			
21	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		

Lisa 3 jätkub

2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
165	Audru Kool	174	Paikuse Põhikool
166	Gaia Kool (Tallinn)	175	Pärnu Vanalinna Põhikool
167	Jõhvi Gümnaasium	176	Sõmeru Põhikool
168	Kadrina Keskkool	177	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
169	Kohtla-Järve Järve Kool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
170	Luunja Keskkool	179	Tartu Tamme Kool
171	Metsapoole Põhikool	180	Tõrva Gümnaasium
172	Nõva Kool	181	Ääsmäe Põhikool
173	Paide Ühisgümnaasium*	182	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
22	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	24	Tallinna Tööstushariduskeskus
23	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool		
Kõrgkoolid			
16	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
183	Ambla-Aravete Kool	201	Narva Keeltelütseum
184	Eidapere Kool	202	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
185	Erakool Intellekt	203	Rõngu Keskkool
186	Haapsalu Põhikool	204	Sinimäe Põhikool
187	Hiumaa Gümnaasium	205	Tallinna 53. Keskkool
188	Ilmatsalu Põhikool	206	Tallinna Inglise Kolledž
189	Imavere Põhikool	207	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
190	Jõhvi Põhikool	208	Tallinna Kesklinna Põhikool
191	Kihelkonna Kool	209	Tallinna Kivimäe Põhikool
192	Klooga Kool*	210	Tallinna Rahumäe Põhikool
193	Koigi Kool	211	Tornimäe Põhikool
194	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	212	Valga Põhikool
195	Kostivere Kool	213	Varbola Lasteaed-Algkool
196	Kuressaare Nooruse Kool	214	Vinni-Pajusti Gümnaasium
197	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	215	Võru Kreutzwaldi Kool
198	Kõmsi Lasteaed-Algkool	216	Väike-Maarja Gümnaasium
199	Lüganuse Kool	217	Ämari Põhikool*
200	Lüllemäe Põhikool	218	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
25	Viljandi Kutseõppekeskus		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
219	Abja Gümnaasium	235	Narva Täiskasvanute Kool
220	Avatud Kool	236	Oru Kool
221	Eurogümnaasium	237	Puurmani Mõisakool*
222	Hugo Treffneri Gümnaasium	238	Põlula Kool*
223	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	239	Pärnu Raeküla Kool
224	Jõgevamaa Gümnaasium	240	Pärnu Ülejõe Põhikool
225	Jüri Gümnaasium	241	Sakala Eragümnaasium
226	Kadrioru Saksa Gümnaasium	242	Saue Gümnaasium
227	Kambja Põhikool	243	Taebala Kool
228	Kehtna Põhikool	244	Tallinna Muusikakeskkool
229	Kihnu Kool	245	Tallinna Tõnismäe Reaalkool
230	Loksa Gümnaasium	246	Tallinna Õismäe Gümnaasium
231	Merivälja Kool	247	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
232	Muraste Kool	248	Valga Gümnaasium
233	Mäepealse Erakool	249	Viljandi Gümnaasium
234	Narva Kesklinna Gümnaasium		

Lisa 3 jätkub

Kutseõppeasutused			
26	Järvamaa Kutsehariduskeskus		
Kõrgkoolid			
17	Eesti Lennuakadeemia	19	Kaitseväe Akadeemia
18	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
250	Ehte Humanitaargümnaasium	259	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
251	Häädemeeste Keskkool	260	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium*
252	Karjamaa Põhikool	261	Sillamäe Vanalinna Kool
253	Kehra Gümnaasium	262	Tallinna Euroopa Kool
254	Kiili Gümnaasium	263	Tallinna Läänemere Gümnaasium
255	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	264	Tapa Keelekümbluskool
256	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	265	Tartu Erakool
257	Narva Paju Kool	266	Vastseliina Gümnaasium
258	Tarbja Lasteaed-Kool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
267	Aravete Keskkool	274	Risti Põhikool
268	Aseri Kool	275	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
269	Erakool Oja*	276	Vasta Kool
270	Haabneeme Kool	277	Viiratsi Kool
271	Haapsalu Viigi Kool	278	Viljandi Jakobsoni Kool
272	Heimtali Põhikool	279	Võhma Kool
273	Pärnu Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
27	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
280	Avinurme Gümnaasium	295	Põlva Kool
281	Haapsalu Linna Algkool	296	Simuna Kool
282	Hargla Kool	297	Tabivere Põhikool
283	Harkujärve Põhikool	298	Tallinna Heleni Kool
284	Leie Kool	299	Tallinna Nõmme Põhikool
285	Loova tuleviku kool	300	Tallinna Tondi Kool
286	Maardu Gümnaasium	301	Tartu Aleksander Puškini Kool
287	Mustvee Kool	302	Tori Põhikool
288	Olustvere Põhikool	303	Tsirguliina Kool
289	Otepää Gümnaasium	304	Valga Kaugõppegümnaasium
290	Pärnu Tammsaare Kool	305	Veltsi Lasteaed-Algkool
291	Pärnu Vabakool	306	Viimsi Gümnaasium
292	Pisisaare Algkool*	307	Viljandi Kaare Kool
293	Püha Johannese Kool	308	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
294	Puka Kool		
Kutseõppeasutused			
28	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
309	Hagudi Põhikool	315	Püünsi Kool
310	Illuka Kool	316	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid
311	Kullamaa Keskkool	317	Tartu Kivilinna Kool
312	Loo Keskkool	318	Toila Gümnaasium
313	Noarootsi Gümnaasium	319	Vaimastvere Kool
314	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
29	Heino Elleri Muusikakool		

Lisa 3 jätkub

2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
320	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium		
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
321	Alu Kool	328	Paide Hillar Hanssoo Põhikool
322	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	329	Palupera Põhikool
323	Kallaste Lasteaed-Põhikool*	330	Puhja Kool
324	Kalmetu Põhikool	331	Tartu Annelinna Gümnaasium
325	Kuressaare Vanalinna Kool	332	Tilsi Põhikool
326	Metsküla Algkool	333	Varstu Kool
327	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	334	Võru Gümnaasium
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
335	Audentese Spordigümnaasium	345	Rapla Kesklinna Kool
336	Halliste Põhikool	346	Rocca al Mare Kool
337	Kallavere Keskkool	347	Tallinna Juudi Kool
338	Kolkja Lasteaed-Põhikool	348	Tartu Emajõe Kool
339	Kõpu Põhikool	349	Tartu Hiie Kool
340	Lasnamäe Gümnaasium	350	Tartu Luterlik Peetri Kool
341	Puiga Põhikool	351	Tartu Raatuse Kool
342	Raasiku Kool	352	Tarvastu Gümnaasium
343	Randvere Kool	353	Vana-Vigala Põhikool
344	Rapla Gümnaasium	354	Viljandi Vaba Waldorfkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
355	Käina Kool	358	Laiuse Jaan Poska Põhikool
356	Kohtla-Järve Gümnaasium	359	Palade Põhikool
357	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool		
Kutseõppeasutused			
30	Eesti Esimene Erakosmeetikakool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
360	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	366	Tallinna Humanitaargümnaasium
361	Kuremaa Lasteaed-Algkool	367	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
362	Kuuste Kool	368	Tartu Karlova Kool
363	Lihula Gümnaasium	369	Varbla Kool
364	Lustivere Põhikool*	370	Virtsu Kool
365	Siimusti Lasteaed-Algkool	371	Waldorfkool Läte
Kutseõppeasutused			
31	Tallinna Balletikool		
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
372	Lohusuu Kool	373	Peipsi Gümnaasium
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
374	Aruküla Põhikool	378	Paldiski Põhikool*
375	Holstre Kool	379	Pikavere Mõisakool
376	Kahtla Lasteaed-Põhikool	380	Püha Miikaeli Kool
377	Lasila Põhikool	381	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
382	Ruila Põhikool	383	Tallinna Rahvusvaheline Kool
Kutseõppeasutused			
32	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	34	Juukurite Erakool "Maridel"
33	Hiiumaa Ametikool		

Lisa 3 jätkub

2021 I periood			
2021 II periood			
Üldhariduskoolid			
384	Kalamaja Põhikool	385	Pelgulinna Gümnaasium
2021 III periood			
Koolieelsed lasteasutused			
1	Tuleviku Lasteaed		
Üldhariduskoolid			
386	August Kitzbergi nimeline Gümnaasium	398	Tallinna Kuristiku Gümnaasium
387	Järveküla Kool	399	Tallinna Mahtra Põhikool
388	Kammeri Kool	400	Tallinna Saksa Gümnaasium
389	Kilingi-Nõmme Gümnaasium	401	Tammiste Lasteaed-Algkool
390	Laeva Põhikool	402	Tartu Herbert Masingu Kool
391	Laulasmaa Kool	403	Tartu Kesklinna Kool
392	Martna Põhikool	404	Tartu Kristlik Põhikool
393	Pärnu Mai Kool	405	Tartu Täiskasvanute Gümnaasium
394	Saaremaa Gümnaasium	406	Valga Jaanikese Kool
395	Sillaotsa Kool	407	Valgu Põhikool
396	Suuremõisa Lasteaed-Põhikool	408	Vara Põhikool
397	Tabasalu Gümnaasium	409	Vivere Kool
2021 IV periood			
Koolieelsed lasteasutused			
2	Anija Valla Lasteaiad	28	Taime Lasteaed
3	Elva Lasteaed Murumuna	29	Tallinna Allika Lasteaed
4	Eralasteaed Naba	30	Tallinna Endla Lasteaed
5	Imavere Lasteaed Mõmmi	31	Tallinna Kullerkupu Lasteaed
6	Kärdla Lasteaed	32	Tallinna Kuristiku Lasteaed
7	Kohtla-Järve Lasteaed Kakuke	33	Tallinna Lasteaed Männimudila
8	Kohtla-Järve Lasteaed Karuke	34	Tallinna Lepatriinu Lasteaed
9	Kostivere Lasteaed	35	Tallinna Liivamäe Lasteaed
10	Kulina Lasteaed	36	Tallinna Meelespea Lasteaed
11	Laagri Lasteaed	37	Tallinna Paekaare Lasteaed
12	Lasteaed Pääsupesa	38	Tallinna Rõõmupesa Lasteaed
13	Lasteaed Tõruke	39	Tallinna Suur-Pae Lasteaed
14	Lasteaed Väike Pauline	40	Tallinna Tammetõru Lasteaed
15	Muuga Lasteaed	41	Tallinna Vormsi Lasteaed
16	Otepää Lasteaed "Pähklike"*	42	Tartu Karlova Lasteaed
17	Paikuse Lasteaed	43	Tartu Lasteaed Annike
18	Palade Lasteaed	44	Tartu Lasteaed Kivike
19	Pärnu Liblika Lasteaed	45	Tartu Lasteaed Meelespea
20	Põltsamaa Valla Lasteaed	46	Tartu Lasteaed Poku
21	Põlva Lasteaed Pihlapuu	47	Tartu Lasteaed Ristikhein
22	Põlva valla Lasteaed Sinilind	48	Tartu Lasteaed Tripsik
23	Saue Lasteaed Midrimaa	49	Tartu Maarjamõisa Lasteaed
24	Sillamäe Lasteaed Pääsupesa	50	Türi Lasteaed
25	Sindi Lasteaed	51	Vaivara Lasteaed
26	Soinaste lasteaid Laululind	52	Värskla Lasteaed
27	Sõmeru Lasteaed Pääsusilm	53	Viru-Nigula valla lasteaid Kelluke
Üldhariduskoolid			
410	Laekvere Kool	413	Riidaja Põhikool
411	Lähte Ühisgümnaasium	414	Saarepeedi Kool
412	Rakvere Eragümnaasium		

Allikas: autori koostatud

Lisa 4. Junior Achievementi ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	54	Mooste Põhikool
2	Albu Põhikool	55	Mäetaguse Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	56	Märjamaa Gümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	57	Narva 6. Kool
5	Are Kool	58	Narva Pähklimäe Gümnaasium
6	Audentese Erakool	59	Narva Soldino Gümnaasium
7	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	60	Narva Vanalinna Riigikool
8	EBS Gümnaasium	61	Nissi Põhikool
9	Elva Gümnaasium	62	Noarootsi Kool
10	Emmaste Põhikool	63	Nõo Põhikool
11	Gustav Adolphi Gümnaasium	64	Nõo Realgümnaasium
12	Haabersti Vene Gümnaasium	65	Orava Kool
13	Haanja Kool	66	Osula Põhikool
14	Haapsalu Nikolai Kool*	67	Paide Gümnaasium
15	Haljala Kool	68	Paldiski Ühisgümnaasium
16	Hummuli Põhikool	69	Parksepa Keskkool
17	Iisaku Gümnaasium	70	Peetri Kool
18	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	71	Peetri Lasteaed - Põhikool
19	Jakob Westholmi Gümnaasium	72	Pirita Majandusgümnaasium
20	Jõgeva Põhikool	73	Põltsamaa Ühisgümnaasium
21	Jõhvi Vene Põhikool	74	Põlva Gümnaasium
22	Jäneda Kool	75	Pärnu Koidula Gümnaasium
23	Järva-Jaani Gümnaasium	76	Pärnu Rääma Põhikool
24	Kajamaa Kool	77	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
25	Kanepi Gümnaasium	78	Pärnu-Jaagupi Põhikool
26	Keeni Põhikool	79	Rakvere Gümnaasium
27	Keila Kool	80	Rakvere Põhikool
28	Kirivere Kool	81	Rakvere Realgümnaasium
29	Kiviõli I Keskkool	82	Rapla Vesiroosi Kool
30	Kiviõli Vene Kool	83	Retla-Kabala Kool
31	Koeru Keskkool	84	Ridala Põhikool
32	Kohila Gümnaasium	85	Ristiku Põhikool
33	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	86	Roosna-Alliku Põhikool
34	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	87	Rõuge Põhikool
35	Kohtla-Nõmme Kool	88	Räpina Ühisgümnaasium
36	Konguta Kool	89	Kuressaare Hariduse Kool
37	Kose Gümnaasium	90	Saku Gümnaasium
38	Kuldre Kool	91	Salme Põhikool
39	Kuusalu Keskkool	92	Saverna Põhikool
40	Kääpa Põhikool	93	Sillamäe Eesti Põhikool
41	Laagri Kool	94	Sillamäe Kannuka Kool
42	Lagedi Kool	95	Sindi Gümnaasium
43	Lasnamäe Põhikool	96	Suure-Jaani Gümnaasium
44	Lasnamäe Vene Gümnaasium	97	Suure-Jaani Kool
45	Lauka Põhikool	98	Sõmerpalu Põhikool*
46	Lehtse Kool	99	Tabasalu Kool
47	Leisi Kool	100	Tallinna 21. Kool
48	Läänemaa Ühisgümnaasium	101	Tallinna 32. Keskkool
49	Lümenda Põhikool	102	Tallinna Arte Gümnaasium
50	Meremäe Kool	103	Tallinna Kunstigümnaasium
51	Miina Härma Gümnaasium	104	Tallinna Laagna Gümnaasium
52	Mikitamäe Kool	105	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
53	Misso Kool	106	Tallinna Mustamäe Gümnaasium

Lisa 4 jätkub

107	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium	124	Tartu Veeriku Kool
108	Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium	125	Turba Kool
109	Tallinna Mustjõe Gümnaasium	126	Tõstamaa Keskkool
110	Tallinna Nõmme Gümnaasium	127	Türi Ühisgümnaasium
111	Tallinna Pae Gümnaasium	128	Uhtna Põhikool
112	Tallinna Südalinna Kool	129	Valga Priimetsa Kool
113	Tallinna Tehnikagümnaasium	130	Vanalinna Hariduskolleegium
114	Tallinna Vaba Waldorfkool	131	Vastse-Kuuste Kool
115	Tallinna Ühisgümnaasium	132	Viimsi Kool
116	Tapa Gümnaasium	133	Viljandi Kesklinna Kool
117	Tartu Descartes'i Kool	134	Viljandi Paalalinna Kool
118	Tartu Forseliuse Kool	135	Voore Põhikool
119	Tartu Hansa Kool	136	Võnnu Keskkool
120	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	137	Võru Kesklinna Kool
121	Tartu Katoliku Hariduskeskus	138	Värskas Gümnaasium
122	Tartu Tamme Gümnaasium	139	Väätsa Põhikool
123	Tartu Variku Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Eesti Merekool	11	Tallinna Ehituskool
2	Haapsalu Kutsehariduskeskus	12	Tallinna Kopli Ametikool
3	Kehtna Kutsehariduskeskus	13	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
4	Kuressaare Ametikool	14	Tallinna Majanduskool
5	Luu Metsanduskool	15	Tallinna Polütehnikum
6	Narva Kutseõppekeskus*	16	Tallinna Teeninduskool
7	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	17	Tartu Kunstikool
8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	18	Tartu Kutsehariduskeskus
9	Rakvere Ametikool	19	Võrumaa Kutsehariduskeskus
10	Räpina Aianduskool	20	Väike-Maarja Õppekeskus*
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	9	Sisekaitseakadeemia
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž*	10	Tallinna Tehnikakõrgkool
3	Eesti Kunstiakadeemia	11	Tallinna Tehnikaülikool
4	Eesti Maaülikool	12	Tallinna Ülikool
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	13	Kõrgem Kunstikool Pallas
6	Estonian Business School	14	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
7	Euroakadeemia	15	Tartu Ülikool
8	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
140	Aakre Lasteaed-Algkool	153	Orissaare Gümnaasium
141	Adavere Põhikool*	154	Palivere Põhikool
142	Aste Põhikool	155	Rakke Kool
143	Juuru Eduard Vilde Kool	156	Ruusa Põhikool
144	Jõõpre Kool	157	Sillamäe Gümnaasium
145	Kohila Mõisakool	158	Tallinna Reaalkool
146	Koonga Kool	159	Tamsalu Gümnaasium
147	Krootuse Põhikool	160	Türi Põhikool
148	Kunda Ühisgümnaasium	161	Unipiha Algkool
149	Kärdla Põhikool	162	Vajangu Põhikool*
150	Kärla Põhikool	163	Valjala Põhikool
151	Lõpe Kool	164	Vändra Gümnaasium
152	Mõniste Kool		
Kutseõppeasutused			
21	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 4 jätkub

165	Audru Kool	174	Paikuse Põhikool
166	Gaia Kool (Tallinn)	175	Pärnu Vanalinna Põhikool
167	Jõhvi Gümnaasium	176	Sõmeru Põhikool
168	Kadrina Keskkool	177	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
169	Kohtla-Järve Järve Kool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
170	Luunja Keskkool	179	Tartu Tamme Kool
171	Metsapoole Põhikool	180	Tõrva Gümnaasium
172	Nõva Kool	181	Ääsmäe Põhikool
173	Paide Ühisgümnaasium*	182	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
22	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	24	Tallinna Tööstushariduskeskus
23	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool		
Kõrgkoolid			
16	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
183	Ambla-Aravete Kool	201	Narva Keeltelütseum
184	Eidapere Kool	202	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
185	Erakool Intellekt	203	Rõngu Keskkool
186	Haapsalu Põhikool	204	Sinimäe Põhikool
187	Hiumaa Gümnaasium	205	Tallinna 53. Keskkool
188	Ilmatsalu Põhikool	206	Tallinna Inglise Kolledž
189	Imavere Põhikool	207	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
190	Jõhvi Põhikool	208	Tallinna Kesklinna Põhikool
191	Kihelkonna Kool	209	Tallinna Kivimäe Põhikool
192	Klooga Kool*	210	Tallinna Rahumäe Põhikool
193	Koigi Kool	211	Tornimäe Põhikool
194	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	212	Valga Põhikool
195	Kostivere Kool	213	Varbola Lasteaed-Algkool
196	Kuressaare Nooruse Kool	214	Vinni-Pajusti Gümnaasium
197	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	215	Võru Kreutzwaldi Kool
198	Kõmsi Lasteaed-Algkool	216	Väike-Maarja Gümnaasium
199	Lüganuse Kool	217	Ämari Põhikool*
200	Lüllemäe Põhikool	218	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
25	Viljandi Kutseõppekeskus		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
219	Abja Gümnaasium	235	Narva Täiskasvanute Kool
220	Avatud Kool	236	Oru Kool
221	Eurogümnaasium	237	Puurmani Mõisakool*
222	Hugo Treffneri Gümnaasium	238	Põlula Kool*
223	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	239	Pärnu Raeküla Kool
224	Jõgevamaa Gümnaasium	240	Pärnu Ülejõe Põhikool
225	Jüri Gümnaasium	241	Sakala Eragümnaasium
226	Kadrioru Saksa Gümnaasium	242	Saue Gümnaasium
227	Kambja Põhikool	243	Taebla Kool
228	Kehtna Põhikool	244	Tallinna Muusikakeskkool
229	Kihnu Kool	245	Tallinna Tõnismäe Reaalkool
230	Loksa Gümnaasium	246	Tallinna Õismäe Gümnaasium
231	Merivälja Kool	247	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
232	Muraste Kool	248	Valga Gümnaasium
233	Mäepealse Erakool	249	Viljandi Gümnaasium
234	Narva Kesklinna Gümnaasium		

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 4 jätkub

Kutseõppeasutused			
26	Järvamaa Kutsehariduskeskus		
Kõrgkoolid			
17	Eesti Lennuakadeemia	19	Kaitseväe Akadeemia
18	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
250	Ehte Humanitaargümnaasium	259	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
251	Häädemeeste Keskkool	260	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium*
252	Karjamaa Põhikool	261	Sillamäe Vanalinna Kool
253	Kehra Gümnaasium	262	Tallinna Euroopa Kool
254	Kiili Gümnaasium	263	Tallinna Läänemere Gümnaasium
255	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	264	Tapa Keelekümbuskool
256	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	265	Tartu Erakool
257	Narva Paju Kool	266	Vastseliina Gümnaasium
258	Tarbja Lasteaed-Kool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
267	Aravete Keskkool	274	Risti Põhikool
268	Aseri Kool	275	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
269	Erakool Oja*	276	Vasta Kool
270	Haabneeme Kool	277	Viiratsi Kool
271	Haapsalu Viigi Kool	278	Viljandi Jakobsoni Kool
272	Heimtali Põhikool	279	Võhma Kool
273	Pärnu Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
27	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
280	Avinurme Gümnaasium	295	Põlva Kool
281	Haapsalu Linna Algkool	296	Simuna Kool
282	Hargla Kool	297	Tabivere Põhikool
283	Harkujärve Põhikool	298	Tallinna Heleni Kool
284	Leie Kool	299	Tallinna Nõmme Põhikool
285	Loova tuleviku kool	300	Tallinna Tondi Kool
286	Maardu Gümnaasium	301	Tartu Aleksander Puškini Kool
287	Mustvee Kool	302	Tori Põhikool
288	Olustvere Põhikool	303	Tsirguliina Kool
289	Otepää Gümnaasium	304	Valga Kaugõppegümnaasium
290	Pärnu Tammsaare Kool	305	Veltsi Lasteaed-Algkool
291	Pärnu Vabakool	306	Viimsi Gümnaasium
292	Pisisaare Algkool*	307	Viljandi Kaare Kool
293	Püha Johannese Kool	308	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
294	Puka Kool		
Kutseõppeasutused			
28	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
309	Hagudi Põhikool	315	Püünsi Kool
310	Illuka Kool	316	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid
311	Kullamaa Keskkool	317	Tartu Kivilinna Kool
312	Loo Keskkool	318	Toila Gümnaasium
313	Noarootsi Gümnaasium	319	Vaimastvere Kool
314	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
29	Heino Elleri Muusikakool		

Lisa 4 jätkub

2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
320	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium		
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
321	Alu Kool	328	Paide Hillar Hanssoo Põhikool
322	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	329	Palupera Põhikool
323	Kallaste Lasteaed-Põhikool*	330	Puhja Kool
324	Kalmetu Põhikool	331	Tartu Annelinna Gümnaasium
325	Kuressaare Vanalinna Kool	332	Tilsi Põhikool
326	Metsküla Algkool	333	Varstu Kool
327	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	334	Võru Gümnaasium
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
335	Audentese Spordigümnaasium	345	Rapla Kesklinna Kool
336	Halliste Põhikool	346	Rocca al Mare Kool
337	Kallavere Keskkool	347	Tallinna Juudi Kool
338	Kolkja Lasteaed-Põhikool	348	Tartu Emajõe Kool
339	Kõpu Põhikool	349	Tartu Hiie Kool
340	Lasnamäe Gümnaasium	350	Tartu Luterlik Peetri Kool
341	Puiga Põhikool	351	Tartu Raatuse Kool
342	Raasiku Kool	352	Tarvastu Gümnaasium
343	Randvere Kool	353	Vana-Vigala Põhikool
344	Rapla Gümnaasium	354	Viljandi Vaba Waldorfkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
355	Käina Kool	358	Laiuse Jaan Poska Põhikool
356	Kohtla-Järve Gümnaasium	359	Palade Põhikool
357	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool		
Kutseõppeasutused			
30	Eesti Esimene Erakosmeetikakool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
360	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	366	Tallinna Humanitaargümnaasium
361	Kuremaa Lasteaed-Algkool	367	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
362	Kuuste Kool	368	Tartu Karlova Kool
363	Lihula Gümnaasium	369	Varbla Kool
364	Lustivere Põhikool*	370	Virtsu Kool
365	Siimusti Lasteaed-Algkool	371	Waldorfkool Läte
Kutseõppeasutused			
31	Tallinna Balletikool		
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
372	Lohusuu Kool	373	Peipsi Gümnaasium
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
374	Aruküla Põhikool	378	Paldiski Põhikool*
375	Holstre Kool	379	Pikavere Mõisakool
376	Kahtla Lasteaed-Põhikool	380	Püha Miikaeli Kool
377	Lasila Põhikool	381	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
382	Ruila Põhikool	383	Tallinna Rahvusvaheline Kool
Kutseõppeasutused			
32	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	34	Juuksurite Erakool "Maridel"
33	Hiiumaa Ametikool		

Lisa 4 jätkub

2021 I periood			
2021 II periood			
Üldhariduskoolid			
384	Kalamaja Põhikool	385	Pelgulinna Gümnaasium
2021 III periood			
Koolieelsed lasteasutused			
1	Tuleviku Lasteaed		
Üldhariduskoolid			
386	August Kitzbergi nimeline Gümnaasium	398	Tallinna Kuristiku Gümnaasium
387	Järveküla Kool	399	Tallinna Mahtra Põhikool
388	Kammeri Kool	400	Tallinna Saksa Gümnaasium
389	Kilingi-Nõmme Gümnaasium	401	Tammiste Lasteaed-Algkool
390	Laeva Põhikool	402	Tartu Herbert Masingu Kool
391	Laulasmaa Kool	403	Tartu Kesklinna Kool
392	Martna Põhikool	404	Tartu Kristlik Põhikool
393	Pärnu Mai Kool	405	Tartu Täiskasvanute Gümnaasium
394	Saaremaa Gümnaasium	406	Valga Jaanikese Kool
395	Sillaotsa Kool	407	Valgu Põhikool
396	Suuremõisa Lasteaed-Põhikool	408	Vara Põhikool
397	Tabasalu Gümnaasium	409	Vivere Kool
2021 IV periood			
Koolieelsed lasteasutused			
2	Anija Valla Lasteaiad	28	Taime Lasteaed
3	Elva Lasteaed Murumuna	29	Tallinna Allika Lasteaed
4	Eralasteaed Naba	30	Tallinna Endla Lasteaed
5	Imavere Lasteaed Mõmmi	31	Tallinna Kullerkupu Lasteaed
6	Kärdla Lasteaed	32	Tallinna Kuristiku Lasteaed
7	Kohtla-Järve Lasteaed Kakuke	33	Tallinna Lasteaed Männimudila
8	Kohtla-Järve Lasteaed Karuke	34	Tallinna Lepatriinu Lasteaed
9	Kostivere Lasteaed	35	Tallinna Liivamäe Lasteaed
10	Kulina Lasteaed	36	Tallinna Meelespea Lasteaed
11	Laagri Lasteaed	37	Tallinna Paekaare Lasteaed
12	Lasteaed Pääsupesa	38	Tallinna Rõõmupesa Lasteaed
13	Lasteaed Tõruke	39	Tallinna Suur-Pae Lasteaed
14	Lasteaed Väike Pauline	40	Tallinna Tammetõru Lasteaed
15	Muuga Lasteaed	41	Tallinna Vormsi Lasteaed
16	Otepää Lasteaed "Pähklike"	42	Tartu Karlova Lasteaed
17	Paikuse Lasteaed	43	Tartu Lasteaed Annike
18	Palade Lasteaed	44	Tartu Lasteaed Kivike
19	Pärnu Liblika Lasteaed	45	Tartu Lasteaed Meelespea
20	Põltsamaa Valla Lasteaed	46	Tartu Lasteaed Poku
21	Põlva Lasteaed Pihlapuu	47	Tartu Lasteaed Ristikhein
22	Põlva valla Lasteaed Sinilind	48	Tartu Lasteaed Tripsik
23	Saue Lasteaed Midrimaa	49	Tartu Maarjamõisa Lasteaed
24	Sillamäe Lasteaed Pääsupesa	50	Türi Lasteaed
25	Sindi Lasteaed	51	Vaivara Lasteaed
26	Soinaste lasteaid Laululind	52	Värskä Lasteaed
27	Sõmeru Lasteaed Pääsusilm	53	Viru-Nigula valla lasteaid Kelluke
Üldhariduskoolid			
410	Laekvere Kool	413	Riidaja Põhikool
411	Lähte Ühisgümnaasium	414	Saarepeedi Kool
412	Rakvere Eragümnaasium		

Allikas: autori koostatud

Lisa 5. Haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	20	Pärnu-Jaagupi Põhikool
2	Anna Haava nim Pala Kool	21	Rakvere Gümnaasium
3	Antsla Gümnaasium	22	Rakvere Põhikool
4	Haljala Kool	23	Roosna-Alliku Põhikool
5	Iisaku Gümnaasium	24	Salme Põhikool
6	Järva-Jaani Gümnaasium	25	Saverna Põhikool
7	Kanepi Gümnaasium	26	Suure-Jaani Kool
8	Koeru Keskkool	27	Turba Kool
9	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	28	Tõstamaa Keskkool
10	Kääpa Põhikool	29	Türi Ühisgümnaasium
11	Lauka Põhikool	30	Uhtna Põhikool
12	Leisi Kool	31	Vastse-Kuuste Kool
13	Meremäe Kool	32	Viljandi Keslinna Kool
14	Mikitamäe Kool	33	Viljandi Paalalinna Kool
15	Mooste Mõisakool	34	Voore Põhikool
16	Narva Soldino Gümnaasium	35	Vändra Gümnaasium
17	Nissi Põhikool	36	Värskas Gümnaasium
18	Peetri Kool	37	Väätša Põhikool
19	Pärnu Rääma Põhikool		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
38	Aste Põhikool	48	Orissaare Gümnaasium
39	Juuru Eduard Vilde Kool	49	Osula Põhikool
40	Jõõpre Kool	50	Palivere Põhikool
41	Kohila Mõisakool	51	Rakke Kool
42	Koonga Kool	52	Rapla Vesiroosi Kool
43	Kunda Ühisgümnaasium	53	Tamsalu Gümnaasium
44	Kärkla Põhikool	54	Türi Põhikool
45	Lõpe Kool	55	Vajangu Põhikool*
46	Lümmanda Põhikool	56	Valjala Põhikool
47	Mõniste Kool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
57	Adavere Põhikool*	58	Paide Ühisgümnaasium*
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
59	Ilmatsalu Põhikool	63	Tartu Hansa Kool
60	Kärdla Põhikool	64	Valga Põhikool
61	Sinimäe Põhikool	65	Väike-Maarja Gümnaasium
62	Tartu Descartes'i Kool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
66	Abja Gümnaasium	70	Lüllemäe Põhikool
67	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	71	Põlula Kool*
68	Kehtna Põhikool	72	Pärnu Ülejõe Põhikool
69	Kihnu Kool	73	Räpina Ühisgümnaasium
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
74	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
75	Aseri Kool	78	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
76	Haapsalu Viigi Kool	79	Vasta Kool

Lisa 5 jätkub

77	Paide Hammerbecki Põhikool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
80	Audru Kool	85	Loksa Gümnaasium
81	Häädemeeste Keskkool	86	Mustvee Kool
82	Haapsalu Linna Algkool	87	Põlva Gümnaasium
83	Harkujärve Põhikool	88	Tarbja Lasteaed-Kool
84	Imavere Põhikool	89	Viljandi Jakobsoni Kool
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
90	Eidapere Kool	96	Noarootsi Kool
91	Hagudi Põhikool	97	Paide Gümnaasium
92	Illuka Kool	98	Põltsamaa Ühisgümnaasium
93	Jõhvi Gümnaasium	99	Vaimastvere Kool
94	Kohtla-Nõmme Kool	100	Viljandi Gümnaasium
95	Kuldre Kool	101	Viljandi Kaare Kool
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
102	Oru Kool	104	Võru Kesklinna Kool
103	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	105	Ülenurme Gümnaasium
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
106	Ambla-Aravete Kool	107	Sindi Gümnaasium
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
108	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	112	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool
109	Hargla Kool	113	Palade Põhikool
110	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	114	Sillamäe Gümnaasium
111	Käina Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Luu Metsanduskool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
115	Kohtla-Järve Gümnaasium	117	Sõmeru Põhikool
116	Puurmani Mõisakool*	118	Tilsi Põhikool
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
119	Lohusuu Kool		
2020 III periood			
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
120	Veltsi Lasteaed-Algkool		
2021 I periood			
2021 II periood			
Üldhariduskoolid			
121	Ehte Humanitaargümnaasium	126	Pirita Majandusgümnaasium
122	Kadriru Saksa Gümnaasium	127	Tallinna Arte Gümnaasium
123	Kalamaja Põhikool	128	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
124	Keeni Põhikool	129	Tallinna Kunstigümnaasium
125	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	130	Toila Gümnaasium

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 5 jätkub

2021 III periood			
Üldhariduskoolid			
131	Peipsi Gümnaasium		
2021 IV periood			
Koolieelsed lasteasutused			
1	Palade Lasteaed	4	Sillamäe Lasteaed Pääsupesa
2	Kärdla Lasteaed	5	Imavere Lasteaed Mõmmi
3	Vaivara Lasteaed	6	Tallinna Lepatriinu Lasteaed
Üldhariduskoolid			
132	Kadrina Keskkool	134	Sillamäe Eesti Põhikool
133	Nõva Kool	135	Tallinna Mustjõe Gümnaasium

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 6. Nii haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” kui ka Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Iisaku Gümnaasium	7	Saverna Põhikool
2	Kääpa Põhikool	8	Suure-Jaani Kool
3	Leisi Kool	9	Viljandi Kesklinna Kool
4	Meremäe Kool	10	Vändra Gümnaasium
5	Narva Soldino Gümnaasium	11	Väätsa Põhikool
6	Nissi Põhikool		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
12	Lümända Põhikool	14	Vastse-Kuuste Kool
13	Osula Põhikool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
15	Tõstamaa Keskkool	16	Türi Põhikool
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
17	Adavere Põhikool*	25	Rakke Kool
18	Aste Põhikool	26	Rakvere Gümnaasium
19	Haljala Kool	27	Roosna-Alliku Põhikool
20	Kanepi Gümnaasium	28	Salme Põhikool
21	Koeru Keskkool	29	Sinimäe Põhikool
22	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	30	Tamsalu Gümnaasium
23	Kunda Ühisgümnaasium	31	Voore Põhikool
24	Paide Ühisgümnaasium*	32	Väike-Maarja Gümnaasium
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
33	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	35	Rapla Vesiroosi Kool
34	Lüllemäe Põhikool	36	Räpina Ühisgümnaasium
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
37	Abja Gümnaasium	39	Valjala Põhikool
38	Paide Hammerbecki Põhikool	40	Viljandi Paalalinna Kool
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
41	Audru Kool	47	Pärnu Rääma Põhikool
42	Häädemeeste Keskkool	48	Pärnu-Jaagupi Põhikool
43	Imavere Põhikool	49	Põlva Gümnaasium
44	Mooste Mõisakool	50	Türi Ühisgümnaasium
45	Orissaare Gümnaasium	51	Värska Gümnaasium
46	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool	52	Viljandi Jakobsoni Kool
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
53	Eidapere Kool	57	Paide Gümnaasium
54	Jõhvi Gümnaasium	58	Põltsamaa Ühisgümnaasium
55	Kuldre Kool	59	Viljandi Gümnaasium
56	Noarootsi Kool	60	Viljandi Kaare Kool
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			

Lisa 6 jätkub

2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
61	Antsla Gümnaasium	66	Palivere Põhikool
62	Hagudi Põhikool	67	Tarbja Lasteaed-Kool
63	Kärdla Põhikool	68	Ülenurme Gümnaasium
64	Loksa Gümnaasium	69	Võru Kesklinna Kool
65	Oru Kool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
70	Ambla-Aravete Kool	73	Kärļa Põhikool
71	Haapsalu Viigi Kool	74	Sindi Gümnaasium
72	Jõõpre Kool	75	Valga Põhikool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
76	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	78	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool
77	Hargla Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Luu Metsanduskool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
79	Tilsi Põhikool	80	Puurmani Mõisakool*
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
81	Lohusuu Kool	82	Mustvee Kool
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
83	Aegviidu Kool	85	Vaimastvere Kool
84	Sillamäe Gümnaasium	86	Vasta Kool
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
87	Veltsi Lasteaed-Algkool		
2021 I periood			
2021 II periood			
Üldhariduskoolid			
88	Ehte Humanitaargümnaasium	93	Tallinna Arte Gümnaasium
89	Kadrrioru Saksa Gümnaasium	94	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
90	Keeni Põhikool	95	Tallinna Kunstigümnaasium
91	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	96	Toila Gümnaasium
92	Pirita Majandusgümnaasium		
2021 III periood			
Üldhariduskoolid			
97	Kohtla-Nõmme Kool	98	Peipsi Gümnaasium
2021 IV periood			
Üldhariduskoolid			
99	Kadrina Keskkool	102	Sillamäe Eesti Põhikool
100	Kohila Mõisakool	103	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
101	Kohtla-Järve Gümnaasium		

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi täienduskoolitusel osalenud õppeasutuste kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalenud isikute arv																				
		2016	2017 I	2017 II	2017 III	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	2021 IV
Koolieelsed lasteasutused																						
1	Elva Lasteaed Murumuna																					1
2	Eralasteaed Naba																					2
3	Kostivere Lasteaed																					1
4	Pärnu Liblika Lasteaed																					1
5	Põlva Lasteaed Pihlapuu																					1
6	Põlva valla Lasteaed Sinilind																					1
7	Taime Lasteaed																					1
8	Tallinna Endla Lasteaed																					1
9	Tallinna Kuristiku Lasteaed																					1
10	Tallinna Laagna Lasteaed- Põhikool																					1
11	Tallinna Lasteaed Männimudila																					2
12	Tallinna Liivamäe Lasteaed																					1
13	Tallinna Tammetõru Lasteaed																					2
14	Tartu Lasteaed Poku																					1
15	Viru-Nigula valla lasteae Kelluke																					1
Üldhariduskoolid																						
1	Aakre Lasteaed-Algkool		1																			
2	Ääsmäe Põhikool			1																		
3	Abja Gümnaasium																				2	2
4	Adavere Põhikool*		3							2	2	2	2									
5	Aegviidu Kool					2								1		1	1					
6	Albu Põhikool					2																
7	Antsla Gümnaasium	1				1	1			1	1	1	1	1								1
8	Aravete Keskkool							1													2	2
9	Are Kool													1								
10	Aste Põhikool							1												1		1
11	Audentese Erakool									1				1	1							
12	Audentese Spordigümnaasium												2		2			1				

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

13	Audru Kool		1												1					
14	Avatud Kool				2															
15	EBS Gümnaasium	3		1				1												
16	Ehte Humanitaargümnaasium					1						1	3		2	2			1	5
17	Eidapere Kool						1													
18	Elva Gümnaasium																			1
19	Eurogümnaasium				1	1						1								
20	Gaia Kool (Tallinn)		1						1											
21	Gustav Adolfi Gümnaasium	1				2													1	1
22	Haabersti Vene Gümnaasium				1															
23	Haabneeme Kool						1		1											
24	Haapsalu Viigi Kool								1	1			1							
25	Haljala Kool				1															1
26	Heimtali Põhikool						1						1		1	1				1
27	Hiiumaa Gümnaasium				1				1	1	1									1
28	Holstre Kool														1	1				1
29	Hugo Treffneri Gümnaasium				1															1
30	Hummuli Põhikool	1																		
31	Häädemeeste Keskkool					1														
32	Iisaku Gümnaasium		1						1											
33	Ilmatsalu Põhikool										2	1								1
34	Imavere Põhikool																			1
35	Jäneda Kool					1														
36	Järva-Jaani Gümnaasium					1	1													
37	Jõgevamaa Gümnaasium					2														
38	Jõhvi Gümnaasium		1		1								1		1	1				3
39	Jõhvi Põhikool				2		1													
40	Jõhvi Vene Põhikool		1				1													
41	Jõõpre Kool					2														
42	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool					1						1	1	1						
43	Jüri Gümnaasium									2	2	2	3							
44	Kadrina Keskkool			1																
45	Kajamaa Kool	1																		
46	Kambja Põhikool					2														

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

78	Kuuste Kool														1		1	1				
79	Lasnamäe Põhikool														1		1	1				
80	Laulasmaa Kool																				1	
81	Lehtse Kool	1	1																			
82	Leisi Keskkool	1																				
83	Lohusuu Kool																					1
84	Loksa Gümnaasium																					
85	Loo Keskkool																					
86	Luunja Keskkool																					
87	Lustivere Põhikool*																					
88	Läänemaa Ühisgümnaasium																					
89	Lüganuse Kool																					
90	Maardu Gümnaasium																					
91	Miina Härma Gümnaasium																					
92	Mäepealse Erakool																					
93	Mäetaguse Põhikool	1																				
94	Meremäe Kool																					
95	Merivälja Kool																					
96	Mooste Mõisakool																					
97	Muraste Kool																					
98	Märjamaa Gümnaasium																					
99	Narva 6. Kool																					
100	Narva Keeltelütseum																					
101	Narva Kesklinna Gümnaasium																					
102	Narva Pähklimäe Gümnaasium																					
103	Narva Soldino Gümnaasium																					
104	Nissi Põhikool																					
105	Noarootsi Gümnaasium																					
106	Nõo Põhikool																					
107	Nõo Realgümnaasium	1																				
108	Nõva Kool																					
109	Orava Kool	1																				
110	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium																					

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

111	Osula Põhikool									1	1	1								
112	Otepää Gümnaasium							1												
113	Paide Gümnaasium	1		3			2			1										
114	Tarbja Lasteaed-Kool						1													
115	Paide Ühisgümnaasium			1																
116	Paikuse Põhikool			1																
117	Paldiski Ühisgümnaasium	1																		
118	Palivere Põhikool											1	1	1						
119	Parksepa Keskkool					1														
120	Pärnu Koidula Gümnaasium					1		1						1		1	1		1	1
121	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool							2												
122	Pärnu Rääma Põhikool	6		1		1				1	2	2	2		1		1	1		
123	Pärnu Raeküla Kool					2														
124	Pärnu Ühisgümnaasium							2												
125	Pärnu Ülejõe Põhikool																		1	
126	Pärnu Tammsaare Kool																			1
127	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium										2	2	2		1		1	1		1
128	Pärnu Vabakool										1	1			1		1	1		1
129	Pärnu Vanalinna Põhikool							5												
130	Pärnu-Jaagupi Põhikool					1													1	
131	Peetri Lasteaed-Põhikool			1																
132	Pelgulinna Gümnaasium																		1	
133	Pirita Majandusgümnaasium			2																
134	Põltsamaa Ühisgümnaasium			2		2	2				3	3		1	2		1	2		1
135	Põlva Gümnaasium	1																	1	1
136	Puiga Põhikool											1	1	1						
137	Puurmani Mõisakool*					1														
138	Püüksi Kool									1										
139	Raasiku Kool													2		1	1			1
140	Rakke Kool											1	1							
141	Rakvere Gümnaasium			1	1									1					1	1
142	Rakvere Reaalgümnaasium	1												1						
143	Rapla Gümnaasium											1	1	1						

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

144	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium*					1			1			1	1	1		1	1						
145	Rapla Vesiroosi Kool	1			3																		
146	Retla-Kabala Kool	1			1	1																	
147	Risti Põhikool						1						1										
148	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus				1																		
149	Roosna-Alliku Põhikool				2				1	1	1							1					
150	Rõuge Põhikool	2					1		1	1										1	1		
151	Räpina Ühisgümnaasium																				1		
152	Sakala Eragümnaasium				1								1		1								
153	Saku Gümnaasium			1					2														
154	Salme Põhikool		1																				
155	Saue Gümnaasium								1														
156	Sillamäe Gümnaasium		1	2	1				1	1	1	1							1				
157	Sillamäe Kannuka Kool													1		1	1				1		
158	Sillaotsa Kool																				1		
159	Sindi Gümnaasium					1								1		1	1				2	2	
160	Sinimäe Põhikool				1																		
161	Sõmeru Põhikool			1																			
162	Suure-Jaani Kool				1																	1	
163	Tabasalu Gümnaasium																					1	
164	Tabasalu Kool								1	1	1	1										1	1
165	Tahkuranna Lasteaed-Algkool										1	1	1										
166	Tallinna 21. Kool	1		2	1	3		1															
167	Tallinna 32. Keskkool				1		1	1	5	1	1	1	1						1				
168	Tallinna Arte Gümnaasium								1	2	2	3			1								
169	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid								1														
170	Tallinna Euroopa Kool					1																1	
171	Tallinna Humanitaargümnaasium													1		1	1					1	
172	Tallinna Inglise Kolledž				4																		
173	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium													1		1	1					2	

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

174	Tallinna Kivimäe Põhikool				1																	
175	Tallinna Kunstigümnaasium	1			1	1		1														
176	Tallinna Laagna Gümnaasium	1		1		1			1	1	1	1	1									
177	Tallinna Lilleküla Gümnaasium					1		1												1		
178	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum	1				1	1															
179	Tallinna Läänemere Gümnaasium											1	1	1								
180	Tallinna Mustamäe Gümnaasium	1																		1		
181	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium						1															
182	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium	1												1		1	1					
183	Tallinna Mustjõe Gümnaasium												1	1		1	1			1	1	
184	Tallinna Muusikakeskkool					2									1		1	1			1	
185	Tallinna Nõmme Gümnaasium	1												1								
186	Tallinna Õismäe Gümnaasium					1		1		1												
187	Tallinna Õismäe Vene Lütseum					1									1		1	1			1	
188	Tallinna Pae Gümnaasium														2		2	2			1	
189	Tallinna Rahumäe Põhikool									1	1	1			1		1	1				
190	Tallinna Reaalkool				3			2													1	1
191	Tallinna Tehnikagümnaasium	1			1																	
192	Tallinna Tondi Kool												1	1	1						1	
193	Tallinna Tõnismäe Reaalkool					1	1						1	1	1		1	1			1	
194	Tallinna Vaba Waldorfkool	1							1				1	1	2							
195	Tamsalu Gümnaasium													1	1							
196	Tapa Gümnaasium			1																		
197	Tapa Keelekümbuskool														1		1	1			1	
198	Tartu Descartes'i Kool	2				1																
199	Tartu Erakool						1							1	1	1						
200	Tartu Forseliuse Kool																				2	
201	Tartu Hansa Kool	3													1			1				
202	Tartu Herbert Masingu Kool																				1	1
203	Tartu Hiie Kool													1	1	1						

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

204	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	1				1	1							1									
205	Tartu Karlova Kool														1		1	1					
206	Tartu Katoliku Hariduskeskus	1	1	1		1																	
207	Tartu Kesklinna Kool																					1	
208	Tartu Kivilinna Kool								1														
209	Tartu Kristijan Jaak Petersoni Gümnaasium			1		1	1	1														2	1
210	Tartu Luterlik Peetri Kool											1	1	1								2	
211	Tartu Tamme Gümnaasium	1				2																	
212	Tartu Täiskasvanute Gümnaasium																					1	
213	Tartu Variku Kool	1						1				1	1	1									1
214	Tartu Veeriku Kool					1				1	1	1	1	1									1
215	Toila Gümnaasium								1														
216	Tõrva Gümnaasium			1																			
217	Tõstamaa Keskkool							1															
218	Türi Põhikool							1															
219	Türi Ühisgümnaasium	1				1	1																
220	Ülenurme Gümnaasium																1						
221	Unipiha Algkool		1																				
222	Väätša Põhikool			1																			
223	Väike-Maarja Gümnaasium					1	1									1		1	1				
224	Vaimastvere Kool																					2	
225	Valga Gümnaasium					1				1													
226	Valga Kaugõppegümnaasium																						1
227	Valga Priimetsa Kool															2		2	2			2	
228	Valga Põhikool							1														1	
229	Valjala Põhikool					2					1	1	1										
230	Vanalinna Hariduskolleeegium					3	1																
231	Vändra Gümnaasium		1	1		1	1				2	2	1	1								2	2
232	Värskä Gümnaasium					1																	
233	Vastse-Kuuste Kool	1				1																	
234	Vastseliina Gümnaasium						1																
235	Viimsi Gümnaasium																						1

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

236	Viimsi Kool			1										1						1
237	Viljandi Gümnaasium				1		1		1	2	2	2							1	2
238	Viljandi Jakobsoni Kool								2	2	1	1								
239	Viljandi Kesklinna Kool				2						1	1	1						1	
240	Viljandi Paalalinna Kool				1															
241	Voore Põhikool																			1
242	Võhma Kool						1													
243	Võnnu Keskkool	1																		
244	Võru Kesklinna Kool						1			2	2	2								
Kutseõppeasutused																				
1	Eesti Merekool	1		1					1											3
2	Eesti Esimene Erakosmeetikakool												1	1		1	1			
3	Haapsalu Kutsehariduskeskus	1			2															
4	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		1		2															1
5	H. Elleri nim Tartu Muusikakool								1											
6	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus			4	4	4	2	3	1	1										
7	Järvamaa Kutsehariduskeskus				2		1		2	2	2	2	1	1		1	1		2	2
8	Kehtna Kutsehariduskeskus	3		1			2			1	1	1								1
9	Kuressaare Ametikool	24	1	1	5	4	2			1	1	1							1	
10	Luuu Metsanduskool	1			2														1	2
11	Narva Kutseõppekeskus**	1																		
12	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool			1	2	2		2												
13	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool																			1
14	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	19		8	2	5	2		2					1						2
15	Rakvere Ametikool		1	1	1	2			1				1	1		1	1		1	1
16	Räpina Aianduskool	3		1	1	1			3											
17	Tallinna Ehituskool	1		3	1	2	2	1	1											1
18	Tallinna Kopli Ametikool	2		2	2	4	1		1		1	1	1							1
19	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool	1	1	1		1														
20	Tallinna Majanduskool	5	1	1	2	3	3	2	1	2										

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 7 jätkub

21	Tallinna Polütehnikum	1		2	1	1	1							1		1	1			1		
22	Tallinna Teeninduskool	4			2		2	3			2	2	2	1	1		1	1				
23	Tallinna Tööstushariduskeskus			1	3	3		1		1									1	1		
24	Tartu Kunstikool	1	1		1	1																
25	Tartu Kutsehariduskeskus	7	1	6		6	2	5	1	4	1	1	1	2	2		2	2		2	4	3
26	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool							1		1												1
27	Viljandi Kutseõppekeskus				3		2	4														1
28	Võrumaa Kutsehariduskeskus	4		2	1	1		1													1	1
Kõrgkoolid																						
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	3	2	13		10	3	4	1	44				10	1		1	2		10	8	10
2	Eesti Lennuakadeemia					2		2														
3	Eesti Kunstiakadeemia	21	1	2	1	2	2			2												
4	Eesti Maaülikool	12		13	1	2		15	2	21				17	3							34
5	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar					1																
6	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	3				5																
7	Estonian Business School	6		3	4	6		1					1	1								
8	Euroakadeemia	1																				
9	Kaitseväge Akadeemia					1																
10	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	3				1	1															
11	Sisekaitseakadeemia	12		1																		1
12	Tallinna Tehnikakõrgkool	5	3	3	2	3	1	1	3	1				2			3	3		1	1	1
13	Tallinna Tehnikaülikool	19	11	10	12	14	2	10	18	16				1	15		1	3		1	8	17
14	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool			1		1					1		1									
15	Tallinna Ülikool	23	6		1	7		3		2								1				
16	Kõrgem Kunstikool Pallas	1				1							1	1	1		1	1				
17	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	3			1	1						1										
18	Tartu Ülikool	44	13	3		16	6	12	5	6	1	1	3	2			2	6		1	1	1

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 8. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi õppereisidel osalemine õppeasutuste kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalemiskordade arv													
		2016	2017 I	2017 II	2017 III	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV– 2019 III	2019 IV	2020– 2021 II	2021 III	2021 IV	
Üldhariduskoolid															
1	Läänemaa Ühisgümnaasium	1													
2	Pärnu Koidula Gümnaasium	1													
3	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium			1											
4	Vändra Gümnaasium	1													
5	Rakvere Gümnaasium							1							
Kutseõppeasutused															
1	Kuessaare Ametikool	4	1	1				1			1		1		
2	Luu Metsanduskool	1													
3	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	1													
4	Rakvere Ametikool	1													
5	Räpina Aianduskool	1													
6	Tallinna Majanduskool	2		1				1							
7	Tartu Kutsehariduskeskus			1				1						1	
8	Väike-Maarja Õppekeskus*	1													
Kõrgkoolid															
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	1	1			1			2						
2	Eesti Kunstiakadeemia	2		1					1						
3	Eesti Maaülikool	1		1					1						
4	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	3													
5	Estonian Business School	2												1	
6	Tallinna Tehnikaülikool	3	3		3	1			3						
7	Tallinna Ülikool	7	2	2		2					1				
8	Kõrgem Kunstikool Pallas			1											
9	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	1													
10	Tartu Ülikool	9	1	5	3	5			4		2		2		6

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 9. Eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud õppeasutused õppurite osaluskordade kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalenute arv									
		2016	2017 I & II	2017 III & IV	2018 I & II	2018 III & IV	2019 I & II	2019 III & IV	2020 I & II	2020 III & IV	2021 I & II
Üldhariduskoolid											
1	Abja Gümnaasium						8				
2	Antsla Gümnaasium										10
3	Ehte Humanitaargümnaasium									18	
4	Elva Gümnaasium		1								
5	Gaia Kool (Tallinn)										30
6	Hiumaa Gümnaasium						16				36
7	Hugo Treffneri Gümnaasium			6	3			5			
8	Jakob Westholmi Gümnaasium							2			
9	Jõhvi Gümnaasium			5							
10	Jõhvi Põhikool									11	
11	Jõõpre Kool						4				
12	Kadrina Keskkool						1				
13	Kanepi Gümnaasium										2
14	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool			12		26					
15	Kohtla-Järve Gümnaasium						2				
16	Kohtla-Järve Järve Kool					2					
17	Kuressaare Vanalinna Kool						12		12		
18	Lasnamäe Vene Gümnaasium								1		
19	Luunja Keskkool		4								
20	Läänemaa Ühisgümnaasium				2						
21	Miina Härma Gümnaasium	2				1		27	26	24	29
22	Narva Kesklinna Gümnaasium			5					6		2
23	Narva Soldino Gümnaasium					3	2		1		
24	Narva Täiskasvanute Kool			1							
25	Narva Vanalinna Riigikool								1		
26	Nõo Reaalgümnaasium	1									
27	Parksepa Keskkool	5									5
28	Põltsamaa Ühisgümnaasium							1			
29	Põlva Gümnaasium										27
30	Pärnu Koidula Gümnaasium		1	1		3					
31	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool							12			
32	Pärnu Raeküla Kool										1
33	Pärnu Rääma Põhikool							20			
34	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium					1					
35	Pärnu Ühisgümnaasium										1
36	Kuressaare Hariduse Kool						13		10		
37	Tabasalu Gümnaasium										2
38	Tallinna 32. Keskkool	1									
39	Tallinna Arte Gümnaasium				1						
40	Tallinna Lilleküla Gümnaasium		6	4							
41	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum							4			
42	Tallinna Mustamäe Gümnaasium							2			
43	Tallinna Rahvusvaheline Kool								1		
44	Tallinna Realkool							2			
45	Tartu Annelinna Gümnaasium						1				

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 9 jätkub

46	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	1	1	1								
47	Tartu Tamme Gümnaasium	3					3		1			
48	Valga Gümnaasium											7
49	Vanalinna Hariduskolleegium											2
50	Viljandi Jakobsoni Kool								1			
51	Virtsu Kool									28		
52	Võru Gümnaasium						1	46				37
53	Võru Kesklinna Kool										34	51
54	Värskas Gümnaasium											11
Kutseõppeasutused												
1	Eesti Merekool									48		
2	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus		1								2	1
3	Kehtna Kutsehariduskeskus						92				54	
4	Kuressaare Ametikool						35				32	
5	Luuva Metsanduskool											41
6	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool			4	7			8			62	
7	Pärnumaa Kutsehariduskeskus			1			70					
8	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	1										
9	Rakvere Ametikool						34					
10	Räpina Aianduskool							49				8
11	Tallinna Majanduskool									1		
12	Tallinna Polütehnikum	1	1		1					1		1
13	Tallinna Teeninduskool										28	
14	Tallinna Tööstushariduskeskus		1	1	1					1		
15	Tartu Kunstikool	3										
16	Tartu Kutsehariduskeskus	39	9	4	2		58			101		56
17	Valgamaa Kutseõppekeskus											3
18	Võrumaa Kutsehariduskeskus							35				6
Kõrgkoolid												
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	12	6	24	5	12	3	29	38	9	15	3
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž	4	1									
3	Eesti Kunstiakadeemia	21	20	5	13	7	1			11	1	5
4	Eesti Maaülikool	6		1	20	1				3	7	4
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	7	9	4	5	2	3					
6	Estonian Business School	35	9	41	28	13	1	3			1	1
7	Euroakadeemia		1					1				
8	Kõrgem Kunstikool Pallas					2				2		
9	Sisekaitseakadeemia	1						1				
10	Tallinna Tehnikakõrgkool	2			1			4		75	1	3
11	Tallinna Tehnikaülikool	155	43	96	30	104	70	94	70	158	47	169
12	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		1	1				60				
13	Tartu Tervishoiu Kõrgkool			1		2	1				3	1
14	Tallinna Ülikool	51	29	17	22	28	59	25	19	28	14	48
15	Tartu Ülikool	76	44	46	23	84	24	145	57	97	25	130
Muud												
1	Isik väljaspool ülikooli	17	5	6	10	3	3			7	3	1
2	Ülikool väljaspool Eestit	5	10	5	3	5		5		7	5	10

Allikas: autori koostatud

Lisa 10. Väljatöötatud ettevõtlus- ja karjääriõppe moduleid rakendavad õppeasutused

Jrk	Õppeasutus	Jrk	Õppeasutus
2016–2018			
Üldhariduskoolid			
1	Kiviõli I Keskkool	3	Võru Gümnaasium
2	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
1	Kuressaare Ametikool	6	Tallinna Kopli Ametikool
2	Rakvere Ametikool	7	Tallinna Majanduskool
3	Räpina Aianduskool	8	Tartu Kutsehariduskeskus
4	Tallinna Balletikool	9	Võrumaa Kutsehariduskeskus
5	Tallinna Ehituskool		
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	5	Tallinna Tehnikaülikool
2	Eesti Kunstiakadeemia	6	Tallinna Ülikool
3	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	7	Tartu Ülikool
4	Estonian Business School	8	Eesti Maaülikool
2019 III			
Üldhariduskoolid			
4	Antsla Gümnaasium	12	Tallinna 21. Kool
5	Are Kool	13	Tallinna Arte Gümnaasium
6	Kuuste Kool	14	Toila Gümnaasium
7	Läänemaa Ühisgümnaasium	15	Valjala Põhikool
8	Nissi Põhikool	16	Viljandi Gümnaasium
9	Oru Kool	17	Virtsu Kool
10	Paldiski Ühisgümnaasium	18	Voore Põhikool
11	Pärnu Rääma Põhikool		
Kõrgkoolid			
9	Eesti Lennuakadeemia	13	Tallinna Tehnikakõrgkool
10	Kõrgem Kunstikool Pallas	14	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
11	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*	15	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
12	Sisekaitseakadeemia		
2019 IV			
Üldhariduskoolid			
19	Haapsalu Viigi Kool	28	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
20	Heimtali Põhikool	29	Pärnu Vabakool
21	Hiiumaa Gümnaasium	30	Põltsamaa Ühisgümnaasium
22	Kääpa Põhikool	31	Risti Põhikool
23	Kärla Põhikool	32	Roosna-Alliku Põhikool
24	Kuldre Kool	33	Rõuge Põhikool
25	Kuressaare Nooruse Kool	34	Tallinna Laagna Gümnaasium
26	Osula Põhikool	35	Tallinna Rahumäe Põhikool
27	Palupera Põhikool	36	Türi Põhikool
Kutseõppeasutused			
10	Haapsalu Kutsehariduskeskus	15	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
11	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	16	Pärnumaa Kutsehariduskeskus
12	Järvamaa Kutsehariduskeskus	17	Tallinna Teeninduskool
13	Kehtna Kutsehariduskeskus	18	Viljandi Kutseõppekeskus
14	Luu Metsanduskool		
2020 I			
2020 II			
2020 III			
Üldhariduskoolid			
37	Aegviidu Kool	53	Sillamäe Kannuka Kool
38	Ehte Humanitaargümnaasium	54	Sindi Gümnaasium

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 10 jätkub

39	Jõgevamaa Gümnaasium	55	Tallinna Humanitaargümnaasium
40	Jõhvi Gümnaasium	56	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
41	Kambja Põhikool	57	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium
42	Kiviõli Vene Kool	58	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
43	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	59	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
44	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	60	Tallinna Pae Gümnaasium
45	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	61	Tallinna Tõnismäe Reaalkool
46	Kolkja Lasteaed-Põhikool	62	Tapa Keelekübluskool
47	Lasnamäe Põhikool	63	Tartu Karlova Kool
48	Maardu Gümnaasium	64	Ülenurme Gümnaasium
49	Narva Keeltelütseum	65	Väike-Maarja Gümnaasium
50	Narva Kesklinna Gümnaasium	66	Valga Priimetsa Kool
51	Nõo Põhikool	67	Viimsi Gümnaasium
52	Raasiku Kool		
Kutseõppeasutused			
19	Tallinna Polütehnikum		
2020 IV			
Üldhariduskoolid			
68	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium*	69	Tartu Hansa Kool
Kutseõppeasutused			
20	Eesti Esimene Erakosmeetikakool	27	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool
21	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	28	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
22	Eesti Merekool	29	Tallinna Tööstushariduskeskus
23	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool	30	Tartu Kunstikool
24	Heino Elleri Muusikakool	31	Valgamaa Kutseõppekeskus
25	Hiiumaa Ametikool	32	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool
26	Juuksurite Erakool "Maridel"		
Kõrgkoolid			
16	Kaitseväge Akadeemia		
2021 I			
2021 II			
2021 III			

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 11. Avatud taotlusvooru kaudu projekti läbiviinud ja ettevõtlus- ja karjääriõpet rakendavad õppeasutused

Jrk	Õppeasutus	Jrk	Õppeasutus
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
1	Are Kool	10	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool
2	Antsla Gümnaasium	11	Kuuste Kool
3	Iisaku Gümnaasium	12	Sakala Eragümnaasium
4	Jõhvi Põhikool	13	Sillamäe Vanalinna Kool
5	Jõhvi Vene Põhikool	14	Türi Põhikool
6	Kiviõli I Keskkool	15	Voore Põhikool
7	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	16	Võru Kesklinna Kool
8	Kohtla-Järve Järve Kool	17	Waldorfkool Läte
9	Kohtla-Järve Maleva Põhikool		
Kutseõppeasutused			
1	Luu Metsanduskool	2	Kuressaare Ametikool
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
18	Krootuse Põhikool	21	Paldiski Ühisgümnaasium
19	Merivälja Kool	22	Palupera Põhikool
20	Paldiski Põhikool*		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
23	Heimtali Põhikool	29	Siimusti Lasteaed-Algkool
24	Kõmsi Lasteaed-Algkool	30	Tabasalu Kool
25	Kullamaa Keskkool	31	Tallinna 21. Kool
26	Kuremaa Lasteaed-Algkool	32	Varbla Kool
27	Lihula Gümnaasium	33	Virtsu Kool
28	Metsküla Algkool		
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
34	Halliste Põhikool	40	Palivere Põhikool
35	Jõhvi Gümnaasium	41	Pärnu-Jaagupi Põhikool
36	Läänemaa Ühisgümnaasium	42	Põlva Gümnaasium
37	Narva Pähklimäe Gümnaasium	43	Risti Põhikool
38	Narva Soldino Gümnaasium	44	Taebala Kool
39	Oru Kool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
45	Haabersti Vene Gümnaasium	48	Rapla Kesklinna Kool
46	Kohila Gümnaasium	49	Rapla Vesiroosi Kool
47	Märjamaa Gümnaasium	50	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
51	Meremäe Kool	53	Värska Gümnaasium
52	Mikitamäe Kool		
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
54	Viljandi Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
3	Viljandi Kutseõppekeskus		
2020 IV periood			

Allikas: autori koostatud

2021. aasta seire koondaruanne 31.12.2021 seisuga

Lisa 12. Ettevõtlus- ja karjääriõppe alal nõustatud õppeasutuste arv

Jrk	Õppeasutus	Jrk	Õppeasutus
2021 I periood			
Kutseõppeasutused			
1	Kuressaare Ametikool	2	Viljandi Kutseõppekeskus
Kõrgkoolid			
1	Eesti Lennuakadeemia		
2021 II periood			
Koolieelsed lasteasutused			
1	Tuleviku Lasteaed		
Üldhariduskoolid			
1	Aakre Lasteaed-Algkool	83	Pärnu-Jaagupi Põhikool
2	Ääsmäe Põhikool	84	Pelgulinna Gümnaasium
3	Abja Gümnaasium	85	Põltsamaa Ühisgümnaasium
4	Adavere Põhikool*	86	Põlva Kool
5	Albu Põhikool	87	Puhja Kool
6	Antsla Gümnaasium	88	Puiga Põhikool
7	Aravete Keskkool	89	Puurmani Mõisakool
8	Are Kool	90	Raasiku Kool
9	Aste Põhikool	91	Rakvere Gümnaasium
10	Audentese Spordigümnaasium	92	Rakvere Põhikool
11	Audru Kool	93	Rakvere Realgümnaasium
12	Ehte Humanitaargümnaasium	94	Räpina Ühisgümnaasium
13	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	95	Rapla Gümnaasium
14	Gaia Kool (Tallinn)	96	Rapla Kesklinna Kool
15	Gustav Adolfi Gümnaasium	97	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium*
16	Haabneeme Kool	98	Rapla Vesiroosi Kool
17	Häädemeeste Keskkool	99	Rocca al Mare Kool
18	Haapsalu Viigi Kool	100	Rõngu Keskkool
19	Harkujärve Põhikool	101	Roosna-Alliku Põhikool
20	Heimtali Põhikool	102	Rõuge Põhikool
21	Holstre Kool	103	Saaremaa Gümnaasium
22	Ilmatsalu Põhikool	104	Kuressaare Hariduse Kool
23	Imavere Põhikool	105	Saku Gümnaasium
24	Järveküla Kool	106	Salme Põhikool
25	Jõhvi Vene Põhikool	107	Siimusti Lasteaed-Algkool
26	Jüri Gümnaasium	108	Sillamäe Gümnaasium
27	Kadrina Keskkool	109	Sindi Gümnaasium
28	Kadrioru Saksa Gümnaasium	110	Suuremõisa Lasteaed-Põhikool
29	Kallaste Lasteaed-Põhikool*	111	Tabasalu Kool
30	Kalmetu Põhikool	112	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
31	Kanepi Gümnaasium	113	Tallinna 32. Keskkool
32	Kärdla Põhikool	114	Tallinna Arte Gümnaasium
33	Kärla Põhikool	115	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
34	Keeni Põhikool	116	Tallinna Kesklinna Põhikool
35	Kehra Gümnaasium	117	Tallinna Kunstigümnaasium
36	Kihnu Kool	118	Tallinna Kuristiku Gümnaasium
37	Kilingi-Nõmme Gümnaasium	119	Tallinna Laagna Gümnaasium
38	Koeru Keskkool	120	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool
39	Kohila Mõisakool	121	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
40	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	122	Tallinna Mahtra Põhikool
41	Kolkja Lasteaed-Põhikool	123	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
42	Kõmsi Lasteaed-Algkool	124	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
43	Konguta Kool	125	Tallinna Pae Gümnaasium
44	Koonga Kool	126	Tallinna Rahumäe Põhikool
45	Kose Gümnaasium	127	Tallinna Reaalkool

Lisa 12 jätkub

46	Kuessaare Vanalinna Kool	128	Tallinna Südalinna Kool
47	Kuusalu Keskkool	129	Tallinna Tehnikagümnaasium
48	Laagri Kool	130	Tallinna Tondi Kool
49	Laeva Põhikool	131	Tallinna Vaba Waldorfkool
50	Laiuse Jaan Poska Põhikool	132	Tamsalu Gümnaasium
51	Lauka Põhikool	133	Tapa Keelekümblus
52	Laulasmaa Kool	134	Tarbjala Lasteaed-Kool
53	Leisi Kool	135	Tartu Aleksander Puškini Kool
54	Lihula Gümnaasium	136	Tartu Erakool
55	Loksa Gümnaasium	137	Tartu Forseliuse Kool
56	Lüllemäe Põhikool	138	Tartu Hansa Kool
57	Luunja Keskkool	139	Tartu Herbert Masingu Kool
58	Martna Põhikool	140	Tartu Hiie Kool
59	Meremäe Kool	141	Tartu Karlova Kool
60	Miina Härma Gümnaasium	142	Tartu Kesklinna Kool
61	Sakala Eragümnaasium	143	Tartu Kristlik Põhikool
62	Vivere Kool	144	Tartu Tamme Gümnaasium
63	Mõniste Kool	145	Tartu Variku Kool
64	Mustvee Kool	146	Tartu Veeriku Kool
65	Narva Kesklinna Gümnaasium	147	Toila Gümnaasium
66	Narva Pähklimehe Gümnaasium	148	Tori Põhikool
67	Narva Soldino Gümnaasium	149	Türi Põhikool
68	Noarootsi Kool	150	Ülenurme Gümnaasium
69	Oru Kool	151	Väätsa Põhikool
70	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	152	Väike-Maarja Gümnaasium
71	Otepää Gümnaasium	153	Vaimastvere Kool
72	Paide Hillar Hanssoo Põhikool	154	Valga Jaanikese Kool
73	Paikuse Kool	155	Valgu Põhikool
74	Pärnu Koidula Gümnaasium	156	Vanalinna Hariduskolleegeium
75	Pärnu Kuninga Tänavapõhikool	157	Vändra Gümnaasium
76	Pärnu Mai Kool	158	Vara Põhikool
77	Pärnu Rääma Põhikool	159	Värskas Gümnaasium
78	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium	160	Viimsi Kool
79	Pärnu Tammsaare Kool	161	Viljandi Jakobsoni Kool
80	Pärnu Ülejõe Põhikool	162	Võnnu Keskkool
81	Pärnu Vabakool	163	Võru Kesklinna Kool
82	Pärnu Vanalinna Põhikool	164	Võru Kreutzwaldi Kool
Kutseõppeasutused			
3	Kehtna Kutsehariduskeskus	9	Tallinna Majanduskool
4	Luu Metsanduskool	10	Tallinna Teeninduskool
5	Rakvere Ametikool	11	Tallinna Tööstushariduskeskus
6	Räpina Aianduskool	12	Tartu Kutsehariduskeskus
7	Tallinna Balletikool	13	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool
8	Tallinna Ehituskool		
Kõrgkoolid			
2	Sisekaitseakadeemia	4	Tartu Ülikool
3	Tallinna Ülikool		
2021 III periood			
Kutseõppeasutused			
14	Haapsalu Kutsehariduskeskus	17	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
15	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	18	Valgamaa Kutseõppekeskus
16	Järvamaa Kutsehariduskeskus	19	Võrumaa Kutsehariduskeskus

Lisa 12 jätkub

2021 IV periood			
Koolieelsed lasteasutused			
2	Anija Valla Lasteaiad	20	Taime Lasteaed
3	Elva Lasteaed Murumuna	21	Tallinna Allika Lasteaed
4	Kohtla-Järve Lasteaed Kakuke	22	Tallinna Endla Lasteaed
5	Kohtla-Järve Lasteaed Karuke	23	Tallinna Kullerkupu Lasteaed
6	Kulina Lasteaed	24	Tallinna Meelespea Lasteaed
7	Laagri Lasteaed	25	Tallinna Paekaare Lasteaed
8	Põltsamaa Valla Lasteaed	26	Tallinna Rõõmupesa Lasteaed
9	Lasteaed Pääsupesa	27	Tallinna Suur-Pae Lasteaed
10	Lasteaed Tõruke	28	Tallinna Vormsi Lasteaed
11	Lasteaed Väike Pauline	29	Tartu Karlova Lasteaed
12	Muuga Lasteaed	30	Tartu Lasteaed Annike
13	Otepää Lasteaed "Pähklike"	31	Tartu Lasteaed Kivike
14	Paikuse Lasteaed	32	Tartu Lasteaed Meelespea
15	Pärnu Liblika Lasteaed	33	Tartu Lasteaed Ristikhein
16	Saue Lasteaed Midrimaa	34	Tartu Lasteaed Tripsik
17	Sindi Lasteaed	35	Türi Lasteaed
18	Soinaste lasteaid Laululind	36	Värskas Lasteaed
19	Sõmeru Lasteaed Pääsusilm	37	Viru-Nigula valla lasteaid Kelluke
Üldhariduskoolid			
165	Ambla-Aravete Kool	169	Riidaja Põhikool
166	Elva Gümnaasium	170	Saarepeedi Kool
167	Kuressaare Hariduse Kool	171	Tartu Maarjamõisa Lasteaed
168	Laekvere Kool	172	Varbola Lasteaed-Algkool
Kutseõppeasutused			
20	Pärnumaa Kutsehariduskeskus		

Allikas: autori koostatud

Lisa 13. Ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi raames toimunud õppereisid ja konverentsid

Ürituse liik	Õppereisi/konverentsi nimi	Koht	Toimumise aeg	Eesmärk	Osaliste arv	Haridustasemed ja/või sihtrühm
Õppereis	3E Conference - ECSB Entrepreneurship Education Conference	Leeds, UK	9.–13.05.16	Eesmärk oli tõsta üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõppe õpetajate ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe alaseid pädevusi, luua ja edendada rahvusvahelisi kontakte ning rakendada saadud kogemusi oma igapäevases õpetajatöös.	7	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Õppereis	Eelinkubatsiooni õppereis	Oxford, UK	30.05.–2.06.16	Tutvuti UK ettevõtlusõppe programmide ning kiirenditega.	11	Tegevussuund 4: eelinkubatsiooni töörühma liikmed
Konverents	EFER/EEC 2016	Boston, USA	17.07.–23.07.16	Eesmärk oli saada sisendit ettevõtlusõppe programmi moodulite arendusse ning tegevussuund 1, 2, 4 ja 6 tegevustesse.	1	Tegevussuund 1
Konverents	Thematic University Business Forum	Viin, Austria	24.–27.02.16 1.–3.06.16	Osalemise eesmärk oli teiste riikide ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö parimate praktikatega tutvumine ning kontaktide loomine võrgustiku partneritega.	2	Tegevussuund 1
Konverents	European University Network on Entrepreneurship Conference	Lyon, Prantsusmaa	11.–17.09.16	Eesmärk oli vahetada teaduskogemusi teiste ülikooli võrgustiku esindajatega ja panustada ettevõtlusõppealaste uuringute arengusse.	3	Tegevussuund 1: kõrghariduse töörühm
Õppereis	Ettevõtl(ikk)usõppe arendamine üld- ja kutsehariduses	Tampere ja Oulu, Soome	19.09.–22.09.16	Külastati Oulu ja Tampere ettevõtlusõppe laboreid ning osaleti nendes koolides rakendatud ettevõtlusõppe meetodika lühiseminaridel. Ettevõtluse õpetajad tutvusid ettevõtlusõppe kahe erineva meetodika rakendustega ning omandasid teadmised pakutud mudelite rakendamise põhimõtetest.	11	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Õppereis	Loomeettevõtlus	Dublin, Iirimaa	12.12.–14.12.16	Eesmärgiks oli saada sisendit loomeettevõtluse mooduli arendamiseks	11	Tegevussuund 1: kõrg- ja kutsehariduse mooduli arendajad
Õppereis	Sotsiaalne ettevõtlus	Edinburg ja Glasgow, Šotimaa	12.12.–15.12.16	Eesmärgiks oli tutvuda sotsiaalsete ettevõtetega, nende tugivõrgustikuga, ning õpetamisega saamaks sisendit sotsiaalse ettevõtluse mooduli arendamiseks	9	Tegevussuund 1: kõrg- ja kutsehariduse mooduli arendajad

Lisa 13 jätkub

Konverents	Inspiration, Innovation & Iteration COEHRE Capacity Building Workshop	Oulu, Soome	8.– 12.11.2016	Eesmärk saada sisendit tegevussuuna 5 tegevustesse.	1	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Konverents	The 9th Annual International Conference of Education, Research and Innovation	Sevilla, Hispaania	14.– 16.11.2016	Eesmärk teha ettekanne teadusartiklist, mille sisu toetab ettevõtlusõppe programmi eesmärke ning koguda tagasisidet nii raamistiku kui ka meetodika edasiseks arendamiseks.	10	Edu ja Tegu programmijuhid
Õppereis	Raamdokumendi õppereis	Amsterdam ja Wageningen, Holland	5.–9.02.2017	Eesmärk oli jagada kogemusi ettevõtlusõppe vormide ja meetodika alal ning saada välistelt partneritelt tagasisidet pädevusmudelile. Eesmärk saavutati ja tagasisidest lähtuvalt on juba pädevusmudelit edasi arendatud.	10	Tegevussuund 1: raamdokumendi töörühma liikmed
Õppereis	<i>Humaniora</i> valdkonna õppereis õppetöö ja eelinkubatsiooni lõimimiseks	Barcelona, Hispaania	24.– 27.04.2017	Eesmärk oli saada teavet, kuidas arendada <i>humaniora</i> valdkonna ettevõtlusõpet. Külastati Barcelona humanitaar- ja sotsiaalvaldkondade inkubaatorit ja Barcelona ülikooli. 	8	Tegevussuund 1: moodulite töögrupid Tegevussuund 4: eelinkubatsiooni töögrupp
Õppereis	Üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõpetajate õppereis	Amsterdam ja Emmen, Holland	7.– 11.05.2017	Eesmärk oli saada teadmisi, kuidas rakendada projektõpet ettevõtlusõppes.	10	Üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõpetajad
Konverents	7 th University Business Forum	Brüssel, Belgia	5.–7.04.2017	Osalemise eesmärk oli teiste riikide ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö parimate praktikatega tutvumine ning kontaktide loomine võrgustiku partneritega. Teine eesmärk oli levitada infot Edu ja Tegu programmi kohta.	1	Tegevussuund 1
Konverents	DigComp/EntreComp Stakeholders Conference	Brüssel, Belgia	11.– 14.05.2017	Võrgustiku töökoosolek ja minikonverents koos näitusega DigComp/EntreComp huvigruppidele. Eesmärk oli tutvustada pädevusmudeleid ja arutada koos järgmisi tegevusi, mida on EL-s vaja ellu viia ettevõtluspädevuse edukaks rakendamiseks.	1	Tegevussuund 1

Lisa 13 jätkub

Konverents	5th International Conference Entrepreneurship, Innovation and Regional Development – EIRD 2017 Smart Growth of the Local Community in the Global World	Ventspils, Läti	29.– 30.06.2017	Eesmärk oli teha ettekanne teadusartiklist "Entrepreneurial developments toward knowledge economy in Estonia. Case of Fits.me – venture-capital-backed start-up going global", mis seotud rahvusvahelistumise uuringuga.	1	Tegevussuund 5
Konverents	ESU – European University Network on Entrepreneurship – Conference	Lüneburg, Saksamaa	5.– 9.09.2017	Eesmärk oli vahetada teaduskogemusi teiste ülikooli võrgustiku esindajatega ja toetada doktorantide edasijõudmist doktoritöö valmimisel ning panustada ettevõtlusõppe alaste uuringute arengusse.	5	Tegevussuund 1 Tegevussuund 5
Konverents	The 10th Annual International Conference of Education, Research and Innovation	Sevilla, Hispaania	16.– 18.11.2017	Eesmärk vahetada teaduskogemusi ja kohtuda Euroopa Komisjoni EntreComp meeskonnaga aruteluks. Ühtlasi olid konverentsil ettekanded: Tartu Ülikoolilt ettekanne teemal "Interpreting entrepreneurship competence (model) to learning process: Estonian experience" ja Tallinna Tehnikaülikoolilt "Entrepreneurial and innovative potential of higher education institutions – the example of Estonian universities".	8	Tegevussuund 1 Tegevussuund 5 Tegevussuundade juhid
Seminar/ õppereis	Loomeettevõtluse ning ettevõtlusõppe (eelinkubatsiooni) õppereis	Porto, Portugal	21.– 24.11.2017	Eesmärk oli jagada ja saada teavet, kuidas arendada loomevaldkondade ettevõtlusõpet, jagada kogemusi eelinkubatsiooni rakendamisest ning ülikoolide ja ettevõtete koostööst. Küllastati asutusi: Porto Ülikooli juures asuv Teadus- ja Tehnoloogiapargi (UPTEC) loomemajanduskeskus, Porto Disainitehas ja Polütehnikum, Porto Innovation Hub – Scale up Porto ja Porto Digital.	2	Tegevussuund 1
Õppereis	Üld- ja kutsehariduse õpetajate õppereis	Odense ja Kopenhaagen, Taani	16.– 19.04.2018	Eesmärk on küllastada kutsekoole ja üldhariduskoole, sh Taani ettevõtliku kooli tiitli saanud kooli Odenses. Küllastatakse õpetajahariduse kompetentsikeskust Odenses ning Taani õpilasfirmade finaalsoostlust Kopenhagenis. Saadud kogemusi ja uusi teadmisi kasutatakse ettevõtlusõppe programmi arendustegevustes ja igapäevases õppetöös.	11	Üld- ja kutsehariduse õpetajad

Lisa 13 jätkub

Õppereis	Õppereis IEEC konverentsile (Leeds, UK)	Leeds, UK	4.–9.09.2018	Konverentsil osalemise eesmärgid olid järgmised: 1) esineda ettekannetega konverentsil; 2) kohtuda ettevõtlusõppe edendajatega Euroopast ja väljastpoolt; 3) osaleda globaalsel ettevõtlusõppe ümarlaul; 4) külastada South Bank University (valitud 2016. aasta ettevõtlikuks ülikooliks) ja Leedsi University (valitud 2015. aasta ettevõtlikuks ülikooliks).	11	Partnerite esindajad
Õppereis	Õppereis Iisraeli ettevõtlusõppe praktikatega tutvumiseks	Tel Aviv ja Jeruusalemm, Iisrael	17.–22.11.2019	Õppereis toimus eesmärgiga tutvuda ettevõtlusõppe süsteemse rakendamisega ja inkubatsiooniprogrammiga Iisraeli koolides, saada ülevaade kontseptsioonist, rakendamise protsessist ja tulemustest.	10	Partnerite esindajad
Konverents	The European Conference on Educational Research (ECER)	Virtuaalne	6.–10.09.2021	Osalemine ettekandega "Learning through the STARTER Hackathon and the SORTER Programme".	2	Ülle Kesli, Lilian Ariva
Õppereis	Ettevõtlusvõistlus EuroSkills 2021	Graz, Austria	23.–25.09.2021	Osalemine ametliku vaatleja (Katrín Kivisild), kohtunikuna (Jane Mägi) ja võistleva tiimina (Sander Aukust, Frank Karro) üle-euroopalisel kutsehariduse ettevõtlusvõistlusel Euroskills 2021.	4	Kutsehariduse töörühm, Eesti õpilaste tiim
Konverents	Shaping the future of learning Online Educa Berlin 2021	Berliin, Saksamaa	30.11–4.12.2021	Osalemine konverentsi töötubades saamaks informatsiooni õpiobjektide arenduseks, ettekannete kuulamine.	1	Lilian Ariva
Õppereis	STARTER metoodika tutvustamine	Kiiev, Ukraina	21.–24.11.2021	STARTER metoodika jagamine Ukraina partneritega.	4	TS juhid, STARTER
Konverents	NICE Academy 2021	Virtuaalne	2.–5.11.2021	Osalemine töötubades ja ettekannete kuulamine karjääri planeerimise ja selle toetamise teemadel.	1	Triin Liin
Konverents	IAEVG Riga 2021	Virtuaalne	19.–21.10.2021	Osalemine töötubades ja ettekannete kuulamine karjääri planeerimise ja selle toetamise teemadel.	1	Triin Liin

Allikas: autori koostatud

Elluviija:

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Partnerid:

TARTU ÜLIKOOL

TALLINNA ÜLIKOOL

EESTI
ETTEVÕTLUSKÕRGGKOL
MAINOR

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

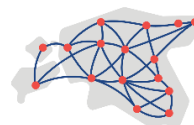
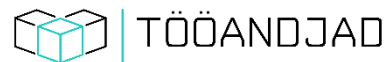

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

RAHANDUSMINISTEERIUM

teema / estonian service industry
association
teenusmajanduse koda

MAAKONDLIKE
ARENDESKESKUSTE
VÕRGUSTIK